

МѢСЯЦОСЛОВЪ

ХОЗЯЙСТВЕННЫЙ

НА 1864 ГОДЪ.

KALENDARZ

GOSPODARSKI

NA ROK 1864.

ВИЛЬНО,
Въ Типографіи Р. М. Ромма.

НАЧАЛО ЧЕТЫРЕХЪ ВРЕМЕНЪ ГОДА.

ZMIANY CZTERECH POR ROKU.

Весны, 8 (20) Марта

Въ Вильнѣ	Въ 9 час. 43 мин. утра.	
— Ковнѣ, — Гроднѣ	— 9 час. 37 мин. —	
— Минскѣ	— 9 час. 55 мин. —	

Wiosny, Marca 8 (20)

W Wilnie	o g. 9 min. 43 rano.
— Kownie, — Grodnie	o g. 9 min. 37 —
— Mińsku	o g. 9 min. 55 —

Лѣта, Іюня 9 (21)

Въ Вильнѣ	Въ 6 час. 25 мин. утра.
— Ковнѣ, — Гроднѣ	— 6 час. 19 мин. —
— Минскѣ	— 6 час. 37 мин. —

Lato, Czerwca 9 (21)

W Wilnie	o g. 6 min. 25 rano.
— Kownie, — Grodnie	o g. 6 min. 19 —
— Mińsku	o g. 6 min. 37 —

Осени, Сентября 10 (22)

Въ Вильнѣ	Въ 8 час. 50 мин. вечера.
— Ковнѣ, — Гроднѣ	— 8 час. 44 мин. —
— Минскѣ	— 9 час. 2 мин. —

Jesień, Września 10 (22)

W Wilnie	o g. 8 min. 50 wieczorem.
— Kownie, — Grodnie	o g. 8 min. 44 —
— Mińsku	o g. 9 min. 2 —

Зимы, Декабря 9 (21)

Въ Вильнѣ	Въ 2 час. 37 мин. вечера.
— Ковнѣ, — Гроднѣ	— 2 час. 31 мин. —
— Минскѣ	— 2 час. 49 мин. —

Zima, Grudnia 9 (21)

W Wilnie	o g. 2 min. 37 wieczorem.
— Kownie, — Grodnie	o g. 2 min. 31 —
— Mińsku	o g. 2 min. 49 —

Дозволено цензурою. 18 Іюня 1863. Вильно.

МѢСЯЦОСЛОВЪ
ХОЗЯИСТВЕННЫЙ
НА ЛѢТО ХРИСТОВО
1864,

ВИСОКОСНОЕ, СОДЕРЖАЩЕЕ ВЪ СЕБѢ 366 ДНЕЙ,

съ означеніемъ въономъ праздниковъ православныхъ по старому, а римско-католическихъ по старому и новому стилю, табельныхъ дней, указателя восхожденія и захожденія солнца, перемѣнъ мѣсяца и другихъ небесныхъ явленій, статей хозяйственныхъ, пріема корреспонденціи и полученія почтъ въ Вильнѣ, знатнѣйшихъ ярмарокъ, праздниковъ еврейскихъ, цѣнъ гербовой бумаги и тарифа желѣзной дороги.

KALENDARZ
GOSPODARSKI
NA ROK PAŃSKI
1864,

PRZYBYSZOWY, ZAWIERAJĄCY W SOBIE DNI 366,

z oznaczeniem w nim świąt prawosławnych według starego a rzymsko-katolickich według starego i nowego stylu, dni galowych, tabelli wschodu i zachodu słońca, zmian księżyca i innych zjawisk niebieskich, artykułów gospodarskich, biegu poczt w Wilnie, znaczniejszych jarmarków, świąt Starozakonnych cennika papieru herbowego, oraz taryfy kolei żelaznéj.

ВИЛЬНО,

Въ Типографіи Р. М. Ромма.

ИЗЪЯСНЕНІЕ ЗНАКОВЪ. OBJASNIENIE ZNAKOW.

1) *Дни недѣли. Dni tygodnia.*

☉	Воскресенье,	Niedziela.
☽	Понедѣльникъ,	Poniedziałek.
♂	Вторникъ,	Wtorek.
☿	Среда,	Środa.
♃	Четвергъ,	Czwartek.
♀	Пятница,	Piątek.
♄	Суббота,	Sobota.

2) *Знаки зодіака. Znaki zwierzyńcowe.*

♈	Овенъ, Мартъ.	Baran, Marzec.
♉	Телецъ, Апрѣль.	Byk, Kwiecień.
♊	Близнецы, Май.	Bliźnięta, Maj.
♋	Ракъ, Іюнь.	Rak, Czerwiec.
♌	Левъ, Іюль.	Lew, Lipiec.
♍	Дѣва, Августъ.	Panna, Sierpień.
♎	Вѣсы, Сентябрь.	Waga, Wrzesień.
♏	Скорпіонъ, Октяб.	Niedźwiadek, Październik.
♐	Стрѣлецъ, Нояб.	Strzelec, Listopad.
♑	Козерогъ, Декаб.	Koziorożec, Grudzień.
♒	Водолей, Январь.	Wodnik, Styczeń.
♓	Рыбы, Февраль.	Ryby, Luty.

3) *Знаки лунныхъ фазъ. Znaki zmian księżycowych.*

●	Новый мѣсяцъ.	Nów.
☽	Первая четверть.	Piérwsza kwadra.
○	Полный мѣсяцъ.	Pełnia.
☾	Послѣдняя четв.	Ostatnia kwadra.

4) *Знаки 8-ми большихъ планетъ. Znaki 8 większych planet.*

☿	Меркурій,	Merkury.
♀	Венера,	Wenus.
♁	Земля,	Ziemia.
♂	Марсъ,	Mars.
♃	Юпитеръ,	Jowisz.
♄	Сатурнъ,	Saturn.
♅	Уранъ,	Uranus.
♆	Нептунъ,	Neptun.

ЦЕРКОВНОЕ СЧИСЛЕНІЕ.

Отъ сотворенія міра	7372.
Отъ Рождества Христова	1864.
Индикта	7.
Кругъ солнца	8.
Вруцѣ лѣто	3.
Кругъ луны	19.
Основаніе	3.
Епакта	18.
Ключъ границъ	Ъ.

Въ прошломъ 1863 г. Рождество Христово было въ Среду.
Мясоястія 8 недѣль и 5 дней.

Тріодь начинается	9 Февраля.
Мясопустъ великій	23 Февраля.
Сыропустъ и Евдокіи	1 Марта.

40 Мучениковъ въ понедѣльникъ 2-й недѣли поста.
Алексія во вторникъ 3-й недѣли поста.
Благовѣщеніе въ среду на 4 нед. поста.

Пасха ХРИСТОВА	19 Апрѣля.

Георгія въ четвертокъ свѣтлыя недѣли.
Іоанна Богослова въ пятокъ 3-й недѣли по Пасцѣ.

Преполовеніе	13 Мая.
Вознесеніе	28 Мая.
Пятидесятница	7 Іюня.
Петровъ мясопустъ	14 Іюня.

Петрова поста 2 недѣли.
Петра въ понедѣльникъ.

LICZBY ZWROTÓW KOSCIELNYCH.

Podług Star. Kal.		Podług Now. Kal.
III.	Złota Liczba	III.
XXV.	Okrąg Słońca	XXV.
III.	Epakta	XXII.
VII.	Poczet Rzymski	VII.
e. d.	Litera Niedzielna	c. b.

Swięta Ruchome.

16 Lutego.	Niedz. Starozapust.	7 Stycz.
4 Marca.	Popielec	9 Marca.
19 Kwiet.	Wielkanoc	27 Marca.
25, 26 i 27, Maja	Krzyż. dni.	2, 3 i 4, Maja.
28 Maja.	Wniebowstąp. Pań.	5 Maja.
7 Czerw.	Zesłanie Ducha S-go	15 Maja.
18 ——	Boże Ciało	26 Maja.
24	Niedziel. po Zielon. Sw.	27
29 Listopada.	1 Niedz. Adw.	27 Listopada.

Mięsopustu od Nowego Roku do Popiel. Niedziel. 9
Wielkanoc Ruska w 5 tigod. po Rzymskiéj.

S U C H E D N I P R Z Y P A D A J Ą.

Podług Starego kalendarza.			Podług Nowego kalendarza.
Marca	11, 13 i 14.	Piérwsze,	17, 19 i 20 Lutego.
Czerw.	10, 12 i 13.	Drugie,	18, 20 i 21 Maja.
Września	16, 18 i 19.	Trzecie,	21, 23 i 24 Września.
Grudnia	16, 18 i 19.	Czwarte,	14, 16 i 17 Grudnia.

ИЗЪЯСНЕНІЕ УПОТРЕБЛЕНІЯ МѢСЯЦОСЛОВА.

Въ этомъ Календарѣ въ послѣдней графѣ для каждаго мѣсяца показано: когда солнце вступаетъ въ новый знакъ зодіака; а эти знаки раздѣляютъ эклиптику на 12 равныхъ частей и каждая часть содержитъ 30 град. Далѣе показано время лунныхъ фазъ и разстоянія кратчайшаго и дальнѣйшаго луны. Всѣ эти времена даны по виленскимъ часамъ; а если бы кто захотѣлъ знать когда именно будетъ напр. мартовское полнолуніе въ Минскѣ по тамошнимъ часамъ, то долженъ вмотрѣть на таблицу IV въ *прибавленіи*, гдѣ съ графѣ 4 показано для многихъ мѣстъ на сколько минутъ и секундъ должны разниться мѣстные часы отъ виленскихъ.

Въ таблицѣ восхожденія и захожденія солнца показано время, когда центръ онаго *по видимому* будетъ находиться на горизонтѣ. По этимъ числамъ можно даже приблизительно повѣрять часы. Но кто имѣетъ вѣрно установленные солнечные часы, или самъ умѣетъ начертить полуденную линію, тотъ въ каждый ясный день можетъ повѣрить свои стѣнные, или карманные часы еще съ большею точностію. А именно, въ самый полдень по солнечнымъ часамъ онъ долженъ поставить стрѣлки минутную и секундную такъ, какъ показано въ предпослѣдней графѣ этой таблицы. И если стѣнные или карманные часы идутъ хорошо, то на слѣдующіе дни при повѣркахъ не требуется прибавлять или убавлять ходу; если же нѣтъ, то надобно регулировать до тѣхъ поръ, пока ходъ часовъ будетъ незначителенъ.

Эта же таблица можетъ служить и для многихъ другихъ мѣстъ здѣшняго края; а именно напр. *Виленская* для всѣхъ тѣхъ мѣстъ, которыхъ географическая широта мало разнится отъ широты Вильна (см. таб. III), подобнымъ образомъ служатъ таб. и для другихъ 3-хъ мѣстъ.

Въ таблицѣ III кромѣ географической широты и долготы многихъ мѣстъ, по которымъ можно отыскать или назначить мѣсто на картѣ, показано въ графѣ 4 разность временъ считаемыхъ въ одинъ и тотъ же моментъ въ различныхъ мѣстахъ сравнительно съ виленскимъ, (т. е. раз-

OBJAŚNIENIE JAK UŻYWAĆ KALENDARZA.

W tym kalendarzu w ostatniéj rubrycе na każdy miesiąc pokazano: kiedy słońce wstępuje w nowy znak zodjaku; a znaki te dzielą ekliptykę na 12 części równych i każda część zawiera 30°. Daléj pokazany jest czas odmian księżyca i odległości najdalszéj i najbliższéj księżyca. Wszystkie te czasy oznaczone są podług zegaru wileńskiego, a gdyby kto zażądał wiedzieć kiedy mianowicie będzie np. pełnia marcowa w Mińsku podług tamecznego zegaru, powinien patrzeć na tablicę IV w *dodatku*, gdzie w rubrycе 4 pokazano dla wielu miejsc na ile minut i sekund różnić się powinien zegar miejscowy od wileńskiego.

W tablicy wschodu i zachodu słońca oznaczono cas, kiedy środek jego *pozornie* będzie na horyzoncie zostawał. Podług tych liczb można nawet przez przybliżenie regulować zegar. Lecz kto ma dokładnie nastawiony zegar słoneczny, albo sam umie nakreślić linję południową, ten w każdym dniu pogodnym może regulować swój zegar ścienny, lub kieszonkowy z największą akuratnością. A mianowicie, w samo południe podług zegaru słonecznego powinien postawić minutnik i skazówkę sekundową tak, jak w rubrycе téj tablicy pokazano. I jeżeli zegar ścienny lub kieszonkowy dobrze idzie, w dni następne przy regulowaniu nie trzeba posuwać lub cofać skazówki; jeżeli zaś nie, wtedy należy regulować zegarek dopóty, dopóki zboczenie nie okaże się nic nieznaczącém.

Taż tablica posługiwać może i dla wielu innych miejsc kraju tutejszego; a mianowicie np. *Wileńska* dla wszystkich tych miejsc, których szerokość geograficzna mało się różni od szerokości Wilna (p. tabl. III), podobnież służyć mogą tablice i dla innych 3-ch miejsc.

W tablicy III oprócz szerokości geograficznéj i długości wielu miejsc, podług których można wyszukać lub oznaczyć miejsce na mappie, pokazana jest w rubrycе 4 różnica czasów liczonych w jednym i tymże momencie w rozmaitych miejscach, porównywając z wileńskim, (t. j. różnica długości

ность географической долготы мѣстъ съ Вильномъ, выраженная во времени). Тѣ мѣста, которыя лежатъ къ востоку отъ Вильна, считаютъ въ одно и то же время *больше* часовъ, нежели въ Вильнѣ и это означено въ таблицѣ знакомъ +. Мѣста лежащія къ западу отъ Вильна, напротивъ, имѣютъ всѣ часы дня позже и это означено знакомъ—. Такимъ образомъ въ каждый моментъ, на всякомъ мѣстѣ можно узнать, сколько часовъ, минутъ и секундъ считаютъ въ то же время въ Вильнѣ. На оборотъ повѣривъ часы въ Вильнѣ и пріѣхавши въ одно изъ показанныхъ въ таблицѣ мѣстъ (для которыхъ даны числа въ этой графѣ), можно тотчасъ поправить часы такъ, какъ они должны показывать въ томъ мѣстѣ. А именно если въ таблицѣ состоитъ +, то должно подвинутъ стрѣлки впередъ на столько минутъ и секундъ, сколько тамъ показано; если же —, то назадъ.

geograficznéj miejsc z Wilnem wyrażona w czasie). Te miejsca, które leżą na wschód od Wilna, liczą w jednym i tymże czasie *więcéj* godzin, niż w Wilnie i to oznaczone jest w tablicy znakiem +. Miejsca leżące na zachód od Wilna, przeciwnie, mają wszystkie godziny dnia późniéj i to pokazano znakiem —. Takim sposobem w każdym momencie na każdém miejscu można się dowiedzieć ile godzin, minut i sekund liczą w tymże czasie w Wilnie. Na odwrót, nastawiwszy zegarek w Wilnie i przyjechawszy do jednego ze wskazanych miejsc na tablicy (dla których dane są liczby w téj rubryce), natychmiast można poprawić zegarek tak, jak w tém miejscu wskazywać powinien. A mianowicie, jeżeli w tablicy stoi +, wtedy należy posunąć skazówki naprzód na tyle minut i sekund, ile tam pokazano; jeżeli zaś —, to cofnąć w tył.

ЗНАКИ ПРАВОСЛАВНЫХЪ ПРАЗДНИКОВЪ.

⊕ Великій праздникъ, а также высокоторжественый день; ♆ и † средній праздникъ.

Сокращенія: В. Великій. А. Ап. Апостолъ. С. Св. Святый. П. Пр. Прп. Преп. Преподобный. Б. Бл. Блаж. Блаженный. Пр. Б. Пресвятая Богородица. Прес. Пресвятый. М. Мч. Муч. Мученикъ. В. м. В. Муч. Великомученикъ. В. Великій. Вмц. В. мучца, Великомученица. П. М. Пр. Муч. Преподобномученикъ. П. мц. Пр. мучц Преподобномученица. С. м. Свмч. С. муч. Свящ. муч. Священномученикъ. О. Отецъ. гл. гласъ, утр. Евангеліе на утрени. Ап. Апостолъ. Ев. Евангеліе на Литургіи.

Примѣчаніе. Въ $18^{63}/_{64}$ пасхальномъ 385 дневномъ году слѣдовало бы въ 33-ю недѣлю 5 Января на Литургіи по отступу читать Луки зачало 76-е изъ 28-й недѣли; но это зачало никогда въ одномъ пасхальномъ году не повторяется, а замѣняется, зависимо отъ бывшей пасхи Христовой. После Пасхи 31 Марта сія замѣна состоитъ въ томъ, чтобы въ воскресеніе 1-го Декабря на Литургіи читать Луки зач. 19: *Человѣкъ нѣкіи приступи ко Іисусу искушая Его*, и въ 30 недѣлю Праотецъ въ воскресеніе 15 Декабря Луки зачало 76: *Человѣкъ нѣкій сотвори вечерю велію*, см. правила въ церковномъ уставѣ подъ и надъ 11 числомъ Декабря.

Примѣчаніе 2. Въ $18^{64}/_{65}$ пасхальномъ 350 дневномъ году послѣ Пасхи 19 Апрѣля читать въ 27-ю недѣлю св. Праотецъ, въ воскресеніе 13-го Декабря, на Литургіи читать Луки зачало 76: *Человѣкъ нѣкій сотвори вечерю велію*, а въ 28-ю недѣлю, въ воскресеніе 20-го Декабря, на Литургіи читать Матѳея зачало 1: *Книга родства Іисуса Христа.*

Примѣчаніе 3. Утреннія 11-ть Евангелій идутъ рядомъ отъ 1-й недѣли по 50-цѣ до недѣли Ваій.

СОКРАЩЕННАЯ АЛФАВИТНАЯ РОСПИСЬ СВЯТЫХЪ,

Празднуемыхъ Православною церковію, съ показаніемъ времени празднованія.

Имена Мужескія:

А.

Ааронъ, Дек. 11.
Аввакумъ, Іюл. 6, Дек. 2.
Авдій, Сент. 5, Нояб. 19.
Авксентій, Февр. 14, Апр. 18, Дек. 13.
Авраамъ, Фев. 14, Окт. 9.
Аврамъ или Аврамій, Февр. 4. Апр. 1, Іюл. 20, Авг. 21, Окт. 29.
Автономъ, Сент. 12.
Агаѳонъ, Февр. 20, Март. 2.
Аггей или Аггій, Март. 9, Дек. 16.
Адамъ, Янв. 14.
Адріанъ, Февр. 3, Апр. 17, Авг. 26.
Азарія, Февр. 3, Дек. 17.
Александръ, Фев. 23, Март. 9, 13, 14, 15, 16, Апр. 10, Мая 13, Іюн. 2, 9, 10, Іюл. 3, 9, 10, Авг. 1, 10, 11, 12, 30, Сент. 28, Окт. 22, Нояб. 9, 23, Дек. 12,
Алексій, Февр. 12, Март. 17, Мая 20, Окт. 5, Нояб. 23.
Амвросій, Дек. 7.
Аммосъ, Іюн. 15.
Ананія, Янв. 4, 26, Апр. 17, Окт. 1, Дек. 1, 17.
Анастасій, Янв. 8, 22, 24, Февр. 10, Апр. 20, Окт. 25, Дек. 5.
Анатолій, Апр. 23, Іюл. 3.
Андрей, Мая 18, Іюн. 12, 30, Іюл. 4, Авг. 19, Сент. 21, 23, Окт. 2, 17, 27, Нояб. 30, Дек. 2.
Андроникъ, Янв. 4, Мая 17, Іюл. 30, Окт. 9, 12.
Аникита, Авг. 12, Окт. 28, Нояб. 2.
Антипа, Апр. 11.
Антонинъ, Фев. 23, Апр. 19, Авг. 1, 4, Сент. 23, Окт. 22, Ноябр. 7, 13.
Антоній, Янв. 8, 17, Фев. 12, Март. 1, Апр. 14, Іюл. 6, 10, Авг. 3, 9, Ноябр. 9, Дек. 7.
Аполлинарій, Іюл. 23.
Аполлосъ, Янв. 4, Март. 30, Апр. 21, Сент. 10, Дек. 8.
Ареѳа, Окт. 24.
Аристархъ, Янв. 4, Апр. 15.
Аркадій, Янв. 26, Март. 6.
Арсеній, Янв. 19, Март. 2, Авг. 24, Окт. 28.
Артема, Янв. 4, Апр. 29, Окт. 30.
Артемій, Март. 24, Іюн. 23, Окт. 20.
Артемонъ, Март. 24, Апр. 13.
Архиппъ, Янв. 4, Февр. 19, Сент. 6. Нояб. 22.
Аѳанасій, Янв. 4, 18, Фев. 22, Мар. 9, Мая 2, Іюн. 20, Іюл. 5, Авг. 22, Окт. 9, 24, 26, Дек. 2.
Аѳиногенъ, Іюл. 16.

Б.

Борисъ, Мая 2, Іюл. 24.

В.

Вавила, Янв. 24, Сент. 4.
Вадимъ, Апр. 9.
Валентинъ, Апр. 24, Іюл. 30.
Валентъ, Фев. 16, Март. 9.
Валеріанъ, Янв. 21, Іюн. 1, Сент. 13, Ноябр. 22.
Валерій, Март. 9.
Варлаамъ, Нояб. 6, 19.
Варнава, Янв. 4, Іюл. 11.
Варѳоломей, Іюн. 11, 30, Авг. 25.
Василидъ, Янв. 20, Апр. 1, Дек. 23.
Василискъ, Март. 3, Мая 22.
Василій, Янв. 1, 30, Февр. 28, Март. 7, 22, 26, Апр. 12, 26, 30, Іюн. 17, Іюл. 3, 6, 15, Авг. 2, 11, Нояб. 28.
Венедиктъ, Март. 14.
Веніаминъ, Март. 31, Окт. 13.
Викентій, Нояб. 11.
Викторинъ, Янв. 31, Март. 10, Дек. 18.
Викторъ, Янв. 13, Март. 10. Апр. 18, Нояб. 11.
Висеаріонъ, Іюн. 6.
Виталій, Апр. 22, 28.
Владиміръ, Іюл. 15.
Власій, Февр. 3, 11.
Вонифатій, Дек. 19.
Всеволодъ. Фев. 11, Нояб. 27.
Вуколъ, Февр. 6.
Вячеславъ, Март. 4, Сент. 28.

Г.

Гавріилъ, Янв. 22, Фев. 11, Март. 26, Іюл. 13, Нояб. 27.
Геласій, Дек. 23.
Геннадій. Янв. 23, Авг. 31.
Георгій, Янв. 8, 22, Фев. 4, 21, Апр. 4, 7, 19, 23, Мая 13, 16, 26, Авг. 13, Нояб. 3, 26.
Герасимъ, Март. 4.
Гервасій, Окт. 14.
Германъ, Мая 12, Іюл. 7, Нояб. 13.
Геронтій, Апр. 1.
Гликерій, Дек. 23.
Глѣбъ, Мая 2, Іюл. 24, Сент. 5.
Гордій, Янв. 3.
Григорій, Янв. 5, 8, 10, 25, 30, Март. 4, 12, Апр. 18, Авг. 2, 24, Сент. 30, Нояб. 5, 14, 17, 20, 25, 28, Дек. 19.
Гурій, Авг. 1, Окт. 4, Нояб. 15.

Д.

Давидъ, Март. 5, Апр. 12, Іюн. 25, 26, Іюл. 24, Сент. 5, 6, 19, Дек. 26.
Далматъ, Авг. 3.
Даміанъ, Февр. 23, Іюл. 1, Окт. 5, 17, Нояб. 1.
Даніилъ, Февр. 16, Март. 4, Апр. 7, Іюл. 10, Дек. 11, 17.
Дидимъ, Апр. 5, Мая 27, Сент. 11.
Димитрій, Февр. 11, Мая 15, Іюн. 3, Авг. 9, Сент. 11. 21, Окт. 26, Нояб. 15.
Діомидъ, Іюл. 3, Авг. 16.
Діонисій, Март. 10, 15, Апр. 21, Мая 6, 18, Іюн. 1, 3, 26, Авг. 4, 18, Окт. 3, 5, 22.
Дометій, Март. 8, Авг. 7.
Дороѳей, Іюн. 5, Сент. 3, 16, Дек. 28.
Досиѳей, Февр. 19.

Е.

Еварестъ, Дек. 23, 26.
Евгеній, Янв. 21, Февр. 12, 19, Март. 7, Дек. 13.
Евграфъ, Дек. 10.
Евдокимъ, Іюл. 31.
Евлампій, Мар. 5, Іюл. 3, Окт. 10.
Евменій, Сент. 18.
Евсевій, Янв. 20, Фев. 15, Апр. 24, 28, Іюн. 22, Сент. 21, Окт. 4.
Евстаѳій, Фев. 21, Март. 29, Апр. 14, Іюл. 28, Сент. 20, Ноябр. 20.
Евстратій, Янв. 9, Март. 28, Дек. 13.
Евтихій, Янв. 20, Март. 9, Апр. 6, 21, Мая 28, Авг. 23, 24, Сент. 19.
Евѳимій, Янв. 20, Март. 11, Апр. 1, Іюл. 4, Сент. 3, Окт. 15, Дек. 26.
Елеазаръ, Авг. 1.
Елисей, Іюн. 14.
Елпидифоръ, Апр. 3, Нояб. 2.
Емеліанъ, Янв. 8, Март. 7, Іюл. 18. Авг. 8, 18.
Епафродитъ, Янв. 4, Март. 30, Дек. 8.
Епифаній, Мая 12.

Еразмъ, Февр. 24, Мая, 4, 10.
Ерастъ, Янв. 4, Нояб. 4.
Ермилъ, Янв. 13.
Ермій, Янв. 4, Апр. 8. Мая 31, Іюл. 6, Ноябр. 4.
Ермогенъ, Сент. 1, Дек. 10.
Ермолай, Іюл. 26.
Ефремъ, Янв. 28, Март. 7, Мая 16, Іюн. 8.

З.

Захарій, Фев. 8, Март. 24, Сент. 5, Дек. 5.
Зиновій, Окт. 30.
Зосима, Янв. 4, Март. 30, Апр. 4, 17, Іюн. 4, 8, 19, Сент. 19, 28.

И.

Игнатій, Янв. 29, Мая 19, 28, Сент. 28, Окт. 23, Дек. 20.
Иларіонъ, Март. 28, Іюн. 6, Авг. 18, Окт. 21.
Илія, Янв. 8, Фев. 16, Іюл 20, Сент. 17, Дек. 19.
Иннокентій, Іюн. 17, Іюл. 6.
Ипатій, Март. 31, Іюн. 3, 18, Сент. 21, Ноябр. 20.
Ипполитъ, Янв. 30, Авг. 13.
Иринархъ, Нояб. 28.
Ириней, Март. 26, Авг. 13, 23.
Иродіонъ, Янв. 4, Апр. 8.
Исаакій или Исаакъ, Февр. 14, Март. 22, Апр. 12, 21. Мая 18, 30, Авг. 3, Сент. 21, Ноябр. 20.
Исаія, Февр. 16, Мая 9, 15.
Исидоръ, Февр. 4, Мая 14, Іюл. 6.

І.

Іакинѳъ, Іюл. 3, 18.
Іаковъ, Янв. 4, 13, 28, 29, Март. 4, 21, 24, Апр. 10, 30, Іюн. 30, Авг. 9, Окт. 9, 23, Ноябр. 1, 26, 27, Дек. 26.
Іаникита, Іюл. 10.
Іаннуарій, Апр. 21, 28.
Іасонъ, Янв. 4, Март. 19, Апр. 28.
Іеремія, Февр. 16, Апр. 6, Мая 1, Окт. 5.
Іеронимъ, Іюл. 15.
Іероѳей, Окт. 4.
Іоакимъ, Сент. 9.
Іоанникій, Нояб. 4.
Іоаннъ, Янв. 7, 15, 22, 26, 27, 30, 31, Фев. 23, 24, 29, Март. 9, 20, 27, 29, 30, Апр. 12, 14, 18, 19, Мая 8, 19, 24, 25, 26, 29, Іюн. 2, 12, 13, 19, 24, 26, 28, 30, Іюл. 12, 18, 21, 30, Авг. 4, 9, 18, 29, 30, Сент. 2, 7, 14, 23, 26, Окт. 3, 19, 22, 28, Нояб. 1, 12, 13, 20, 28, Дек. 2, 3, 4. 7.
Іоасафъ, Нояб. 19.
Іовъ, Мая 6.
Іоиль, Окт. 19.
Іона, Март. 28, 31, Мая 27, Іюн. 15, Сент. 22, Окт. 5, Ноябр. 5.

Іосифъ, Янв. 4, 26, Апр. 4, Сент. 9, Нояб. 3, 20, Дек. 26.
Іуда, Іюн. 19, 30.
Іуліанъ, Янв. 8, 29, Фев. 6, 16, Март. 16, Іюн. 3, 21, Іюл. 13, 28, Авг. 9, Сент. 4, 12, 13, Окт. 7, 18.
Іулій, Іюн. 21.
Іустинъ, Іюл. 1.

К.

Каллиникъ, Іюл. 29, Авг. 23, Дек. 14.
Каллистратъ, Сент. 27.
Каллистъ, Март. 6.
Капитонъ, Март. 7, Авг. 12.
Карпъ, Янв. 4, Мая 26, Окт. 13.
Келестинъ, Апр. 8.
Кельсій, Янв. 8, Окт. 14.
Кесарій, Март. 9, Окт. 7, Нояб. 1.
Кипріанъ, Март. 10, Мая 10, 27, Авг. 17, 31, Сент. 16, Окт. 2.
Кирикъ, Іюл. 15.
Кириллъ, Янв. 18, Февр. 4, 14, Март. 9, 18, 21, 29, Апр. 28, Мая 11, Іюн. 9, Іюл. 9, Сент. 6.
Киріакъ, Мая 2, Іюн. 7, 24, Авг. 1, Сент. 6, Окт. 28.
Киръ, Янв. 31, Іюн. 28.
Климентъ, Янв. 4, 23, Апр. 22, Сент. 10, Ноябр. 25.
Козьма, Апр. 18, Іюл. 1, Авг. 3, Окт. 12, 17, Нояб. 1.
Кононъ, Март. 5, 6.
Константинъ, Март. 5, 6, Мая 11, 21, Іюн. 5, Іюл. 3, Авг. 4, Сент. 19. Окт. 22, Дек. 26.
Корнилій, Мая 19, Сент. 13.
Крискентъ, Янв. 4.
Ксенофонтъ, Янв. 26.

Л.

Лаврентій, Янв. 29, Авг. 10.
Лавръ, Авг. 18.
Лазарь, Іюн. 15, Іюл. 17, Окт. 17, Ноябр. 7, 17.
Левъ, Февр. 18, 19.
Леонидъ, Март. 10, Апр. 16, Іюн. 5, Авг. 8.
Леонтій, Янв. 22, Март. 9, Апр. 24, Мая 23, Іюн. 18, Іюл. 10, Авг. 3, 9, Сент. 13, Окт. 17.
Леонтъ, Янв. 22.
Лонгинъ, Апр. 24, Окт. 16.
Лука, Янв. 4, 29, Февр. 7, Апр. 22, Іюл. 30, Сент. 7, Окт. 18, Нояб. 6, Дек. 11.
Лукіанъ, Іюн. 3, Іюл. 6, 7, Сент. 13, Октяб. 15.

М.

Макарій, Янв. 19, Фев. 19, Март. 17, Апр. 1, Мая 26, Іюл. 25, Авг. 18, Сент. 6.

Максимъ, Янв. 21, Фев. 6, 19, Апр. 10, 28, 30, Мая 14, Іюл. 30, Авг. 11, 13, Сент. 5, 15, Окт. 9, 28, Нояб. 11, 22.
Мамантъ, Сент. 22.
Мануилъ, Янв. 28, Март. 27, Іюн. 17.
Маркеллъ, Фев. 9, Март. 1, Іюн. 7, Авг. 1, 14, Нояб. 15, Дек. 29.
Маркіанъ, Янв. 10, 18, Іюн. 5, Іюл. 13, Авг. 9, Окт. 25, 30, Нояб. 2.
Маркъ, Янв. 4, Март. 5, 29, Апр. 5. 25, Іюн. 3, Сентяб. 28, Октяб. 27, 30, Декаб. 18, 29.
Мартинъ, Апр. 14, Окт. 12.
Матѳей, Іюн. 30, Окт. 5, Ноябр. 16.
Мелетій, Февр. 12, Сент. 21.
Меѳодій Мая 11, Іюн. 4, 14, 20.
Миронъ, Февр. 14, Авг. 8, 17.
Митрофанъ, Іюн. 4, Ноябр. 23.
Михаилъ, Фев. 14, Мая 21, 23, Іюл. 12, 29, Сент. 8, 20, 30, Окт. 1, Ноябр. 8, 22, Дек. 18.
Михей, Янв. 5, Авг. 14.
Модестъ, Іюн. 15, Дек. 18.
Моисей, Янв. 14, Февр. 23, Іюл. 26, Авг. 28, Сент. 4.

Н.

Назарій, Окт. 14.
Наркисъ, Янв. 4, Окт. 31.
Наумъ, Дек. 1.
Наѳанаилъ, Апр. 22.
Неофитъ, Янв. 21, Авг. 22.
Несторъ, Февр. 28, Март. 1, Окт. 27.
Никандръ, Февр. 28, Март. 15, Іюн. 5, Сент. 24, Ноябр. 4.
Никаноръ, Янв. 4, Іюл. 28, Дек. 28.
Никита, Янв. 21, Март. 20, Апр. 3, 30, Мая 24, 28, Сент. 9, 15, Окт. 13.
Никифоръ, Янв. 21, Февр 9, Март. 10, 13, Апр. 19, Іюн. 2, Ноябр. 13.
Никодимъ, Авг. 2, Окт. 31.
Никола, Окт. 14.
Николай, Февр. 4, Март. 9, Мая 9, Іюл. 27, Дек. 6, 24.
Никонъ, Март. 23, Сент. 28, Ноябр 17, Дек. 11.
Нилъ, Мая 27, Сент. 17, Нояб. 12, Дек. 7.
Нифонтъ, Апр. 8, Дек. 23.

О.

Олимпій, Іюл. 30.
Олимпъ, Нояб. 10.
Онисимъ, Янв. 4, Февр, 15, Мая 10, Іюл. 14.
Онисифоръ, Янв. 4, Сент. 7, Ноябр. 9, Дек. 8.
Онуфрій, Іюн. 12.
Орестъ, Ноябр. 10, Дек. 13.
Осія, Авг. 27, Окт. 17.

П.

Павелъ, Янв. 10, 15, Фев. 16, Мар. 4, 7, 10, Мая 18, Іюн. 3, 28, 29, Іюл. 16, Авг. 17, 30, Сент. 10, Окт. 4, Нояб. 6, Дек. 7, 15, 23.
Павлинъ, Янв. 23, Мая 18, Дек. 30.
Паисій, Іюн. 19.
Палладій, Янв. 28, Ноябр. 27.
Памфилъ, Фев. 16, Авг. 12.
Панкратій, Фев. 9, Іюл. 9.
Пантелеимонъ, Іюл. 27.
Парамонъ, Ноябр. 29.
Парменій, Іюл. 30.
Парменъ, Янв. 4, Іюл. 28.
Патапій, Дек. 8.
Пафнутій, Февр. 15, Мая 1, Сент. 25.
Пахомій, Мая 15.
Петръ, Янв. 9, 12, 13, 16, 22, 26, Фев. 1, 22, Мая 3, 18, Іюн. 12, 25, 29, 30, Іюл. 1, Авг. 9, 24, Сент. 3, 5, 10, 13, 22, 23, Окт. 4, 5, 9, 30, Ноябр. 25, Дек. 21, 28.
Пименъ, Авг. 7, 27.
Платонъ, Апр. 5, Ноябр. 18.
Поликарпъ, Фев. 23, Апр. 2, Іюл. 24.
Порфирій, Фев. 10, 16, 26, Сент. 15, Ноябр. 9.
Прокопій, Фев. 27, Іюл. 8, Ноябр. 22.
Прохоръ, Янв. 4, Фев. 10, Іюл. 28.

Р.

Родіонъ, Ноябр. 10.
Романъ, Янв. 29, Іюл 24, Окт. 1, Ноябр. 18, 19, 27.

С.

Савва, Янв. 12, Февр. 13, Апр. 13, 24, Авг. 27, 28, Окт. 1, Дек. 3, 5.
Сампсонъ, Іюн. 27.
Самуилъ, Фев. 16, Авг 20.
Севастіанъ, Март. 20, Дек. 18.
Северинъ, Іюн. 4.
Северіанъ, Март. 9, Апр. 18, Іюн. 4, Авг. 22, Сент. 9.
Серапіонъ, Янв. 31, Мар. 10, 16, Апр 7, Мая 14, 24, Іюл, 13, Авг. 18, Сент. 13.
Сергій, Март. 20, Іюл. 5, Сент. 25, Окт. 7.
Сила, Янв. 4, Март. 26, Іюл. 30.
Сильвестръ, Янв. 2.
Симеонъ, Янв. 4, 26, Февр. 3, 13, Апр. 5, 17, 27, Мая 18, 24, Іюл. 21, Сент. 1.
Симонъ, Мая 10, Іюн. 30.
Сисой, Іюл. 6.
Смарагдъ, Март. 9, Іюн. 7.
Созонтъ, Сент. 7.
Софонія, Дек. 3.
Софроній, Март. 11.
Спиридонъ, Окт. 31, Дек. 12,
Стефанъ, Янв. 4, 14, Март. 28, Апр. 26, 27, Мая 17, Іюл. 13, 14, Авг. 2, Сент. 15, Окт. 28, Нояб. 28, Дек. 9, 15, 17, 27.

Т.

Тарасій, Февр. 25.
Терентій, Март. 13, Апр. 10, Іюн. 21, Окт. 28.
Тимонъ, Янв. 4, Іюл. 28, Дек. 30.
Тимоѳей, Янв. 4, 22, 24, Февр. 21, Мая 3, Іюл. 10, Авг. 19, Дек. 19.
Титъ, Янв. 4, Фев. 27, Апр. 2. Авг. 25.
Тихонъ, Іюл. 16.
Трифонъ, Фев. 1, Апр. 19.
Трофимъ, Янв. 4, Март. 16, 18, Апр. 15, Іюл. 23, Сент. 19.

У.

Урванъ, Янв. 4, Іюн. 23, Сент. 4, 5, Октябр. 31.

Ф.

Фавстъ, Апр. 21, Авг. 3, Сент. 6, Окт. 4.
Филадельфъ, Мая 19.
Филаретъ, Дек. 1.
Филиксъ, Іюн. 6.
Филимонъ, Янв. 4, Февр. 19, Апр. 29, Ноябр. 22, Дек. 14.
Филиппъ, Янв. 4, 9, Іюн. 30, Іюл. 3, Авг. 17, Окт. 11, Ноябр. 14.
Фирсъ, Авг. 17.
Флавіанъ, Февр. 16.
Флавій, Март. 9.
Флегонтъ, Янв. 4, Апр. 8.
Флоръ, Авг. 18, Дек. 18.
Фока, Іюл. 22, Авг. 9, Сент. 22.
Фортунатъ, Янв. 4.
Фотинъ, Февр 22.
Фотій, Мая 27, Іюл. 2, Авг. 9, 12.
Фотъ, Окт. 28.
Фрументій, Іюн. 4.
Фульвіанъ, Ноябр. 16,

Х.

Харлампій, Февр. 10.
Харитонъ, Іюн. 1, Сент. 9, 28.
Хрисанѳъ, Март. 19.
Христофоръ, Апр. 19, Мая 9, Авг. 30.

Ю.

Ювеналій, Іюл. 2.

Ѳ.

Ѳаддей, Янв. 4, Авг. 21, Дек. 29.
Ѳалалей, Февр. 27, Мая 20.
Ѳеогенъ, Янв. 2.
Ѳеодоръ, Янв. 26, Февр. 8, 17, Март. 5, 6, Апр. 10, 20, 21, 22, Мая 16, 21, Іюн. 5, 8, 15, Іюл. 4, 9, 12, Авг. 11, Сент. 4, 5, 12, 19, 20, Ноябр. 11, 23, Дек. 3, 27.
Ѳеодосій, Янв. 11, 28, Март. 27, Мая 3, Авг. 14.
Ѳеодотъ, Фев. 19, Март. 2, Апр. 29, Мая 18, Іюн. 7, Іюл. 4, Сент 2, 15, Нояб. 7,
Ѳеодулъ, Янв. 14, Февр. 16, Март. 9, Апр. 5, Мая 2, Іюн. 18, Окт. 28, Дек. 3, 23.
Ѳеоктистъ, Янв. 4, Сент. 3.
Ѳеопемптъ, Янв. 5.
Ѳеостъ, Сент. 19.
Ѳеофанъ, Март. 12, Іюн. 10, Сентяб. 9, Окт. 11.
Ѳеофилактъ, Март. 8.
Ѳеофилъ, Янв. 8, 30, Март. 6, 9, Іюн. 12, Іюл. 20, Сент. 3, Окт. 10, Дек. 2, 28, 29.
Ѳерапонтъ, Мая 25, 27.
Ѳирсъ, Авг. 17, Дек. 14.
Ѳома, Март. 19, Апр. 24, Іюн. 30, Іюл. 7, Окт. 6, Дек. 10.

Имяна Женскія:

А.

Августа, Ноябр. 24.
Агапія, Апр. 16.
Агаѳія, Февр. 5, Дек. 28.
Агрипина, Іюл. 23.
Акилина, Апр. 7, Іюн. 13.
Алевтина, Іюл. 16.
Александра, Март. 18, Апр 23, Мая 18, Ноябр. 6.
Анастасія, Март. 10, Апр. 15, Окт. 29, 30, Дек. 22.
Анисія, Дек. 30.
Анна, Февр. 3, Іюн. 13, Іюл. 5, 25, Авг 28, Сент. 9, Окт. 22, 29, Ноябр. 20, Дек. 30.
Антонина, Март. 1, Іюн. 10.
Анфиса, Іюл. 27, Авг. 27.
Аполлинарія, Янв. 4.
Аріадна, Сент. 18.
Аѳанасія, Янв. 31, Апр. 12, Окт. 9, Ноябр. 6.

В.

Валентина, Февр. 10.
Варвара, Дек. 4.
Василисса, Янв. 8, Март. 10, Апр. 15, 16, Сент. 3.
Васса, Авг. 21.
Вѣра, Сент. 17.

Г.

Галина, Сент. 30.
Глафа, Март. 26.
Глафира, Апр. 26.
Гликерія, Мая 13, Окт. 22.

Д.

Дарія, Март. 19.
Домна, Сент. 3, Дек. 28

Доминика, Янв. 8, Окт. 12.
Домникія, Февр. 28.
Домнина, Март. 1, Окт. 4.

Е.

Евгенія, Дек. 24.
Евдокія, Март. 1, Авг. 4.
Евлампія, Окт. 10.
Евсевія, Янв. 24.
Евфимія, Март. 18, Іюн. 11, Сент. 16.
Евфросинія, Февр. 15, Мая 23, Іюн. 25, Іюл. 7, Сент. 25, Ноябр. 6.
Екатерина, Ноябр. 24.
Елена, Мая 21, 26, Іюл. 11.
Елисавета, Апр. 24, Сент. 5, Окт. 22.

З.

Зинаида, Окт. 11.
Зиновія, Окт. 30.
Зоя, Февр. 13, Мая 2, Дек. 18.

И.

Ирина, Апр. 3, 16, Мая 5, Сент. 18.
Исидора, Мая 10.

І.

Іулитта, Іюл. 15, 30.
Іуліанія, Март. 4, 18, Іюн. 22, Авг. 17, Ноябр. 1, Дек. 21.
Іустина, Окт. 2.

К.

Каллиста, Сент. 1.
Капитолина, Окт. 27.
Кира, Февр 28.
Кирилла, Іюл. 5.
Клавдія, Март. 18, Мая 18, Ноябр 6.
Клеопатра, Окт. 19.
Конкордія, Авг. 13.
Крискентія, Іюн. 15.
Ксанѳиппа, Сент. 23.
Ксенія, Янв. 24.

Л.

Лариса, Март. 26.
Лидія, Март. 23.
Лукина, Іюн. 7.
Лукія, Іюл. 6, Дек. 13.
Любовь, Сент. 17.
Людмила, Сент. 16.

М.

Мавра, Мая 3, Окт. 31.
Макрина, Іюл. 19.
Мамика, Март. 26.
Манефа, Ноябр. 13.
Марина, Февр. 28, Іюл. 17.
Маріамна, Февр. 17.
Марія, Янв. 26, Февр. 6, 12, Апр. 1, Іюн. 7, 9, Іюл. 12, 22, Авг. 9, Окт. 29.
Марѳа, Фев. 6, Іюн. 9, Іюл. 4, 6, Сент. 1.
Матрона, Март. 18, 27, Мая 18, Нояб. 6, 9.
Меланія, Дек. 31.
Мелитина. Сент. 16.
Минодора, Сент. 10.
Миронія, Дек. 2.
Митродора, Сент. 10.
Муза, Мая 16.

Н.

Надежда, Сент. 16.
Наталія, Авг. 26.
Неонила, Янв. 16, Окт 28.
Нимфодора, Сент. 10.
Нонна, Авг. 5.

О.

Олимпіада, Іюл. 25.
Ольга, Іюл. 11.

П.

Павла, Февр. 10, Іюн. 3.
Параскева, Іюл. 26, Окт. 14, 28
Пелагія, Мая 4, Окт. 7, 8.
Перпетуа, Февр. 1.
Платонида, Апр. 6.
Прискилла, Іюн. 7.
Пулхерія, Авг. 7, Окт. 10.

Р.

Раиса, Сент. 5.
Руффина, Сент. 2.

С.

Севастіана, Сент. 26.
Серафима, Іюл. 29.
Сspecклитикія, Янв. 5. Окт. 24.
Соломонія, Авг. 1.
Софія, Сент. 17, 18.
Стефанида, Ноябр. 11.
Сусанна, Іюл. 6, Авг. 11.

Т.

Таисія, Мая 10, Окт. 8.
Таміана, Янв. 12.
Трифена, Янв. 31.

Ф.

Фавна, Мая 18.
Фавста, Февр. 6.
Февронія, Іюн. 25.
Филицата, Янв. 25.
Филонилла, Окт. 11.
Фотина и Фотинія, Фев. 13, 26, Март. 20.

Х.

Харитина, Окт. 5.
Хрисія, Янв. 30.
Христина, Март. 13, Мая 18, Іюл. 24.

Ю.

Юлія, Мая 18, Іюл. 16.
Юнія, Мая 17.

Ѳ.

Ѳекла, Іюн. 6, 9, Авг. 19, Сент. 24, Ноябр. 20.
Ѳеодора, Февр. 11, Март. 10, Апр. 5, 16, Мая 27, Сент. 11, Ноябр. 14, Дек. 30.
Ѳеодосія, Мая 29.
Ѳеодотія, Янв. 31, Іюл. 4, 29, Сент. 17, Окт. 22, Ноябр. 1, Дек. 22.
Ѳеоктиста, Янв. 31, Ноябр. 9.
Ѳеофила, Дек. 28.

WYKAZ ALFABETYCZNYCH SWIĘTYCH I SWIĄT NA ROK 1864

z wyrażeniem dnia i miesiąca.

A.

Abdona 30 lipca.
Adama 24 grudnia.
Adeli 16 grudnia.
Adolfa B. 17 czerwca.
Adryana 5 marca.
Adryana 9 września.
Agapita 18 sierpnia.
Agatona P. 5 grudnia.
Agaty P. Męcz. 5 lutego.
Agnieszki P. i Męcz. 21 stycznia.
Agrypiny P. 23 czerwca.
Albina B. 1 marca
Aleksandra Biskupa 26 lutego.
Aleksandra 4 czerwca.
Aleksego Wyznawcy 17 lipca.
Aloizego Gonzagi 21 czerwca.
Ambrożego 7 grudnia.
Ananiasza 16 grudnia.
Anastazego 14 stycznia.
Anastazego 22 stycznia.
Anastazego 27 kwietnia.
Anastazyi 27 lutego.
Anastazyi 22 grudnia.
Anatolii Panny 9 lipca.
Andrzeja Kors. 4 lutego.
Andrzeja z Awel. 10 listopada.
Andrzeja Apostoła 30 listopada.
Aniceta P. 17 kwietnia.
Aniołów Stróżów 2 października.
Anny Matki N. P. M. 26 lipca.
Ansgarego Biskupa 4 lutego.
Antoniego Op. i Pust. 17 stycznia.
Antoniego Padewskiego 13 czerwca.
Antonina 31 października.
Anzelma B. 21 kwietnia.
Apollinarego Biskupa 23 lipca.
Apollonii P. 9 lutego.
Apoloniusza 8 kwietnia.
Apoloniusza 18 kwietnia.
Augusta 3 sierpnia.
Augustyna B. Dokt. Koś. 28 sierpnia.
Aurelii Panny 25 września.
Aureliana 16 czerwca.
Awita Kapłana 3 lipca.

B.

Balbiny 31 marca.
Barbary P. i M. 4 grudnia.
Barlaama 27 listopada.
Barnaby Apostoła 11 czerwca.
Bartłomieja Apostoła 24 sierpnia.
Beda Kapłana 27 maja.
Benedykta Opata 21 marca.
Benigny 19 sierpnia.
Benjamina Diak. 31 marca.
Bernarda Op. Dokt. Koś. 20 sierpnia.
Bernardyna W. 20 maja.
Bibianny P. M. 2 grudnia.
Błażeja Biskupa Męcz. 3 lutego.
Bogumiły 10 czerwca.
Bonawentury B. Dokt. Koś. 14 lipca.
Bonifacego Męcz. 14 maja.
Boże Ciało 18 czerwca.
Brygidy 1 lutego.
Brygidy Wdowy 8 października.
Brunona 6 października.
Bucharda 14 października.

C.

Cecylii P. M. 22 listopada.
Celestyna P. 19 maja.
Celestyny 6 kwietnia.
Celsa 28 lipca.
Cezaryusza 27 stycznia.
Chryzologa 5 grudnia.
Cypryana 15 marca.
Cypriana 11 lipca.
Cypriana 9 grudnia.
Cyryaka Dyakona 16 marca.
Cyryaka 8 sierpnia.
Cyrylla B. 28 stycznia.
Czesława 20 lipca.

D.

Damaza Papieża 11 grudnia.
Daniela M. 3 stycznia.
Daniela Proroka 21 lipca.
Dawida Króla 30 grudnia.
Dezyderyusza B. i M. 23 maja.
Dioniziusza B. M. 9 października.
Domicelli Panny 7 maja.
Dominika Wyzn. 4 sierpnia.
Dominiki 6 lipca.
Donata 7 kwietnia.
Doroteusza M, 28 marca.
Doroty P. M. 6 lutego.
Dydaka Wyzn. 13 listopada.
Dyonizego 8 kwietnia.
Dzień Zaduszny 2 listopada.

E.

Edmunda B. 16 listopada.
Edwarda króla Angiel. 13 października
Elegiego B. 1 grudnia.
Eleonory P. 21 lutego.
Eliasza Proroka 20 lipca.
Elwiry 11 kwietnia.
Elżbiety 8 lipca.
Elżbiety 5 listopada.
Elżbiety Król. Wdowy 19 listopada.
Emilii P. 30 czerwca.
Engelberta 7 listopada.
Epifaniusza 7 kwietnia.
Epigmeniusza 24 marca.
Erazma B. M. 3 czerwca.
Eucharego Biskupa 20 lutego.
Eufemii 16 września.
Eufrozyny 11 lutego.
Eufrozyny 3 września.
Eugeniusza 20 grudnia.
Eupsychiusza 18 listopada.
Eustachego M. 20 września.
Eustaziusza 29 marca.
Eutropii 14 grudnia.
Euzebii P. 29 października.
Euzebiusza W. 14 sierpnia.
Ewarysta P. M. 26 października.
Ewy 24 grudnia.
Ezechiela Proroka 10 kwietnia.

F.

Fabiana M. 20 stycznia.
Faustyna M. 15 lutego.
Fausty Wdowy 19 grudnia.
Faustyny 16 czerwca.
Felicy P. 12 sierpnia.
Felicyana M. 9 czerwca.
Feliksa P. 13 stycznia.
Feliksa P. 21 lutego.
Feliksa 18 maja.
Feliksa P. 30 maja.
Feliksa 30 sierpnia.

Feliksa 20 listopada.
Ferdynanda 30 maja.
Fidelisa M. 24 maja.
Fildy P. 6 października.
Filiberta 22 sierpnia.
Filipa Apost. 1 maja.
Filipa Neryusza W. 26 maja.
Filomeny 5 lipca.
Flawii P. 5 października.
Florentyna 20 czerwca.
Florentyna 16 października.
Floryana Męcz. 4 maja.
Fortunata 27 lutego.
Fortunata 3 marca.
Franciszka Salezyusza B. W. 29 stycznia.
Franciszka z Pauli 2 kwietnia.
Franciszka 24 lipca.
Franciszka Serafickiego 4 października
Franciszka Ksawer. W. 3 grudnia.
Franciszki Rzymianki 9 marca.
Fulgencyusza 1 stycznia,
Fulgentego 23 lutego.

G.

Gabryela Archanioła 18 marca
Gaudentego B. W. 12 lutego
Gawła 16 października.
Genowefy 3 stycznia.
Gerarda 24 września.
Germana 28 maja,
Gerwazego 19 czerwca.
Gorgoniusza 9 września.
Gracyana B. 16 grudnia.
Grzegorza W. P. Dokt. Koś. 12 marca.
Grzegorza Nazyan. B. 9 maja.
Grzegorza VII Pap. 25 maja.
Grzegorza 17 listopada.
Gustawa 27 marca.
Gwidona 11 stycznia.
Gwidona 12 września.

H.

Heleny Ces. 2 marca.
Heleny Król. 22 maja.
Heliodora Biskupa 3 lipca.
Herkulana 7 listopada.
Hermenegilda Kr. Męcz. 13 kwietnia.
Hermogena 19 kwietnia.
Hieronima Dokt. Koś. 30 września.
Hilarego B. D. K. 14 stycznia.
Hilaryusza 13 stycznia.
Hippolita 13 sierpnia.
Honoraty P. 12 stycznia.
Huberta B. 3 listopada.
Hugona B. 1 kwietnia.
Hygina 11 stycznia.

I.

Idzego Opata 1 września.
Ignacego B. M. 1 lutego.
Ignacego Lojoli W. 31 lipca.
Imienia Maryi 13 września.
Innocentego Papieża 28 lipca.
Iwona W. 27 października.
Izabelli kr. 3 września.
Izajasza Proroka 6 lipca.
Izydora Bisk. Dokt. Koś. 4 kwietnia.

J.

Jacka Wyzn. 16 sierpnia.
Jacka Męcz. 11 września.
Jadwigi Wdowy 15 października.
Jakóba Apost. 1 maja.
Jakóba Apostoła 25 lipca.
Jana Złotoustego 27 stycznia.
Jana z Matty W. 8 lutego.
Jana Bożego 8 marca.
Jana Ewang. w Oleju 6 maja.
Jana Nepomucena Męcz. 16 maja.
Jana P. 27 maja.
Jana z Dukli 8 lipca.
Jana Dobrego 22 października.
Jana Kapistrana W. 23 października.
Jana Kantego 25 października.
Jana od Krzyża 24 listopada.
Jana Apost. i Ewang. 27 grudnia.
Januarego B. M. 19 września.
Jerzego Męczennika 33 kwietnia.
Joachima Ojca N. M. P. 20 marca.
Joanny Franciszki 21 sierpnia.
Jordana Fuski 13 lutego.
Jowity M. 15 lutego.
Jozafata B. i Męcz. 26 września.
Jozafata 27 listopada.
Józefa Oblub. N. M. P. 19 marca.
Józefa Kalesantego 4 lipca.
Józefa 18 września.
Juliana M. 7 stycznia.
Julijana 13 lutego.
Julljanny P. 16 lutego.
Julii Panny 22 maja.
Juliusza P. 12 kwietnia.
Juliusza 1 lipca.
Justa 1 września.
Justiny 8 października.

K.

Kaja P. M. 22 kwietnia.
Kajetana Wyzn. 7 sierpnia.
Kaliksta 16 kwietnia.
Kaliksta 14 października.
Kamilii 18 lipca.
Kandyda M. 3 października.
Kanuta Kr. Męcz. 29 lutego.
Karola C. 28 stycznia.
Karola Boromeusza 4 listopada.
Kassyana Męcz. 13 sierpnia.
Katarzyny P. 23 marca.
Katarzyny Senen. 30 kwietnia.
Katarzyny P. M. 25 listopada.
Katedra S. Piotra w Rzymie 18 stycznia.
Katedra S. Piotra w Antyoch. 22 lutego.
Kazimierza Król. 4 marca.
Klary P. 12 sierpnia.
Klaudyusza 7 lipca.
Klemensa P. M. 23 listopada.
Kleofasa 25 września.
Kleta Papieża 26 kwietnia.
Klotyldy 3 czerwca.
Kolety Panny 6 marca.
Konrada Wyzn. 19 lutego.
Konstancyi 18 lutego.
Konstantyna 11 marca.
Korduli Panny 22 października.
Kornelego 16 września.
Krescentego 15 kwietnia.
Krystyny Panny 24 lipca.
Krystyny 18 sierpnia.
Kunegundy 3 marca.
Kwiryna Męcz. 30 marca.
Kwiryna 4 czerwca.

L.

Lamberta Bisk. 16 kwietnia.
Larga 8 sierpnia.
Leona P. D. K. 11 kwietnia.
Leona Papieża 28 czerwca.
Leonarda Wyzn. 6 listopada.
Lucyana M. 7 stycznia.
Lucyny P. 30 czerwca.
Lucyny Panny 17 października.
Lucyusza 11 lutego.
Ludgera Bisk. 26 marca
Ludwika 19 sierpnia.
Ludwika króla Francuz. 25 sierpnia.

Ł.

Łazarza B. 17 grudnia.
Łucyi P. 13 grudnia.
Łukasza Ewang. 18 października.

M.

Macieja Apost. 25 lutego.
Makarego Opata 2 stycznia.
Maksyma 2 września.
Maksymiliana 8 czerwca.

Maksimiliana B. M. 12 października.
Maksymina 29 maja.
Maksimina 20 października.
Małgorzaty 19 czerwca.
Małgorzaty Panny 13 lipca.
Mamerta Biskupa 11 maja.
Mamerta M. 17 sierpnia.
Mansweta 28 listopada.
Marcella Papieża 16 stycznia.
Marcella 2 czerwca.
Marcelli W. 31 stycznia.
Marcellina 30 października.
Marcina Bisk. 11 listopada.
Marcina Papieża 12 listopada.
Marcyanny P. i M. 9 stycznia.
Marka Apost. i Ewang. 25 kwietnia.
Marka 18 czerwca.
Marka P. 7 października.
Marty 29 lipca.
Martyny P. M. 30 stycznia.
Maryana M. 17 czerwca.
Maryi Egipcyanki 9 kwietnia.
Maryi Magdaleny 22 lipca.
Mateusza Ap. i Ewang. 21 września.
Matyldy 14 marca.
Maurycego Męcz. 22 września.
40 Męczenników 10 marca.
Michała Archan. 29 września.
Mikołaja 10 września.
Mikołaja Biskupa 6 grudnia.
Mirona M. 17 sierpnia.
Młodzianków 28 grudnia.
Modesta B. W. 24 lutego.
Modesta M. 15 czerwca.
Mojżesza 4 września.
Moniki Wdowy 4 maja.

N.

Nahora 12 lipca.
N. M. P. Bolesnéj 10 kwietnia.
N. M. P Anielskiéj 2 sierpnia.
N. M. P. Snieżnéj 5 sierpnia.
N. P. M. Loretańskiéj 10 grudnia.
Narcyza B. 29 października.
Narodzenie Chrystusa Pana 25 grudnia.
Narodzenie N. M. P. 8 września.
Narodz. S. Jana Chrzcic. 24 czerwca.
Natalii Męcz. 27 lipca.
Nawiedzenie N. Panny 2 lipca.
Nawrócenie S. Pawła 25 stycznia.
Nemeziusza 19 grudnia.
Nicefora 13 marca.
Niepok. Pocz. N. M. P. 8 grudnia.
Nikazego B. 14 grudnia.
Nikodema 1 czerwca.
Nikodema Męcz. 15 września.
Nimfy 10 listopada.
Norberta B. 6 czerwca.

O.

Odona 18 listopada.
Ofiarowanie N. Panny 21 listopada.
Onufrego Pustelnika 12 czerwca.
Opieki S. Józefa 10 maja.
Opieki N. P. M. 8 listopada.
Osyty P. 7 października.
Otmara 16 listopada,
Ottona 23 marca.

P.

Pafnucego 24 września.
Pankracego B. M. 12 maja.
Pantaleona 27 lipca.
Paschalisa 17 maja.
Patrycego 17 marca.
Patrygi 13 marca.
Pawła 1-go Pustelnika 15 stycznia.
Pawła 22 marca.
Pawlina Biskupa 22 czerwca.
Pelagii 11 marca.
Pelagii Panny 11 lipca.
Petronelli 31 maja.
Piątna S. Franciszka Ser. 17 września.
Piotra Nolas. 31 stycznia.
Piotra Męczennika 29 kwietnia.
Piotra i Pawła Apostołów 29 czerwca.
Piotra w Okowach 1 sierpnia.
Piotra z Alkantary 19 października,
Piotra Aleks. B. M. 26 listopada.
Piusa V Papieża 5 kwietnia.
Placida M. 5 października.
Pocieszenia N. M. P. 6 września.
Podwyższenie S. Krzyża 14 września.
Polieukta 21 maja.
Polikarpa 26 stycznia.
Praksedy 21 lipca.
Prima M. 9 czerwca.
Prokula M. 2 czerwca.
Prospera B. 25 czerwca.
Prota Męczennika 11 września.
Protazego 19 czerwca.
Przemienienie Pańskie 6 sierpnia.
Przeniesienie S. Stanisława 27 września.
Pulcheryi 7 lipca.
Pulcheryi 10 września.

R.

Rafała Archanioła 24 października.
Rajmunda 31 sierpnia.
Reginy P. 7 września.
Remigiusza Bisk. 1 października.
Roberta 7 czerwca.
Romana Opata W. 28 lutego.
Romana 9 sierpnia.
Romualda Opata 7 lutego.
Rozalii Panny 4 września.
Rożańcowéj N. M. P. 4 października.
Rozesłanie SS. Apostołów 15 lipca.
Róży P. 26 sierpnia.
Rudolfa 17 kwietnia.
Rufa B. 27 stycznia.
Rufa M. 28 listopada.
Rufiny P. 31 sierpnia.
Ruperta B. 27 marca.
Rygoberta 8 stycznia.
Ryszarda Biskupa 3 kwietnia.

S.

Sabby Opata 5 grudnia.
Sabina Biskupa 17 lutego.
Salomei 17 listopada.
Saturnina M. 29 listopada.
Scholastyki P. 10 lutego.
Scięcie S. Jana Chrzcic. 29 sierpnia.
Sebastiana M. 20 stycznia.
Seneseny M. 50 lipca.
Serafiny P. 29 lipca.
Serapiona Męcz. 14 listopada.
Serce Pana Jezusa 26 czerwca.
Serwacego Biskupa 13 maja.
Seweryna 8 stycznia.
Siedmiu braci synów Felicyty 10 lipca.
Spiridiona 12 grudnia.
Stanisława B. M. 8 maja.
Stanisława Kostki 15 listopada.
Stefana 21 sierpnia.
Stefana kr. 2 września.
Sulpicyusza 20 kwietnia.
SSS. Trójcy 14 czerwca.
Syksta 28 marca.
Sylweryusza Papieża 20 czerwca.
Sylwestra Pap. W. 31 grudnia.
Symforia 22 sierpnia.
Symona P. M. 21 kwietnia.
Symplicyusza 2 marca.
Symplicyusza 20 listopada.
Synezyusza M. 12 grudnia.
Szczepana 1. Męcz. 26 grudnia.
Szkaplerza N. P. M. 16 lipca.
Szymona z Lipn. 18 lipca.
Szymona i Judy Apost. 28 Października.

T.

Tekli Panny i Męcz. 23 września.
Telesfora 5 stycznia.
Teodora Męcz. 9 listopada.
Teodory M. 1 kwietnia.
Teodoryka 1 lipca.
Teodozyi 29 maja.
Teofila Męcz. 6 lutego.

Teofila B. 5 marca.
Teofila 27 kwietnia.
Teofila B. 3 listopada.
Teressy Panny 15 października.
Tomasza z Akwinu 7 marca.
Tomasza 18 września.
Tomasza Apost. 21 grudnia.
Tomasza Kant. M. 29 grudnia.
Treneusza 15 grudnia.
Trzech Króli 6 stycznia.
Tyburcego 14 kwietnia.
Tyburcego 11 sierpnia.
Tymoteusza B. M. 24 stycznia.
Tytusa Biskupa 4 stycznia.

U.

Ubalda Bisk. 16 maja.
Urbana Papieża 25 maja.
Urbana 5 września.
Urszuli P. i Męcz. 21 października.

W.

Wacława Kr. i Męcz. 28 września.
Walensa B. 21 maja.
Walentego Kapł. M. 14 lutego.
Waleryana 14 kwietnia.
Waleriana 15 grudnia.
Waleryi 5 czerwca.
Waleryi 9 grudnia.
Wandeli 20 października.
Wawrzyńca Męcz. 10 sierpnia.
Wawrzyńca B. 5 września.
Wenantego M. 18 maja.
Wiktora 17 października.
Wiktoryna 18 grudnia.
Wiktoryi P. i M. 23 grudnia.
Wilhelma 10 stycznia.
Wilhelma 6 kwietnia.
Wilhelma 25 czerwca.
Wiktoryny 6 marca.
Wincentego 22 stycznia.
Wincentego Ferrer. 5 kwietnia.
Wincentego a Paulo 19 lipca.
Wita M. 15 czerwca.
Witalisa Męczennika 28 kwietnia.
Władysława Króla Węgier. 27 czerwca.
Wniebowstąpienie Pańskie 28 maja.
Wniebowzięcie N. M. P. 15 sierpnia.
Wojciecha Arcy-Bisk. Męcz. 24 kwietnia.
Wszystkich Swiętych 1 listopada.

Z.

Zacharyasza 14 marca.
Zacharyasza 5 listopada.
Zacheusza 23 sierpnia.
Zaślubienie N. M. P. 23 stycznia.
Zefiryna P. M. 26 sierpnia.
Zenaidy 11 października.
Zenobii P. 30 października.
Zenona 23 czerwca.
Zenona 9 lipca.
Zenona 22 grudnia.
Zesłanie Ducha Swiętego 7 czerwca.
Zmartwychwstanie Pańskie 19 kwietnia.
Znalezienie Krzyża S. 3 maja.
Znalezienie S. Stefana 3 sierpnia.
Zofii z 3-ma córkami 15 maja.
Zuzanny 18 lutego.
Zuzanny 11 sierpnia.
Zwiastowanie N. M. P. 25 marca.
Zwycięztwo Chocim. 10 października.

Гласы и Утр: Евангелія.

Янв.	5	гл.	8.	утр.	11.
	12	—	1.	—	1.
	19	—	2.	—	2.
	26	—	3.	—	3.
Фвр.	2	—	4.	праздн:	
	9	—	5.	утр.	5.
	16	—	6.	—	6.
	23	—	7.	—	7.
Мрт.	1	—	8.	—	8.
	8	—	1.	—	9.
	15	—	2.	—	10.
	22	—	3.	—	11.
	29	—	4	—	1.
Апр.	5	—	5.	—	2.
	12	Ев.	ут.	Мѳ.	83.
	26	гл.	1.	утр.	1.
Мая.	3	—	2.	—	3.
	10	—	3.	—	4.
	17	—	4.	—	7.
	24	—	5.	—	8.
	31	—	6.	—	10.

Гласы и Утр: Евангелія.

Іюн.	7	гл.		утр.	9.
	14	—	8.	—	1.
	21	—	1.	—	2.
	28	—	2.	—	3.
Іюл.	5	—	3.	—	4.
	12	—	4.	—	5.
	19	—	5.	—	6.
	26	—	6.	—	7.
Авг.	2	—	7.	—	8.
	9	—	8.	—	9.
	16	—	1.	—	10.
	23	—	2.	—	11.
	30	—	3.	—	1.
Снт.	6	—	4.	—	2.
	13	—	5.	—	3.
	20	—	6.	—	4.
	27	—	7.	—	5.
Окт.	4	—	8.	—	6.
	11	—	1.	—	7.
	18	—	2,	—	8.
	25	—	3.	—	9.

Гласы и Утр: Евангелія.

Нбр.	1	гл.	4.	—	10.
	8	—	5.	—	11.
	15	—	6.	—	1.
	22	—	7.	—	2.
	29	—	8.	—	3.
Дк.	6	—	1.	—	4.
	13	—	2.	—	5.
	20	—	3.	—	6.
	27	—	4.	—	7.

Воскресныя Евангелія:

1-е	Матѳ.	116.
2-е	Марк.	70.
3-е	— —	71.
4-е	Луки	112.
5-е	— —	113.
6-е	— —	114.
7-е	Іоан.	63.
8-е	— —	64.
9-е	— —	65.
10-е	— —	66.
11-е	— —	67.

Благословиши вѣнецъ лѣта благости Твоея, Господи!

ЯНВАРЬ 31 день. JANUARIUS. STYCZEŃ ma dni 31.

З. П.	Ч.	Д.	Имена Святыхъ и Праздники Православные.	D. T.	Święta Rzymsko-Katolickie według Starego Kalendarza.	L.	S. Rz.-Kat. według Nowego Kalendarza Luty w Styczniu.
			Утр. Іоан. 36 *Ев. Лук.* 6 *и* 24.		*O nadaniu Im. Jezus* Łuk. 2.		Styczeń.
⊕	1	☿	Новый Годъ. С. Васил.	S.	Nowy Rok. Fulgenc.	13	Weroniki Panny.
	2	♃	Св. Силвестра, Папы Р.	C.	Makarego Opata.	14	Hilarego i Feliksa
	3	♀	Пророка Малахіи.	P.	Daniela M. i Genowefy.	15	Pawła 1 Pustel.
	4	♄	Соборъ 70 Апостоловъ.	S.	Tytusa Biskupa.	16	Marcella i Ottona
			Нед. 33 предъ Просвѣщ. *Ап.* 298, *Ев. Марка* 1.		*O śmier. Hero. i ukazaniu się An. we śnie Józ.* Mat. 2.		*Epist.* Rom. 12 *Ewang.* Jana 2.
	5	☉	Мучен. Θеопемпта.	N.	po Now. Rok. Telesfora.	17	2 po 3 Królach.
⊕	6	☾	Богоявленіе Господне.	P.	SS. Trzech Królów.	18	Katedra S. Piot.
	7	♂	Соборъ Св. Предтечи.	W.	Juliana i Lucyana MM.	19	Henryka i Kanuta
	8	☿	Пре. Георгія Хозевита.	S.	Seweryna i Rygoberta.	20	Fabiana i Sebast.
✝	9	♃	С. Филиппа Мит. Моск.	C.	Marcyanny P. i Męcz.	21	Agnieszki P. i M.
	10	♀	Св. Григорія Нисс.	P.	Agatona P. i Wilhelma.	22	Wincent. i Anast.
✝	11	♄	П. Θеодосія и Михаила.	S.	Hygina i Gwidona.	23	*Zaślub. N. M. P.*
			Нед. 34 по Просвѣщеніи. *Ап.* 224 *отъ полу. Ев. Мѳ.* 8.		*O utracie, i znalezieniu Jezusa w kościele.* Łuk. 2.		*Ep.* I. Kor. 9 i 10. *Ewang.* Mat. 20.
	12	☉	Мц. Татіаны Св. Саввы.	N.	1 po 3 Król. Honoraty P.	24	Starozapust.
	13	☾	Ермила и Стратоника.	P.	Hilaryusza i Feliksa P.	25	*Naw. S. Paw. A.*
	14	♂	Пр. О. въ Синаи избіен.	W.	Hilar. B. D. Ko. i Anasta.	26	Polikarpa i Pauli.
	15	☿	Пр. О. Павла Θив., Іоанна	S.	Pawła 1-go Pustelnika.	27	S. Jana Chryzost.
	16	♃	Покл. вериг. Ап. Петра.	C.	Marcella Papieża.	28	Walerego i Flor.
✝	17	♀	Пр. Антонія Велик.	P.	Antoniego Op. i Pustel.	29	Francisz. Salez.
	18	♄	С. Аѳанасія и Кирилла.	S.	*Kat. S. Piot. w Rzymie.*	30	Martyny P. i M.
			Нед. 35 по 50-цѣ. *Ап.* 258. *Ев. Лук.* 91.		*O przemianie wody w wino na godach.* Joan. 2.		*Epist.* I. Kor. 11 i 12 *Ewang.* Łuk. 8.
	19	☉	Препод. Макаріа Егип.	N.	2 po 3 Król. *N. Im. Jez.*	31	Mięsopust.
✝	20	☾	Пр, Евѳимія Велик.	P.	Fabiana i Sebastyana M.	1	*Lut.* ✝ Bryg. i Jan.
	21	♂	Преп. Максима исповѣ.	W.	*Agnieszki P. i Męcz.*	2	N. P. Gromnicz.
	22	☿	Ап. Тимоѳея П. м. Анас.	S.	Wincentego i Anastaze.	3	Błażeja Bis. M.
	23	♃	С.м. Климен. М. Агаѳан.	C.	*Zaślub. N. M. Panny.*	4	Anzgar. i Andrze.
	24	☿	Пр. Ксеніи С.м. Вавилы.	P.	Tymoteusza Bis. Męcz.	5	Agaty P. Męcz.
✝	25	♄	Св. Григорія Богосл.	S.	*Nawróc. S. Pawła.*	6	Doroty P. Męcz.
			Нед. 36 по 50-цѣ. *А.* 280 *отъ полу. Ев. Лук.* 91.		*O uzdrowieniu trędowatego i o Setniku.* Mat. 20.		*Epist.* I. Kor. 13. *Ewang.* Łuk. 18.
	26	☉	П. Ксенофонта и Маріи.	N.	3 po 3 Król. Polikarpa.	7	Zapustna.
✝	27	☽	Св. Іоанна Златоуст.	P.	Jana Złotoustego.	8	Jana z Matty.
	28	♂	П. Ефрема и Θеодосіи.	W.	Karola C. i Cyrylla B.	9	Apolonii P. M.
	29	☿	С. м. Игнатія Богон.	S.	Franciszka Salez. B. W.	10	✝ *Pop.* Scholasty.
♅	30	♃	3 Святителей Зинона.	C.	Martyny P. M.	11	Lucyusza B. M.
	31	☿	С. Чудот. Кира и Іоанна.	P.	Piotra Nolas. i Marcelli.	12	Juliana i Eufroz.

МѢСТО СОЛНЦА и ФАЗЫ ЛУНЫ.

LUNACYE, czyli ZMIANY KSIĘŻYCA.

8 (20) Солнце вступаетъ въ знакъ Водолея въ 7 ч. 16 м. вечер.

8 (20) Słonce wstępuje w znak Wodnika o g. 7 min. 16 wieczor.

☽ Первая четв. 4 (16) въ 0 ч. 48 м. по полуночи.

Pierwsza kw. d. 4 (16) o g. 0 min. 48 po północy.

○ Полнолуніе 11 (23) въ 11 час. 44 м. вечера.

Pełnia 11 (23) o g. 11 m. 44 wieczorem.

☾ Послѣд. четв. 20 (Фев. 1) въ 1 ч. 49 м. по полуночи.

Ostat. kw. 20 (Lut. 1) o g. 1 min. 49 po północy.

● Новолун. 26 (Фев. 7) въ 7 час 51 м. вечера.

Nów 26 (Lut. 7) o g. 7 min. 51 wieczorem.

Луна въ апогеѣ 12 (24) въ 9 час. вечера.

Księżyc w oddaleniu 12 (24) o g. 9 wieczorem.

Луна въ перигеѣ 26 (Фев. 7) въ 4 ч. веч.

Księżyc w przybliżeniu 26 (Lut. 7) o g. 4 wiecz.

ЕВРЕЙСКІЙ КАЛЕНДАРЬ.— 5624 годъ отъ сотворенія міра, високосный, содержащій 383 дня.

Мѣсяцъ 6-й Адаръ 1-й (30 дней).
1-е въ Понедѣльникъ 27 (8 Февраля).

KALENDARZ ŻYDOWSKI. Rok 5624 od stworzenia świata, przybyszowym zawierający dni 383.

Miesiąc 6-ty Adar 1-szy (30 dni).
1-szy w Poniedziałek 27 (8 Luty).

ФЕВРАЛЬ 29 дней. FEBRUARIUS. LUTY ma dni 29.

З. П.	Ч.	Д.	Имена Святыхъ и Праздники Православные.	D. T.	Święta Rzymsko-Katolickie według Starego Kalendarza.	L.	S. Rz.-Kat. według Nowego Kalendarza Marzec w Lutym.
	1	♄	М. Трифона и П. Петра.	S.	Brygidy i Ignacego B. M.	13	Juliana i Eufrozy.
			Нед. 37. по 50-цѣ. *А.* 285 *и* 316, *Ев. Лук.* 94 *и* 7.		*O uciszeniu morskiéj nawalnicy.* Mat. 8.		*Epist. I. Kor.* 6. *Ewan.* Mat. 4.
⊕	2	☉	Срѣтеніе Господне.	N.	N. P. M. Gromnicznéj.	14	1 Wstępna.
	3	☾	С. Симео. Бого. и Анны.	P.	Błażeja Bisk. Męcz.	15	Faustyna i Jowity
	4	♂	Прп. Исидора и Кирилла	W.	Ansgar. i Andrzeja Kors.	16	Julianny P. M.
	5	☿	Мчц. Агаѳіи и Ѳеодуліи.	S.	Agaty P. Męcz.	17	†Sylwiana Bis.
	6	♃	П. Вукола, Мц. Марѳы.	C.	Doroty P. M. i Teofila.	18	Konstancyi P. M.
	7	♀	Прс. Парѳенія и Луки.	P.	Romualda Opata.	19	†Konrada Wyz.
	8	♄	В. м. Ѳеодора Стратил.	S.	Jana z Matty W.	20	†Eucharyusza B.
			Нед. 38 о Мытар. и Фарисеи. *Ап.* 296. *Ев. Лук.* 89.		*O posiewie kąkoli na roli między pszenicą.* Mat. 13.		*Epist. I. Tess.* 4. *Ewan.* Mat. 7.
Сплошная	9	☉	М. Никиф. С. м. Маркел.	N.	5 po 3 Kr. Apollonii P.	21	2 Sucha.
	10	☾	М. Харлампія П. Прохор.	P.	Scholastyki Panny.	22	Kated. S. Piotra.
	11	♂	См. Власія, С. Всеволод.	W.	Lucyusza i Eufrozyny.	23	Piotra Damiana.
	12	☿	Мелетія Алексія Мит.	S.	Gaudentego B. W.	24	Modesta B. Wyz.
	13	♃	П. Мартиніана, Симеон.	C.	Juliana i Jordana Fuski.	25	*Macieja Apost.*
	14	♀	П. Авксентія, Кирилла.	P.	Walentego Kap. M.	26	Aleksandra B. M.
	15	♄	А. Онисима, П. Пафнут.	S.	Faustyna, i Jowity MM.	27	Leonarda B. W.
			Н. 39 о Блудномъ Сынѣ. *Ап.* 135, *Ев. Лук.* 79.		*O robotnikach do pracy w winnicy najętnych.* Mat. 20.		*Epist. Efez.* 5. *Ewan.* Łuk. 11.
	16	☉	П. Памфила, и Павла.	N.	Starozapust Julijanny P.	28	3 Głucha.
	17	☾	В. м. Ѳеодора Тирона.	P.	Sabina Biskupa.	29	Kanuta Kr. M.
	18	♂	С. Льва Папы Р. Флавіана	W	Konstancyi i Zuzanny.	1	*Mar.* Albina B.
⊕	19	☿	Ап. Архиппа, Филимона.	S.	Konrada Wyznawcy.	2	Heleny Cesarzo.
	20	♃	Льва Еп. Катан., Агафон.	C.	Eucharego Bisk.	3	Kunegun. Cesar.
	21	♀	П. Тимоѳея, С. Евстафія.	P.	Feliksa P. i Eleonory P.	4	*Kazim. Króle.*
	22	♄	Мучниковъ во Евгоніи.	S.	*Kat. ś. Piotra w Antyo.*	5	Teofila Bis.
			Нед. 40 Мясопустъ. *Ап.* 140 *Ев. Матѳ.* 106.		*O zbożu na rozmaitej roli zasianém.* Łuk. 8.		*Epist. Galat.* 4. *Ewan.* Jana 6.
	23	☉	Свмучен. Поликарпа.	N.	Mięsopustna Fulgentego.	6	4 Srodopostna.
☩	24	☾	*Обрѣт. главы Предт.*	P.	Modesta Bis. W.	7	Tom. z Akwinu.
	25	♂	Св. Тарасія Архіеписк.	W.	*Macieja Ap.*	8	Jana Bożego.
	26	☿	С. Порфирія Архіеписк.	S.	Aleksandra Bis.	9	Franciszki Wd.
	27	♃	Пр. Прокопія Деканол.	C.	Fortunata i Anastazyi.	10	40 Męcz. i Makar.
	28	♀	Пр. Василія и Марины.	P.	Romana Opata W.	11	Eulogiusza i Kon.
	29	♄	П. Кассіана Римлян.	S.	Kanuta Kr. Męcz.	12	Grzegorza Pap.

МѢСТО СОЛНЦА и ФАЗЫ ЛУНЫ.
LUNACYE, czyli ZMIANY KSIĘŻYCA.

7 (19) Солнце вступаетъ въ знакъ Рыбъ въ 9 ч. 52 мин. утра.
7 (19) Słonce wstępuje w znak Ryb o g. 9 m. 52 rano.

Первая четв. 2 (14) въ 3 ч. 6 м. вечера.
Piérwsza kw. 2 (14) o g. 3 m. 6 wieczorem

Полнолуніе 10 (22) въ 6 ч. 42 м. вечера.
Pełnia 10 (22) o g. 6 m. 42 wieczorem.

Послѣдняя четв. 18 (Мар. 1) въ 2 ч. 53 м. вечера.
Ostat. kw. 18 (Mar. 1) o g. 2 m. 53 wieczorem.

Новолуніе 25 (Мар. 8) въ 5 ч. 41 мин. утра.
Nów 25 (Mar. 8) o g. 5 min. 41 rano.

Луна въ апогеѣ 8 (20) въ 10 час. вечера.
Księżyc w oddaleniu 8 (20) o g. 10 wiecz.

Луна въ перигеѣ 24 (Март. 7) въ 9 ч. утра.
Księżyc w przybliżeniu 24 (Mar. 7) o g. 9 rano.

ЕВРЕЙСКІЙ КАЛЕНДАРЬ. Мѣсяцъ 7-й Адаръ 2-й (29 дней).
1-е въ Среду 26 (Марта 9).
Пуримъ (торжест. день по поводу гибели Амана въ Персидскомъ царст.) Марта 10 (22).

KALENDARZ ŻYDOWSKI Miesiąc 7-my Adar 2-gi (dni 29).
1-szy we Środę 26 (Marzec 9).
Purym (dzień wielce radośny ze zguby Hamana w królestwie Perskiém) Marca 10 (22).

МАРТЪ 31 день. MARTIUS MARZEC ma dni 31.

Ч.	Д.	Имена Святыхъ и Праздники Православные.	D. T.	Święta Rzymsko-Katolickie według Starego Kalendarza.	D.	Św. Rz.-Kat. według Nowego Kalendarza Kwiecień w Marcu
		Недѣля 31 Сыропустъ. Ап. 112, Ев. Матѳ. 17.		*O uleczeniu ślepego pod Jerychem.* Łuk. 18.		*Epist.* [illegible] 9. Ewan. Jana 8.
1	☉	Нед. Евдокіи, Н. Нестор.	N.	Zapustna. Albina B.	13	2 Post.
2	☾	См. Ѳеодота, С. Арсенія.	P.	Symplicyu. i Heleny Cza.	14	Matyldy Kr.
3	♂	М. Евтропія. Василиск.	W.	Fortunata i Kunegundy.	15	Longina Męczen.
4	☿	Пр. Герасима, М. Павла.	S.	*Kazimierza Król. Pop.*	16	Cyryaka Dyako.
5	♃	М. Конона и П. Марка.	C.	Adryana i Teofila B.	17	Gertrudy P.
6	♀	42 Муч. во Амморіи.	P.	Wiktoryny i Kolety P.	18	*N. P. Bolesnej.*
7	♄	Свящ. Василія, Ефрема.	S.	Tomasza z Akwinu.	19	Józefa Obl. N. M.
		1 Нед. пост. Нед. Православія. Ап. 329 отъ полу. Ев. Іоан. 5.		*O poście, i kuszeniu Chrystusa na puszczy.* Mat. 4.		*Epist. Filip.* 2. Ewan. Mat. 21.
8	☉	Пр. Ѳеофилакта Ником.	N.	1 W Stępna. Jana Boże.	20	6 Kwietna.
9	☾	40 М. Севастійск.	P.	Franciszki Rzymianki.	21	Benedykta Op.
10	♂	М. Кодрата и Кипріана.	W.	40 Męczenników.	22	Pawła i Oktawii.
11	☿	Софронія Патр. Конст.	S.	Konstantyna i Pelagii Sz.	23	Katarz. K. Szwed.
12	♃	П. Ѳеофана, Сим. Богосл.	C.	*Grzeg. W. P. D. K. Kos.*	24	*Wielki* Marka.
13	♀	Никифора Патр. Іерус.	P.	Nicefora i Patrycy Sz.	25	*Wiel. Zwia. N. M.*
14	♄	П. Венедикт. С. Ѳеогнос.	S.	Zacharya. i Matyldy Sz.	26	*Wielka* Ludgera
		2 Нед. В. пост. Ап. 304 и 313, Ев. Мар. 7 и Іоан. 36.		*O przemienieniu się Chrystusa na górze.* Mat. 17.		*Epist. 1. Kor.* 5. Ewan. Mar. 16.
15	☉	М. Агапія, и 6 Муч.	N.	2 Sucha. Cypr. i Long.	27	Zmartw. Pań.
16	☾	Муч. Савина и Папы.	P.	Cyryaka Dyakona.	28	Poniedz. Wielk.
17	♂	Алексія человѣк. Божія.	W.	Patrycego i Gertrudy P.	29	Cyrylla Męcz.
18	☿	Св. Кирилла Іерусал.	S.	*Gabryela Archanioła.*	30	Kwiryna Męcz.
19	♃	Муч. Хрисанѳа и Дарія.	C.	*Józefa Oblub. N. M. P.*	31	Balbiny i Korne.
20	♀	П. О. убит. въ обит. Саввы.	P.	Joachima Ojca N. M. P.	1	*Kwiet.* Teodory.
21	♄	Пр. Іакова Епископа.	S.	Benedykta Opata.	2	Franc. z Pauli.
		3 Нед. Велик. поста. Ап. 314, Ев. Мар. 37.		*O wyrzucaniu czartów z opętanych.* Łuk. 11.		*Epist. 1. Jan.* 5. Ewan. Jana 20.
22	☉	См. Василія П. Пресвит.	N.	3 Głucha. Paw. i Okt.	3	Przewodnia.
23	☾	П. м. Никона, М. Филита.	P.	Ottona i Katarzyny P.	4	Izydora B. D. K.
24	♂	П. Захарія, С. Артемія.	W.	Epimeniusza. Wigilia Zwiastowania N. M. P.	5	Wincen. Ferer.
25	☿	Благовѣщеніе Богоро.	S.		6	Wilhelma W.
26	♃	*Соб. Арх. Гавріила.*	C.	Ludgera Bisk.	7	Epifaniusza B.
27	♀	Св. Матроны Солунския	P.	Ruperta B. i Gustawa.	8	Dyonizego Bisk.
28	♄	П. Иларіона и С. Стефа.	S.	Sykstusa i Doroteusza M.	9	Maryi Kleofr.
		4 Нед. Великаго. Ап. 314 и 329, Ев. Марк. 40 и Матѳ. 19.		*O nakarmieniu 5,000 ludzi pięcią chlebami.* Jana 6.		*Epist. 1. Piotra* 2. Ewan. Jana 10.
29	☉	С. Марка, П. Кирил. діак.	N.	4 Środop. Eustazyusza.	10	2 po Wielkan.
30	☾	П. Іоанна писат. лѣстн.	P.	Kwiryna Męczennika.	11	Leona P. D. Koś.
31	♂	Ипатія Еп. С. Іоны Мит.	W.	Beniamin. Męcz. Balbiny	12	Zefiryna Pap.

МѢСТО СОЛНЦА и ФАЗЫ ЛУНЫ. LUNACYE, czyli ZMIANY KSIĘŻYCA.

9 (21). Солнце вступаетъ въ знакъ Овна въ 7 ч. 12 м. утра. 9 (21). Słońce wstępuje w znak Barana o g. 7 m. 12 rano.

Первая четв. 8 (20) въ 7 ч. 58 м. утра. Pierwsza kw. 8 (20) o g. 7 m. 58 rano.

Новолуніе 14 (26) въ 9 ч. 20 м. утра. Pełnia 14 (26) o g. 9 m. 20 rano.

Послѣдняя четверть 22 (3) [illegible]. Ostatnia kwadra [illegible].

Новолуніе 30 (11) въ 2 ч. 30 м. вечера. Nów 30 (11 Kwiet.) o g. 2 min. 30 wieczorem.

Луна въ апогеѣ 7 (19) въ 12 ч. утра. Księżyc w odziemiu 7 (19) o g. 12 rano.

Луна въ перигеѣ 19 (31) въ 4 ч. утра. Księżyc w przyziemiu 19 (31) o g. 4 rano.

ЕВРЕЙСКІЙ КАЛЕНДАРЬ. Мѣсяцъ 8-й Нисанъ (30 дней). 1-е ч. Четвергъ 20 (2 Апр.). Пейсахъ 1-й, 2 дни Пасхи, или выхода изъ Егип. Четвергъ и Пятница 9 и 10 (21 и 22 Апр.). Холгамоедъ, будничные дни между праздниками, отъ субботы — Вторника 11—14 (23—26 Апрѣля). Послѣд. 2 празд., Среда и Четвергъ 15 и 16 (27 и 28 Апр.).

KALENDARZ ŻYDOWSKI. Miesiąc 8-my Nisan (dni 30). 1-wszy Czwartek 20 (2 Kwiet.). Pejsach 1-sze dni 2 Święta Wielkanocne czyli wyjścia z niewoli Egipt., w Czwar. i Piątek 9 i 10 (21 i 22 Kw.). Cholhamoed, powszednie d. między świętami, w Sobotę—we Wtorek 11—14 (23—26 Kwiet.). Ostat. dni 2, we Środę i Czwartek 15 i 16 (27 i 28 Kwietnia).

МАРТЪ 31 день. | **MARTIUS** | **MARZEC ma dni 31.**

З. П.	Ч. Д.		Имена Святыхъ и Праздники Православные.	D. T.	Święta Rzymsko-Katolickie według Starego Kalendarza.	L.	S. Rz.-Kat. według Nowego Kalendarza Kwiecień w Marcu.
			Недѣля 41 Сыропустъ. *Ап.* 112, *Ев. Матѳ.* 17.		*O uleczeniu ślepego pod Jerychem.* Łuk. 18.		*Epist. żyd.* 9. *Ewan.* Jana 8.
	1	☉	Пмц.Евдокіи,М.Нестор.	N.	Zapustna. Albina B.	13	5 Biała.
	2	☾	См. Ѳеодота, С.Арсенія.	P.	Symplicyu. i Heleny Ces.	14	Matyldy Kr.
	3	♂	М. Евтропія, Василиск.	W.	Fortunata i Kunegundy.	15	Longina Męczen.
	4	☿	Пр. Герасима, М.Павла.	S.	Kazimierza Król. *Pop.*	16	Cyryaka Dyako.
	5	♃	М. Конона и П. Марка.	C.	Adryana i Teofila B.	17	Gertrudy P.
	6	♀	42 Муч. во Амморіи.	P.	Wiktoryny i Kolety P.	18	*N. P. Bolesnéj.*
	7	♄	Свмч. Василія, Ефрема.	S.	Tomasza z Akwinu.	19	Józefa Obl. N. M.
			1 Нед. пост. Нед. Православія. *Ап.* 329 *отъ полу. Ев. Іоан.* 5.		*O poście, i kuszeniu Chrystusa na puszczy.* Mat. 4.		*Epist. Filip.* 2. *Ewan.* Mat. 21.
	8	☉	Пр. Ѳеофилакта Ником.	N.	1 Wstępna. Jana Boże.	20	6 Kwietna.
†	9	☾	40 М. Севастійск.	P.	Franciszki Rzymianki.	21	Benedykta Op.
	10	♂	М. Кодрата и Кипріяна.	W.	40 Męczenników.	22	Pawła i Oktawii.
	11	☿	Софронія Патр. Конст.	S.	Konstanty. i Pelagii *Su.*	23	Katarz.K. Szwed.
	12	♃	П.Ѳеофана, С.Григо.Дв.	C.	Grzeg. W. P. Dok. Koś.	24	*Wielki* Marka.
	13	♀	Никифора Патр. Іерус.	P.	Nicefora i Patrygi *Such.*	25	*Wiel.* Zwia.N.M.
	14	♄	П.Венедикт.,С.Ѳеогнос.	S.	Zacharya. i Matyldy *Su.*	26	*Wielka* Ludgera
			2 Нед. В. пост. *Ап.* 304 *и* 318, *Ев. Мар.* 7 *и Іоан.* 36.		*O przemienieniu się Chrystusa na górze.* Mat. 17.		*Epist. 1. Kor.* 5. *Ewan.* Mar. 16.
	15	☉	М. Агапія, и 6 Муч.	N	2 Sucha. Cypr. i Long.	27	Zmartw. Pan.
	16	☾	Муч. Савина и Папы.	P.	Cyryaka Dyakona.	28	Poniedz. Wielk.
	17	♂	Алексія челов. Божія.	W.	Patrycego i Gertrudy P.	29	Cyrylla Męcz.
	18	☿	Св. Курилла Іерусал.	S.	*Gabryela Archanioła.*	30	Kwiryna Męcz.
	19	♃	Муч. Хрисанѳа и Даріи.	C.	*Józefa Oblub. N. M. P.*	31	Balbiny i Korne.
	20	♀	П.О.убит. въ обит.Савв.	P.	Joachima Ojca N. M. P.	1	*Kwiet.* Teodory.
	21	♄	Пр. Іакова Епископа.	S.	Benedykta Opata.	2	Franc. a Paulo.
			3 Нед. Велик. поста. *Ап.* 311, *Ев. Мар.* 37.		*O wyrzucaniu czartów z opętanych.* Łuk. 11.		*Epist. I. Jan.* 5. *Ewan.* Jana 20.
	22	☉	См. Василія П. Исаакія.	N.	3 Głucha. Paw. i Okt.	3	Przewodna.
	23	☾	П.м.Никона,М. Филита.	P.	Ottona i Katarzyny P.	4	Izydora B. D. Ko.
	24	♂	П. Захаріи, С. Артемія.	W.	Epigmeniusza. *Wigilia.*	5	Wincen. Ferar.
⊕	25	☿	Благовѣщеніе Богород.	S.	Zwiastowanie N. M. P.	6	Wilhelma W.
	26	♃	*Соб. Арх. Гавріила.*	C.	Ludgera Bisk.	7	Epifaniusza B.
	27	♀	Св. Матроны Селунскія	P.	Ruperta B. i Gustawa.	8	Dyonizego Bisk.
	28	♄	П. Иларіона и С. Стефа.	S.	Syksta i Doroteusza M.	9	Maryi Kleofy.
			4 Нед. В. поста. *Ап.* 314 *и* 229. *Ев. Марк.* 40 *и Матѳ.* 10.		*O nakarmieniu* 5,000 *ludzi pięcią chlebami.* Jana 6.		*Epist. I. Piotra* 2. *Ewan.* Jana 10.
	29	☉	С.Марка, П.Кирил.Іоан.	N.	4 Środop. Eustazyusza.	10	2 po Wielk.
	30	☾	П. Іоанна писат. лѣств.	P.	Kwiryna Męczennika.	11	Leona P. Do. Koś.
	31	♂	ИгнатіяЕп.С.ІоныМит.	W.	Beniami. Dyak. Balbiny.	12	Juliusza Pap.

МѢСТО СОЛНЦА и ФАЗЫ ЛУНЫ.
LUNACYE, czyli ZMIANY KSIĘŻYCA.

8 (20) **Солнце вступаетъ въ знакъ Овна въ** 9 ч. 43 м. утра.
8 (20) Słońce wstępuje w znak Barana o g. 9 m. 43 rano.

☽ **Первая четв.** 3 (15) въ 7 ч. 49 м. утра.
Piérwsza kw. 3 (15 o g. 7 m. 49 rano.

○ **Полнолуніе** 11 (23) въ 0 ч 6 м. по полудни
Pełnia 11 (23) o g. 0 min. 6 po południu.

☾ **Послѣдняя четверть** 19 31) въ 0 ч. 1 м. по полуночи.
Ostatnia kw. 19 (31) o g. 0 m. 1 po połnocy.

● **Новолуніе** 25 (Ап. 6) въ 3 ч. 30 м. вечера.
Nów 25 (6 Kwiet.) o g 3 min. 30 wieczorem.

Луна въ апогеѣ 7 (19 въ 10 ч. утра.
Księżyc w oddaleniu 7 (19) o g. 10 rano.

Луна въ перигеѣ 23 (Ап. 4) въ 8 ч. утра.
Księżyc w przybliżeniu 23 (4 Kw.) o g. 8 rano.

ЕВРЕЙСКІЙ КАЛЕНДАРЬ. Мѣсяцъ 8-й Нисанъ (30 дней).
1-е въ Четвергъ 26 (7 Апр.). Пейсахъ 1-й, 2 дня. Пасха, или день исхода изъ Егип. Четвергъ и Пятница 9 и 10 (21 и 22 Апр.) Холгамоедъ, будничіе дни между праздниками, отъ Субботы—Вторника 11—14 (23—26 Апрѣлѣ).
Послѣд. д. празд., Среда и Четвергъ 15 и 16 (27 и 28 Апр.)

KALENDARZ ŻYDOWSKI. Miesiąc 8-my Nisan (dni 30).
1-y we Czwartek 26 (7 Kwiet.). Pejsach 1-sze dni 2 Święt. Wielkanoc czyli wyjście z niewoli Egipt., w Czwar. i Piątek. 9 i 10 (21 i 22 Kw.) Cholhamoed, powszednie d. między świętami, w Sobotę—we Wtorek 11—14 (23—26 Kwiet.)
Ostat. dni S. we Środę i Czwartek 15 i 16 (27 i 28 Kwietnia).

АПРѢЛЬ 30 дней. APRILIS. KWIECIEŃ ma dni 30.						
З. П.	Ч. Д.	Имена Святыхъ и Праздники Православные.	D. T.	Święta Rzymsko-Katolickie według Starego Kalendarza.	L.	S. Rz.-Kat. według Nowego Kalendarza Maj w Kwietniu.
	1 ☿	П. Маріи Егип. Евѳимія.	S.	Hugona B. i Teodory M.	13	Hermenegilda M.
	2 ♃	П. Тита, М. Поликарпа.	C.	Franciszka z Pauli.	14	Tyburcyusza M.
	3 ♀	П. Никиты, Иллирика.	P.	Ryszarda Biskupa.	15	Anasta. i Bazylis.
	4 ♄	Прп. Іосифа и Георгія.	S.	Izydora B. Dra Koś.	16	Lamberta M.
		5 Нед. В. поста. *Ап.* 321 *и* 250, *Ев. Мар.* 47 *и Лук.* 33.		*O porwaniu się żydów do kamieni na Jezusa.* Jan. 8.		*Epist. I. Piotra* 2. *Ewan.* Jana 16.
	5 ☉	М. Ѳеодула, Агаѳопода.	N.	5 Biała. Winc. a P.	17	3 po Wiel. *O.S.J.*
	6 ☾	Св. Евтихія Архіеп.	P.	Wilhelma i Celestyny.	18	Apdyniusza M.
	7 ♂	П. Георгія, Мц. Акилин.	W.	Epifaniusza i Donata.	19	Hermogena M.
	8 ☿	А. Иродіона, Агава и д.	S.	Apoloniusza i Dyonize.	20	Sulpicyusza.
	9 ♃	М. Евпсихія, Пм. Вадима.	C.	Maryi Egipcyanki.	21	Anzelma B. D. K.
	10 ♀	М. Терентія, Помпія.	P.	*N. M. P. Boles.* Ezech.	22	Sotera i Kaja.
	11 ♄	М. Антипы, Лазар. Суб.	S.	Leona P. D. K. i Elwiry.	23	*Wojciecha B. M.*
		Недѣля Ваій. *Апост.* 247, *Ев. Іоанн.* 41.		*O wjeździe Chrystusa do Jeruzalem.* Mat. 21.		*Epist. Jakob. I. Ewan.* Jana. 16.
	12 ☉	Пре. Василія Парійск.	N.	6 Kwietna. Juliu. i Zen.	24	4 po Wiel. Bony.
	13 ☾	Свящ. муч. Артемона.	P.	Hermenegilda kr. Męcz.	25	*Marka A. i Ew.*
⊕	14 ♂	3 Виленскихъ Мучен.	W.	Tyburcego i Waleryana.	26	Kleta i Marcelli.
	15 ☿	А. Аристарха. Трофима.	S.	Krescentego i Kassyldy.	27	Teofila Biskupa.
	16 ♃	Мц. Агапіи и Ирины В. Ч.	C.	*Wiel.* Kaliksta i Lamber.	28	Witalisa Męcz.
⊕	17 ♀	П. Симеона, Зосимы В. П.	P.	*Wiel.* Aniceta i Rudolfa.	29	Piotra Męcz.
	18 ♄	Пр. Іоанна, Космы В. С.	S.	*Wielka.* Apoloniusza.	30	Katarzyny Seneń.
		Пасха Христова. *А.* 1. *Е. Іоан.* 1. *на веч. Іоа.* 65.		*O Zmartwychwstaniu Chrystusa.* Mark. 16		*Epist. Jakob. I. Ewan.* Jana 16.
⊕	19 ☉	Іоанна Георг., Трифона.	N.	Zmartwych. P. Hermoge.	1	*Maj.* 5 po Wiel.
⊕	20 ☾	Пр. Ѳеодосія, Анастасія	P.	Wielkanocny. Sulpicyu.	2	†Atanazego Bis.
⊕	21 ♂	Свм. Іануарія. Ѳеодора.	W.	Anzelma B. i Symona.	3	†Znalezien. S. †.
	22 ☿	П. Ѳеодора, С. Всеволода.	S.	Sotera i Kaja PP. MM.	4	†Floryana M.
⊕	23 ♃	Вм. Георг. Мц. Ц. Алек.	C.	*Jerzego Męczennika.*	5	
	24 ♀	М. Саввы, П. Елисаветы.	P.	Wojciecha Ar. B. Męcz.	6	*Jana w Oleju.*
†	25 ♄	Евангелиста Марка.	S.	*Marka Ap. i Ewang.*	7	Domicelli P. M.
		2 Нед. по Пасхѣ о Ѳомѣ. *Ап.* 114, *Ев. Іоан.* 65.		*O niedowiarstwie Tomasza Apostoła.* Joan. 20.		*Epist. I. Piotra* 4. *Ewan.* Jana 15 i 16.
	26 ☉	См. Василія, С. Стефана.	N.	Przewodna. Kleta i Marc.	8	6 po Wielk.
	27 ☾	См. Симеона Срод. Гос.	P.	Anastazego i Teofila.	9	Grzegorza B.
	28 ♂	Ап. Іасона и Сосипатра.	W.	Witalisa Męczennika.	10	Antonina i Izydo.
	29 ☿	9 Муч. въ Кизицѣ.	S.	Piotra Męczennika.	11	Mamerta Bis.
	30 ♃	Ап. Іакова Зеведеова.	C.	Katarzyny Senen.	12	Pankracego M.

МѢСТО СОЛНЦА и ФАЗЫ ЛУНЫ.
LUNACYE, czyli ZMIANY KSIĘŻYCA.

7 (19) Солнце вступаетъ въ знакъ Тельца въ 9 ч. 47 мин. вечера.
7 (19) Słońce wstępuje w znak Byka o g. 9 m. 47 wieczorem.

☽ Первая четв. 2 (14) въ 1 ч. 50 м. по пулноч
Pierwsza kw. 2 (14) o g. 1 min. 50 po północy.

○ Полнолуніе 10 (22) въ 3 ч. 0 м. утра.
Pełnia 10 (22) o g. 3 min. 0 rano.

☾ Послѣдняя четверть 17 (29) въ 6 ч. 6 м. утра.
Ostatnia kw. 17 (29) o god. 6 m. 6 rano.

● Новолуніе 24 (Мая 6) въ 1 ч. 55 м. утра.
Nów 24 (Maja 6) o g. 1 m. 55 rano.

Луна въ апогеѣ 4 (16) въ 3 ч. утра.
Księżyc w oddaleniu 4 (16) o g. 3 rano.

Луна въ перигеѣ 19 (Мая 1) въ полдень.
Księżyc w przybliżeniu 19 (1 Maja) o południu.

ЕВРЕЙСКІЙ КАЛЕНДАРЬ. Мѣсяцъ 9-й Іяръ 29 дней.
1-е въ Субботу 25 (Мая 7).

KALENDARZ ŻYDOWSKI Miesiąc 9-ty Iir (dni 29).
1-szy w Sobota 25 (7 Maja).

МАЙ 31 день. MAJUS. MAJ ma dni 31.

З. П.	Ч. Д.		Имена Святыхъ и Праздники Православные.	D. T.	Święta Rzymsko-Katolickie według Starego Kalendarza.	L.	S. Rz.-Kat. według Nowego Kalendarza Czerwiec w Maju.
	1	♀	Про. Іеремін, П. Пафнут.	P.	Filipa i Jakóba Apost.	13	Serwacego B.
	2	♄	Св. Аѳанасія Великаго.	S.	Atanazego i Zygmunta.	14	Bonifacego M.
			3. Нед. по Пасхѣ о Мүроно с. *Ап.* 16, *Ев. Мар.* 69.		*O Chrystusie dobrym Pasterzu.* Joan. 10.		*Epist. Dziej. Ap.* 2 *Ewan.* Jana. 14.
	3	☉	Мч. Тимоѳея, и Мавры.	N.	2 po Wiel. *Znalez. † S.*	15	Zesłanie Ducha S.
	4	☾	Св. Пр. мучц. Пелагін.	P.	Floryana M. i Moniki.	16	Świąteczny. Jana.
	5	♂	Мученицы Ирины.	W.	Piusa V Pap.	17	Paschalisa M.
	6	☿	Св. Іова Многострад.	S.	Jana Ew. w Oleju.	18	† Eryka i Wenan.
	7	♃	*Знам. Креста на неб.*	C.	Domicelli Panny.	19	Piotra Celes. Pap.
⊕	8	♀	Евангг. Іоа на Бого.	P.	*Stanisława B. M.*	20	† Bernardy. Sen.
⊕	9	♄	Николая Чудотвор.	S.	Grzegorza Nazyan. B.	21	† Donata i Wikt.
			4 Нед. по Пасхѣ о Разслабл. *Ап.* 23, *Ев. Іоан.* 14.		*O przyszłym smutku i radości Apostołów.* Jan. 16		*Epist. Rom.* 11. *Ewan.* Mat. 28.
†	10	☉	Ап. Симона Зилота.	N.	3 po Wiel. *Op. S. Józ*	22	SSS. Trójcy.
⊕	11	☾	Равн. ап. Кирил. Меѳод	P.	Mamerta Biskupa.	23	Dezyderyu. B. M.
	12	♂	С.О. Епифана и Германа.	W.	Pankracego B. M.	24	Joanny Wdowy.
†	13	☿	Мц. Гликеріи,	S.	Serwacego Biskupa.	25	Grzeg. VII Pap.
	14	♃	М. Исидора, С. Исидора.	C.	Bonifacego Męcz.	26	Boże Ciało.
	15	♀	Пахомія В. Ц. Димитрія.	P.	Zofii z 3 córkami.	27	Magd. de Pazis.
	16	♄	Пр. Ѳеодора и Ефрема.	S.	Jana Nepo. M. i Ubalda.	28	Germana Bis.
			5 Нед. по Пасхѣ о Самарян. *Ап.* 28. *Ев. Іоан:* 12.		*O przyczynie odejs. Chrys. od uczniów jego.* Joan. 16.		*Epist. 1. Jana* 3. *Ewan.* Łuk. 14.
	17	☉	А. Андроника, С. Стеф.	N.	4. po Wiel. Paschalisa.	29	2 po Świąt. Teodo.
	18	☾	М. Ѳеодота, Петра и др.	P.	Feliksa i Wenantego M.	30	Feliksa Pap. M.
	19	♂	См. Патри., П. Корнил.	W.	Piotra Celestyna P.	31	Petroneli P.
	20	☿	Ѳалалея, Алексія Мит.	S.	Bernardyna W.	1	*Czer.* Fortunata
⊕	21	♃	Константина и Елены	C.	Walensa B. i Polieukta.	2	Blandyny P. M.
	22	♀	Муч. Василиска.	P.	Heleny kr. i Julii Pan.	3	*Ser. Jez.* Klotyl.
	23	♄	П.О. Михаила и Леонтія.	S.	Dezyderyusza B. i M.	4	Saturniny P.
			6 Нед. по Пасхѣ о Слѣпомъ. *Апост.* 38, *Ев. Іоанна* 34.		*O prosbach do Boga Ojca w Imię Chrystusa.* Joan. 16.		*Epist. 1. Piot.* 5. *Ewan.* Łuk. 15.
	24	☉	Прп. Сумеона и Никиты.	N.	5 po Wiel. Fidel. i Joan.	5	3 po Świąt.
†	25	☾	Обрѣт. главы Предт.	P.	† Grzeg. VII, Urbana Pp.	6	Norberta B.
	26	♂	Ап. Карпа, Мц. Елены.	W.	† Filipa Neryusza W.	7	Roberta Opata.
	27	☿	См. Ѳерапонта, П. Нила.	S.	† Jana P. i Beda Kapł.	8	Maksymi. i Medar.
⊕	28	♃	П. Никиты, Вознесеніе.	C.	Wniebow. P. Germana.	9	Pryma i Felicya.
	29	♀	Пмц. Ѳеодосіи, С. Іоанна	P.	Maksymina i Teodozyi.	10	Małgorzaty król.
	30	♄	П. Исаакія Далматск.	S.	Feliksa P. i Ferdynanda.	11	Barnaby Ap.
			7 Нед. по Пасхѣ Св. Отецъ. *Ап.* 44, *Ев. Іоан.* 56.		*O przyjsciu pocieszyciela Ducha Św.* Joan. 15 *i* 16.		*Epist. Rom.* 8. *Ewan.* Łuk. 5.
	31	☉	Ап. Ермія и М. Ермея.	N.	6 po Wiel. Petronelli.	12	4 po Świąt.

Мѣсто солнца и фазы луны. LUNACYE, czyli ZMIANY KSIĘŻYCA.

8 (20) Солнце вступаетъ въ знакъ Близнецовъ въ 9 ч. 52 мин. вечера.

8 (20) Słońce wstępuje w znak Bliźniąt o g. 9 m. 52 wieczorem.

☽ Первая четв. 1 (13) въ 8 ч. 2 м. вечера.
Pierwsza kw. 1 (13) o g. 8 m. 2 wiecz.

○ Полнолуние 9 (21) въ 3 ч. 6 м. вечера.
Pełnia 9 (21) o g. 1 m. 6 wieczorem.

☾ Послѣд. четв. 16 (28) въ 11 ч. 2 м. утра.
Ostatnia kw. 16 (28) o g. 11 m. 2 rano.

● Новолуние 23 (Іюня 4) въ 1 ч. 22 м. по полуд.
Nów 23 (4 Czerw.) o g. 1 m. 22 po południu.

☽ Пер. чет. 31 (Іюн. 12) въ 1 ч. 30 м. по полуд.
Piér kw 31 (Czer. 12 o g. 1 m. 30 po południu.

Луна въ апогеѣ 1 (13) въ 11 ч. утра.
Księżyc w oddaleniu 1 (13) o g. 11 rano.

Луна въ перигеѣ 14 (26) въ 3 ч. вечера.
Księżyc w przybliżeniu 14 (26) o g. 3 wieczor.

Луна въ апогеѣ 29 (Іюня 10) въ 5 ч. вечера.
Księżyc w oddaleniu. 29 (10 Czerw.) o g. 5 wieczorem.

ЕВРЕЙСКІЙ КАЛЕНДАРЬ. Мѣсяцъ 10-й Сивовъ (30 дней).
1-е въ Воскресенье 24 (Іюня 5)
Шавуесъ, 2 дня, Пятница и Суббота 29 и 30 (Іюня 10 и 11.)

KALENDARZ ŻYDOWSKI. Miesiąc 10-ty Siwon (dni 30).
1-szy w Niedzielę 24 (5 Czerwca)
Szawnes dni 2 w Piątek i Sobotę 29 i 30 (10 i 11 Czerwca.)

ІЮНЬ 30 дней.			JUNIUS.			CZERWIEC ma dni 30.	
З. Н.	Ч. Д.		Имена Святыхъ и Праздники Православные.	D. T.	Święta Rzymsko-Katolickie według Starego Kalendarza.	L.	S. Rz.-Kat. według Nowego Kalendarza Lipiec w Czerw.
	1	☾	М. Іустина, П. Діонисія.	P.	Nikodema i Prokula.	13	Antonie. Padew.
	2	♂	С. Никифора Патр. Конст.	W.	Marcella i Prokula M.	14	Bazylego Bis.
	3	☿	М. Лукиллія, и Павлы.	S.	Erazma B. M. i Klotyldy.	15	Wita i Modesta.
	4	♃	Св. Митрофана Патр.	C.	Aleksandra i Kwiryna.	16	Bonona Bis.
	5	♀	См. Дороѳея, Св. Ѳеодора	P.	Bonifacego i Waleryi.	17	Marcyana M.
	6	♄	Вис 'аріона, Иларіон.	S.	Norberta B. *Wigilia.*	18	Marka i Marcel.
			Недѣля Пятидесятн. *Апост.* 3. *Ев. Іоан.* 27.		*O tymże Ducha Sw. Pocieszycielu.* Joan. 4.		*Epist. 1. Piot.* 5. *Ewan.* Mat. 5.
Сплошная	7	☉	С. м. Ѳеодота Анкирск.	N.	Zesłanie Ducha S. Rober.	19	N. 5 po Swiąt.
	8	☾	В. м. Ѳеодора Стратил.	P.	Poniedz. Ś. Maks. i Med.	20	Sylweryusza.
	9	♂	С. Кирилла Александр.	W.	Pryma i Felicyana MM.	21	Aloize. Gonzagi.
	10	☿	Свм. Тимоѳеа Еп. Прус.	S.	Bogumiła i Małg. *Such.*	22	Paulina Bisk.
	11	♃	Ап. Варѳолом. Варнав.	C.	Barnaby Apost.	23	Agrypiny P. M.
	12	♀	Преп. Онуфрія и Петра.	P.	Onufrego Pustel. *Such.*	24	*Nar. S. JanaCh.*
†	13	♄	Св. мучц. Акилины.	S.	Antoniego Padew. *Su.*	25	Prospera Bis.
			Н. 1. Вс. Св. Мясопуст. *Ап.* 330, *Ев. Матѳ.* 38.		*O Chrzcie w Imię Trójcy Przenajśw.* Mat. 28.		*Epist. Rzym.* 6. *Ewan.* Mar. 8.
	14	☉	Про. Елисея, С. Меѳодія.	N.	ŚŚŚ. Trójcy. Baz.	26	N. 6 po Sw Jana.
†	15	☾	Про. Амоса, С. Іоны Мит.	P.	Wita i Modesta MM.	27	Władysł. kr. W.
	16	♂	Св. Тихона Амаѳунтск.	W.	Aureliana i Justyny.	28	†Ireneusza B. M.
	17	☿	Му. Мануила и Савелла.	S.	Adolfa B. i Maryana M.	29	Piotra i Pawła.
⊕	18	♃	Возс. Ун. съ Пр. Церк.	C.	Boże Ciało. Marka.	30	Emilii i Lucyny.
†	19	♀	*Ап. Іуды.* Мч. Зосимы.	P.	Gerwazego i Protazego.	1	*Lip.* Teodoryka.
	20	♄	С. м. Меѳодія Патарск.	S.	Sylweryu. P. i Florent.	2	*Nawiedz. N. P.*
			Нед. 2. по 50-цѣ. *Ап.* 81 *отъ полу. Ев. Матѳ.* 9.		*O wezwaniu gości na wielką wieczerzę.* Łuk. 14.		*Epist. Rzym.* 6. *Ewan.* Mat. 7.
	21	☉	Муч. Іуліяна Тарсійск.	N.	2 po Swiąt. Aloizego.	3	N. 7 po Swiąt.
	22	☾	С. м. Евгенія Самосатс.	P.	Paulina Biskupa.	4	Józefa Kalesant.
	23	♂	Мученицы Агрипины.	W.	Zenona i Agrypiny P.	5	Filomeny i Cyryl.
⊕	24	☿	Рожд. Іоанна Предтеч.	S.	*Nar. S. Jana Chrzcic.*	6	Dominiki P. M.
	25	♃	Препмучц. Февроніи.	C.	Prospera B. i Wilhel.	7	Apoloniusza B.
	26	♀	Преп. Давида Селунск.	P.	*Ser. Jezusa.* Jana i Paw.	8	Elżbiety.
⊕	27	♄	П. Сампсона.	S.	Władysława kr. *Wig.*	9	Cyrylla i Anatolii
			Нед. 3 по 50-цѣ. *Апост.* 88, *Ев. Матѳ.* 18.		*O wynalez. owcy zbłąkanéj i grosza straconego.* Łuk. 15.		*Epist. Rzy.* 8. *Ewan.* Łuk. 16.
	28	☉	Кира, Іоанна, Пр. Сергія	N.	3 po Swiąt. Leona P.	10	N. 8 po Sw. 7 bra
⊕	29	☾	*Ап. Петра и Павла.*	P.	Piotra i Pawła Apost.	11	Sawina i Pelagii.
†	30	♂	Соборъ 12 Апостолъ	W.	Emilii i Lucyny PP.	12	Jana Gwalberta.

МѢСТО СОЛНЦА и ФАЗЫ ЛУНЫ.
LUNACYE, czyli ZMIANY KSIĘŻYCA.

9 (21) Солнце вступаетъ въ знакъ Рака въ 6 ч. 25 м. утра.
9 (21) Słońce wstępuje w znak Raka o g. 6 m. 25 rano.

○ Полнолуніе 8 (20) въ 0 ч. 36 м. по полуночи.
Pełnia 8 (20) o g. 0 m. 36 po północy.

☾ Послѣдняя четв. 14 (26) въ 3 ч. 56 м. вечер.
Ostatnia kw. 14 (26) o g. 3 m. 56 wieczorem.

● Новолуніе 22 (Іюля 4) въ 2 ч. 5 м. утра.
Nów 22 (4 Lip.) o g. 2 m. 5 rano.

☽ Первая четверть 30 (Іюля 12) въ 5 ч. 33 м. утра.
Piér. kw. 30 (12 Lip.) o g. 5 m. 33 rano.

Луна въ перигеѣ 10 (22) въ 3 ч. вечера.
Księżyc w przybliżeniu 10 (22) o g. 3 wieczorem.

Луна въ апогеѣ 26 (Іюля 8) въ 10 ч. утра.
Księżyc w oddaleniu 26 (8 Lip.) o g. 10 rano.

ЕВРЕЙСКІЙ КАЛЕНДАРЬ. Мѣсяцъ 11-й Тамузъ (29 дней).
1-е во Вторникъ 23 (Іюля 5).
Іюля 9 (21) Шивуосоръ бетамузъ или постъ въ память осажденія Іерусалима.

KALENDARZ ŻYDOWSKI. Miesiąc 11-ty Tamuz (dni 29).
1-szy we Wtorek 23 (Lipca 5).
Lipca 9 (21) Szwuosor betamuz czyli post oblężenia Jerozolimy.

LIPIEC ma dni 31.

Święta Rzymsko-Katolickie według Starego Kalendarza	L.	Ś. Rz.-Kat. według Nowego Kalendarza, Miesiąc w Lipcu.
[illegible]	14	[illegible]
[illegible]	15	[illegible]
[illegible]	15	Rozesł. SS. Ap.
[illegible]	16	N. M. P. Szkap.
[illegible] Ewan. Łuk. 5.		Epist. 1 Kor. 10. Ewan. Łuk. 19.
[illegible]	17	N. 9 po Świąt.
[illegible]	18	Szymona z Lipn.
[illegible]	19	Wincen. a Paulo.
[illegible]	20	Eliasza Pr. i Czes.
[illegible]	21	Praksedy P.
[illegible] Felicyty.	22	Maryi Magdal.
[illegible]	23	Apolinara B. M.
[illegible] z bratem [illegible] Mat. 5.		Epist. Kor. I. 12. Ewan. Łuk. 18.
[illegible] Nab. i Fel.	24	N. 10 po Świąt.
Małgorzaty Panny.	25	Jakóba Apost.
[illegible] B. D. Koś.	26	Anny Mat. N. P.
Rozesł. SS. Ap. i Henr.	27	Natalii P. M.
Szkaplerza N. P.	28	Innocentego P.
Aleksego Wyznawcy.	29	Marty Panny.
Szymona z Lip. i Kamil.	30	Abdona i Sennen.
o nakarmieniu 7-u chlebami 4,000 ludzi. Mark. 7.		Epist. 1. Kor. 15. Ewan. Mark. 7.
[illegible] Winc. a Pau.	31	N. 11 po Świąt.
Eliasza Pr. i Czesława.	1	Sierp. Piot. w O.
[illegible] Pr. i Praksedy.	2	N. M. P. Aniel.
Maryi Magdaleny.	3	Znal. S. Szczepa.
Apolinarego Bisk. M.	4	Dominika Wyz.
[illegible] i Krystyny P.	5	N. P. Śnieżnej.
Jakóba Apostoła.	6	Przemien. Pańs.
[illegible] Faryzeusza. Mat. 7.		Epist. 2. Kor. 3. Ewan. Łuk. 10.
[illegible]	7	N. 12 po Świąt.
[illegible] i Natalii M.	8	Cyriaka i Sergi.
Innocentego P. i Celes.	9	Romana Męcz.
[illegible] i Serafiny P.	10	[illegible] M.
Abdona i Sennen. M.	11	Zuzanny i [illegible]
[illegible] W.	12	Klary Panny.

[illegible] 5 m. 23 wieczorem.

Pełnia 7 (19) [illegible] m. 37 rano.

Ostatnia kw. 13 (25) o g. 10 m. 27 wiecz.

Nów 21 (2 Sierp.) o g. 4 m. 15 wiecz.

Pierwsza kw. 29 (10 Sierp.) o g. 2 m. [illegible] wieczorem.

Księżyc w przybliżeniu 8 (20) o g. 4 wiecz.

Księżyc w oddaleniu 23 (4 Sierp.) o god. 9 wieczorem.

KALENDARZ ŻYDOWSKI. Miesiąc 12-ty Ab (dni 30). 1-szy we Środę 22 (3 Sierp.).

30 (11 Sierp.) [illegible] o Jerozolimie.

1. P. Lachowa złożyła za pierwsze półrocze rub 65.

Іюнь 30 дней. JUNIUS. CZERWIEC ma dni 30.

Д. М.	Д. Н.	Имена Святыхъ и Праздники Православные	D. T.	Święta Rzymsko-Katolickie według Starego Kalendarza	D.	Ś. Rzymsk. według Nowego Kalendarza	Lunacye księżyca
1	☾	[illegible]	P.	Nikodema i Proculo.	13	Antoniego Padew.	
2		[illegible]	W.	Marcellina i Piotra M.	14	Bazylego W.	
3	☿	[illegible]	Ś.	Erazma B. M. i Klotyldy	15	Wita i Modesta	
4	♃	Св. Митрофана Патр.	C.	Aleksandra i Kwiryna.	16	Bonona B.	
5	♀	Св. Дорофея, Св. Феодора	P.	Bonifacego i Walerji.	17	Marcyana M.	
6	♄	[illegible]	S.	Norberta B. Wyznaw.	18	Marka i Marcel.	
		Недѣля Пятидесятн. Апост. 2. Ев. Іоан. 27.		O zesłaniu Ducha Św. Pocieszyciela. Joan. 4.		Epist. 1. Piot. 5. Ewan. Mat. 5.	
7	☉	С. м. Феодота Анкирск.	N.	[illegible] Roberta.	19	[illegible]	
8	☾	В. м. Феодора Стратил.	P.	[illegible] Maks. i Med.	20	Sylweryusza.	
9	♂	С. Кирилла Александр.	W.	Pryma i Felicyana MM.	21	Alojze Gonzagi.	
10	☿	[illegible]	Ś.	Bogumiła i Małg. Such.	22	Paulina Bisk.	
11	♃	[illegible]	C.	Barnaby Apost.	23	Agrypiny P. M.	
12	♀	Преп. Онуфрія и Петра.	P.	Onufrego Pustel. Such.	24	Nar. S. Jana Ch.	
13	♄	Св. муч. Акилины.	S.	Antoniego Padew. Św.	25	Prospera Bis.	
		[illegible] Ап. 330, Ев. Матѳ. 30.		O Chrzcie w Imię Trójcy Przenajśw. Mat. 28.		Epist. Rzym. 6. Ewan. Mat. 5.	
14	☉	Про. Елисея, [illegible]	N.	[illegible] Baz.	26	[illegible] Jana	
15	☾	Про. Амоса, [illegible]	P.	Wita i Modesta MM.	27	Władysł. kr. W.	
16	♂	Св. Тихона Амаѳунтск.	W.	Aureliana i Justyny.	28	Leona [illegible] B. M.	
17	☿	Му. Мануила и [illegible]	Ś.	Adolfa B. i Maryana M.	29	Piotra i Pawła	
18	♃	[illegible]	C.	[illegible] Marka.	30	Emilii i Lucyny.	
19	♀	Ап. Іуды. [illegible]	P.	Gerwazego i Protazego.	1	Jap. Teodor. [illegible]	
20	♄	С. м. Меѳодія [illegible]	S.	Sylwerjusza P. i Florent.	2	Nawiedz. N. P.	
		Нед. 2. по 50-цѣ. Ап. 21 [illegible] Ев. Матѳ. 5.		O wieczerzy wielkiej na wiele [illegible] Łuk. 14.		Epist. Rzym. 8. Ewan. Mat. 7.	
21	☉	Муч. Іуліана [illegible]	N.	Alojzego	3	[illegible]	
22	☾	С. м. Евсевія Самосат.	P.	Paulina Biskupa.	4	[illegible]	
23	♂	[illegible] Агрипины.	W.	Zenona i Agrypiny P.	5	Filomeny i Cyryl.	
24	☿	[illegible]	Ś.	Nar. S. Jana Chrzcic.	6	Dominiki P. M.	
25	♃	Преп. [illegible] Февронія.	C.	Prospera B. i Wilhel.	7	Apoloniusza B.	
26	♀	Преп. [illegible]	P.	Ser Jezusa. Jana i Paw.	8	Elżbiety.	
27	♄	П. Самсона.	S.	Władysława kr. [illegible]	9	Cyrylla i Anatol.	
		Нед. 3. по 50-цѣ. Апост. 89, Ев. Матѳ. 19.		O [illegible] owcy zgubionej i groszu [illegible] Łuk. 15.		Epist. Rzy. 8. Ewan. Łuk. 16.	
28	☉	Кира, Іоанна, Пр. Сергія	N.	[illegible] Leona P.	10	[illegible]	
29	☾	Ап. Петра и Павла.	P.	Piotra i Pawła Apost.	11	Sawina i Pelagii.	
30	♂	[illegible]	W.	Emilii i Lucyny PP.	12	Jana Gwalberta.	

LUNACYE KSIĘŻYCA (right column, mostly illegible): … Pełnia 8 … m. 38 po połudn. … 29 (8 Lipca) o 10 m. …

ЕВРЕЙСКІЙ КАЛЕНДАРЬ. [illegible] (29 дней). [illegible] 23 (Іюля 5).
Іюня 9 (21) [illegible]

KALENDARZ ŻYDOWSKI. Miesiąc [illegible] Tamus (dni 29). [illegible] 23 (Lipca 5).
Lipca 9 (21) [illegible] postu obłężenia Jerozolimy.

ІЮЛЬ 31 день. JULIUS. LIPIEC ma dni 31.

З. П.	Ч.	Д.	Имена Святыхъ и Праздники Православные.	D. T.	Święta Rzymsko-Katolickie według Starego Kalendarza.	L.	S. Rz.-Kat. według Nowego Kalendarza Sierpień w Lipcu.
	1	☿	Чудот. Космы, Даміана.	S.	Juliusza i Teodoryka.	13	Małgorzaty P. M.
	2	♃	Пол. Ризы Богородицы.	C.	*Nawiedz. N. Panny.*	14	Bonawentury B.
†	3	♀	М. Іакинѳа. Филип. Мл.	P.	Heliodora i Awita Kapł.	15	*Rozesł. SS. Ap.*
	4	♄	Св. Андрея Критскаго.	S.	Józefa Kalesantego.	16	*N. M. P. Szkap.*
			Недѣля 4 по 50-цѣ. *Ап.* 93 *Ев. Матѳ.* 25.		*O połowie ryb obfitym przez Piotra Ap.* Łuk. 5.		*Epist. 1. Kor.* 10. *Ewan.* Łuk. 19.
	5	☉	Аѳанасія, Сергія Рад.	N.	4 po Swiąt. Filomeny.	17	N. 9 po Swiąt.
	6	☾	П. Сисоя В. и Мчц. Лукіи.	P.	Izajasza Pr. i Dominiki.	18	Szymona z Lipn.
	7	♂	Преп. Ѳомы, и Акакія.	W.	Klaudyusza i Pulcheryi.	19	Wincen. a Paulo.
	8	☿	Великомуч. Прокопія.	S.	Jana z Dukli i Elżbiety.	20	Eliasza Pr. i Czes.
	9	♃	Священмуч. Панкратія.	C.	Zenona i Anatolii P.	21	Praksedy P.
†	10	♀	40 М. Полож. ризы Госп.	P.	7 braci synów Felicyty.	22	*Maryi Magdal.*
	11	♄	Мц. Евѳиміи В. К. Ольги.	S.	Cypriana i Pelagii P.	23	Apolinara B. M.
			Нед. 5 по 50-цѣ. *Ап.* 103, *Ев. Матѳ.* 28.		*O pojednaniu się z bratem zagniewanym.* Mat. 5.		*Epist. Kor. I.* 12. *Ewan.* Łuk. 18.
	12	☉	Муч. Прокла и Иларія.	N.	5 po Swiąt. Nab. i Fel.	24	N. 10 po Swiąt.
	13	☾	Соборъ Арх. Гавріила.	P.	Małgorzaty Panny.	25	*Jakóba Apost.*
	14	♂	Ап. Акилы, П. Онисима.	W.	Bonawentury B. D. Koś.	26	*Anny Mat. N. P.*
†	15	☿	М. Кирика. С. Владимі.	S.	*Rozesł. SS. Ap.* i Henr.	27	Natalii P. M.
	16	♃	Священмуч. Аѳиногена.	C.	*Szkaplerza N. P.*	28	Innocentego P.
	17	♀	Вмц. Марины, П. Лазаря.	P.	Aleksego Wyznawcy.	29	Marty Panny.
	18	♄	М. Іакинѳа и Емиліяна.	S.	Szymona z Lip. i Kamil.	30	Abdona i Senneny
			Нед. 6 по 50 цѣ. *Ап.* 110, *Ев. Матѳ.* 29.		*O nakarmieniu 7-ą chlebami 4,000 ludzi.* Mark. 7.		*Epist.* 1. *Kor.* 15. *Ewan.* Mark. 7.
	19	☉	Пр. Макрины, и Дія.	N.	6 po Swiąt. Winc. z Pau.	31	N. 11 po Swiąt.
	20	☾	Св. Пророка Иліи.	P.	Eliasza Pr. i Czesława.	1	*Sierp. Piot. w O.*
	21	♂	Пр. Симеона Юродива.	W.	Daniela Pr. i Praksedy.	2	*N. M. P. Aniel.*
⊕	22	☿	Св. Маріи Магдалины.	S.	*Maryi Magdaleny.*	3	Znal. S. Szczepa.
	23	♃	М. Трофима и Ѳеофила.	C.	Apollinarego Bisk. M.	4	Dominika Wyz.
†	24	♀	Мц. Христины. Бориса	P.	Fraciszka i Krystyny P.	5	*N. P. Snieżnej.*
	25	♄	Успеніе Св. Анны.	S.	*Jakóba Apostoła.*	6	*Przemien. Pans.*
			Нед. 7 по 50-цѣ. *Ап.* 116, *Ев. Матѳ.* 33.		*O strzeżeniu się fałszywych Proroków.* Mat. 7.		*Epist.* 2. *Kor.* 3. *Ewan.* Łuk. 10.
	26	☉	См. Ермолая, П. Моисея.	N.	7 po Swiąt. *An. M. N. P.*	7	N. 12 po Swiąt.
⊕	27	☾	В. мч. Пантелеимона.	P.	Pantaleona, i Natalii M.	8	Cyriaka i Sarga.
	28	♂	Ап. Прохора, Никанора.	W.	Innocentego P. i Celsa.	9	Romana Męcz.
	29	☿	М. Каллиника М. Сераф.	S.	Marty, i Serafiny P.	10	*Wawrzyńca M.*
	30	♃	Ап. Силы, и Силуана.	C.	Abdona i Senneny M.	11	Zuzanny i Dygny.
	31	♀	Св. Евдокима. *Мясоп.*	P.	Ignacego Lojoli W.	12	Klary Panny.

МѢСТО СОЛНЦА И ФАЗЫ ЛУНЫ. LUNACYE, czyli ZMIANY KSIĘŻYCA.

10 (22) Солнце вступаетъ въ знакъ Льва въ 5 ч. 23 м вечера.
10 (22) Słońce wstępuje w znak Lwa o god. 5 m. 23 wieczorem.

○ Полнолуніе 7 (19) въ 8 ч. 17 м. утра.
Pełnia 7 (19) o g. 8 m. 17 rano.

☾ Послѣдняя четв. 13 (25) въ 10 ч. 27 м. веч.
Ostatnia kw. 13 (25 o g. 10 m. 27 wiecz.

● Новолуніе 21 (Авг. 2 въ 4 ч. 15 м. вечера.
Nów 21 (2 Sierp.) o g. 4 m. 15 wiecz.

☽ Перв. чет. 29 (Ав. 10) въ 7 ч. 39 м. вечера.
Piérwsza kwad. 29 (10 Sierp.) o g. 7 m. 39 wieczorem.

Луна въ перигеѣ 8 20) въ 4 ч. вечера.
Księżyc w przybliżeniu 8 (20) o g. 4 wiecz.

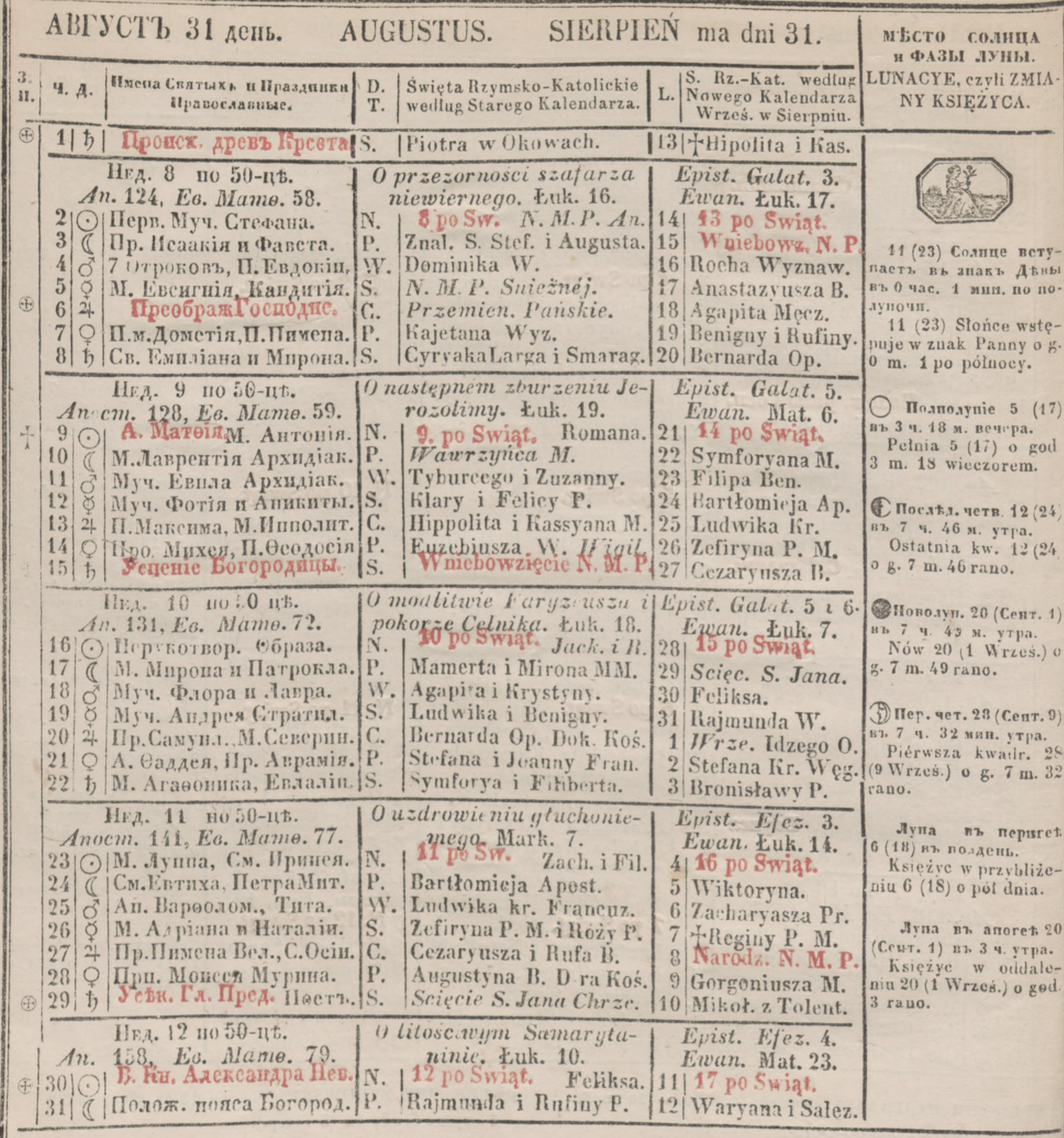
Луна въ апогеѣ 23 (Авг. 4) въ 9 час вечера.
Księżyc w oddaleniu 23 (4 Sierp.) o god. 9 wieczorem.

ЕВРЕЙСКІЙ КАЛЕНДАРЬ. Мѣсяцъ 12-й Овъ (30 дней).
1-е въ Среду 22 (Августа 3.)

30 (Августа 11) Тише беавъ или постъ въ память разрушенія храма въ Іерусалимѣ.

KALENDARZ ŻYDOWSKI. Miesiąc 12-ty Ѳw (dni 30).
1-szy we Środę 22 (3 Sierp.).

30 (11 Sierp.) Tysze beaw czyli post zburzenia świątyni w Jerozolimie.

АВГУСТЪ 31 день. AUGUSTUS. SIERPIEŃ ma dni 31.

З. П.	Ч. Д.		Имена Святыхъ и Праздники Православные.	D. T.	Święta Rzymsko-Katolickie według Starego Kalendarza.	L.	S. Rz.-Kat. według Nowego Kalendarza Wrześ. w Sierpniu.
⊕	1	♄	Происк. древъ Креста	S.	Piotra w Okowach.	13	†Hipolita i Kas.
			Нед. 8 по 50-цѣ. *Ап.* 124, *Ев. Матѳ.* 58.		*O przezorności szafarza niewiernego.* Łuk. 16.		*Epist. Galat.* 3. *Ewan.* Łuk. 17.
	2	☉	Перв. Муч. Стефана.	N.	8 po Św. *N. M. P. An.*	14	13 po Świąt.
	3	☾	Пр. Исаакія и Фавста.	P.	Znal. S. Stef. i Augusta.	15	Wniebowz. N. P.
	4	♂	7 Отроковъ, П. Евдокіи.	W.	Dominika W.	16	Rocha Wyznaw.
	5	☿	М. Евсигнія, Кандитія.	S.	*N. M. P. Snieżnéj.*	17	Anastazyusza B.
⊕	6	♃	Преображ. Господнє.	C.	*Przemien. Pańskie.*	18	Agapita Męcz.
	7	♀	П.м.Дометія, П.Пимена.	P.	Kajetana Wyz.	19	Beniguy i Rufiny.
	8	♄	Св. Емиліана и Мирона.	S.	Cyryaka Larga i Smarag.	20	Bernarda Op.
			Нед. 9 по 50-цѣ. *Апост.* 128, *Ев. Матѳ.* 59.		*O następnem zburzeniu Jerozolimy.* Łuk. 19.		*Epist. Galat.* 5. *Ewan.* Mat. 6.
†	9	☉	А. Матѳія. М. Антонія.	N.	9. po Świąt. Romana.	21	14 po Świąt.
	10	☾	М.Лаврентія Архидіак.	P.	*Wawrzyńca M.*	22	Symforyana M.
	11	♂	Муч. Евпла Архидіак.	W.	Tyburcego i Zuzanny.	23	Filipa Ben.
	12	☿	Муч. Фотія и Аникиты.	S.	Klary i Felicy P.	24	Bartłomieja Ap.
	13	♃	П.Максима, М.Ипполит.	C.	Hippolita i Kassyana M.	25	Ludwika Kr.
	14	♀	Про. Михея, П.Ѳеодосія	P.	Euzebiusza W. *Wigil.*	26	Zefiryna P. M.
	15	♄	Успеніе Богородицы.	S.	Wniebowzięcie N. M. P.	27	Cezaryusza B.
			Нед. 10 по 50 цѣ. *Ап.* 131, *Ев. Матѳ.* 72.		*O modlitwie Faryzeusza i pokorze Celnika.* Łuk. 18.		*Epist. Galat.* 5 i 6. *Ewan.* Łuk. 7.
	16	☉	Нерукотвор. Образа.	N.	10 po Świąt. *Jack. i R.*	28	15 po Świąt.
	17	☾	М. Мирона и Патрокла.	P.	Mamerta i Mirona MM.	29	*Ścięc. S. Jana.*
	18	♂	Муч. Флора и Лавра.	W.	Agapita i Krystyny.	30	Feliksa.
	19	☿	Муч. Андрея Стратил.	S.	Ludwika i Beniguy.	31	Rajmunda W.
	20	♃	Пр.Самуил.,М.Северин.	C.	Bernarda Op. Dok. Koś.	1	*Wrze.* Idzego O.
	21	♀	А. Ѳаддея, Пр. Аврамія.	P.	Stefana i Joanny Fran.	2	Stefana Kr. Węg.
	22	♄	М. Агаѳоника, Евлалія.	S.	Symforya i Filiberta.	3	Bronisławy P.
			Нед. 11 по 50-цѣ. *Апост.* 141, *Ев. Матѳ.* 77.		*O uzdrowieniu głuchoniemego.* Mark. 7.		*Epist. Efez.* 3. *Ewan.* Łuk. 14.
	23	☉	М. Луппа, См. Иринея.	N.	11 po Św. Zach. i Fil.	4	16 po Świąt.
	24	☾	См.Евтиха, Петра Мит.	P.	Bartłomieja Apost.	5	Wiktoryna.
	25	♂	Ап. Варѳолом., Тита.	W.	Ludwika kr. Francuz.	6	Zacharyasza Pr.
	26	☿	М. Адріана и Наталіи.	S.	Zefiryna P. M. i Róży P.	7	†Reginy P. M.
	27	♃	Пр.Пимена Вел., С.Осіи.	C.	Cezaryusza i Rufa B.	8	Narodz. N. M. P.
	28	♀	Прп. Моисея Мурина.	P.	Augustyna B. D-ra Koś.	9	Gorgoniusza M.
⊕	29	♄	Усѣк. Гл. Пред. Постъ.	S.	*Ścięcie S. Jana Chrzc.*	10	Mikoł. z Tolent.
			Нед. 12 по 50-цѣ. *Ап.* 158, *Ев. Матѳ.* 79.		*O litościwym Samarytaninie.* Łuk. 10.		*Epist. Efez.* 4. *Ewan.* Mat. 23.
⊕	30	☉	В. Кн. Александра Нев.	N.	12 po Świąt. Feliksa.	11	17 po Świąt.
	31	☾	Полож. пояса Богород.	P.	Rajmunda i Rufiny P.	12	Waryana i Salez.

МѢСТО СОЛНЦА и ФАЗЫ ЛУНЫ. LUNACYE, czyli ZMIANY KSIĘŻYCA.

11 (23) Солнце вступаетъ въ знакъ Дѣвы въ 0 час. 1 мин. по полуночи.

11 (23) Słońce wstępuje w znak Panny o g. 0 m. 1 po północy.

○ Полнолуніе 5 (17) въ 3 ч. 18 м. вечера.

Pełnia 5 (17) o god 3 m. 18 wieczorem.

☾ Послѣд. четв. 12 (24) въ 7 ч. 46 м. утра.

Ostatnia kw. 12 (24 o g. 7 m. 46 rano.

● Новолун. 20 (Сент. 1) въ 7 ч. 49 м. утра.

Nów 20 (1 Wrześ.) o g. 7 m. 49 rano.

☽ Пер. чет. 28 (Сент. 9) въ 7 ч. 32 мин. утра.

Piérwsza kwadr. 28 (9 Wrześ.) o g. 7 m. 32 rano.

Луна въ перигеѣ 6 (18) въ полдень.

Księżyc w przybliżeniu 6 (18) o pół dnia.

Луна въ апогеѣ 20 (Сент. 1) въ 3 ч. утра.

Księżyc w oddaleniu 20 (1 Wrześ.) o god. 3 rano.

ЕВРЕЙСКІЙ КАЛЕНДАРЬ. Мѣсяцъ 13-й Елулъ (29 дней). 1-е въ Пятницу 21 (Сентября 2).

KALENDARZ ŻYDOWSKI Miesiąc 13-ty Elul (dni 29). 1-szy w Piątek 21 (2 Wrześ.)

СЕНТЯБРЬ 30 дней. SEPTEMBER. WRZESIEŃ ma dni 30.

З. П.	Ч.	Д.	Имена Святыхъ и Праздники Православные.	D. T.	Święta Rzymsko-Katolickie według Starego Kalendarza.	L.	S. Rz.-Kat. według Nowego Kalendarza Paźd. we Wrześn.
	1	♂	П. Симеона Столпника.	W.	Idzego Opata i Justa.	13	Mauryliusza B
	2	☿	М. Маман., Іоан. Постн.	S.	Stefana Kr. i Maksyma.	14	*Podwyż. S.* ✝.
	3	♃	См. Анѳим., П. Ѳеоктист.	C.	Izabelli Kr. i Eufrozyny.	15	Nikodema M.
	4	♀	См. Вавилы, Про. Моисея	P.	Rozalii P. i Mojżesza.	16	Cypryana B.
	5	♄	Захаріи и Елисаветы.	S.	Urbana i Wawrzyńca B.	17	5 ran S. Francisz.
			Нед. 13 по 50-цѣ. *Апост.* 166, *Ев. Матѳ.* 87.		*O uzdrowieniu 10-ciu trędowatych.* Łuk. 17.		*Epist. I. Kor.* 1. *Ewan.* Mat. 9.
	6	☉	Чудо. Арх. Михаила.	N.	13 po Św. Pocie. N. M. P.	18	18 po Świąt.
	7	☾	См. Созонта и С. Іоанна	P.	Reginy Panny. *Wigil.*	19	Januaryu. B. M.
⊕	8	♂	Рож. Прес. Богород.	W.	*Narodzenie N. M. P.*	20	Eustachiusza M.
	9	☿	Св. Іоакима и Анны.	S.	Gorgoniusza i Adryana.	21	✝ *Mateusza Ap.*
	10	♃	Мц. Митрод., Минодор.	C.	Mikołaja i Pulcheryi.	22	Maurycego M.
	11	♀	Пр. Ѳеодоры и Сергія.	P.	Prota i Jacka MM.	23	✝ Tekli P. M.
	12	♄	См. Автоном. М. Іуліана	S.	Gwidona.	24	✝ N. M. P.
			Н. 14 предъ Воздвиж. *Ап.* 215, 170, *Ев. Іоан.* 9, *Матѳ.* 89.		*O niepodobieństwie służenia dwom panom.* Mat. 6.		*Epist. Efez.* 4. *Ewan.* Mat. 22.
	13	☉	*Обнов. Храма Воскрес.*	N.	14 po Św. *Im. Maryi.*	25	19 po Świąt.
⊕	14	☾	Воздв. Ч. Крест. Пост.	P.	*Podwyż. S. Krzyża.*	26	Jozafata B. M.
	15	♂	М. Никиты и Порфирія.	W.	Nikodema Męcz.	27	Kozmy i Dam. M.
	16	☿	Вм. Евѳиміи Всехвальн.	S.	Kornelego i Eufem. *Such.*	28	Wacława Kr. M.
	17	♃	Мц. Софіи и 3 дочерей ея	C.	Piąt. S. Franciszka Sera.	29	*Michała Arch.*
	18	♀	П. Евменія Мц. Аріадны.	P.	Tomasza i Józefa. *Su.*	30	Hieronima D. K.
	19	♄	М. Трофима, Кн. Ѳеодора	S.	Januar. B. M. *Such.*	1	*Paźd.* Remigiusza
			Нед. 15 по Воздвиж. *Ап.* 203, *Ев. Марка* 37.		*O wskrzeszeniu w Naim jedynaka wdowy.* Łuk. 7.		*Epist. Efez.* 5. *Ewan.* Jan. 4.
	20	☉	Вм. Евстаѳія, С. Михаил.	N.	15 po Św. Eustachego.	2	20 po Świąt.
✝	21	☾	Ап. Кодрата. Димит. Р.	P.	*Mateusza Ap. i Ew.*	3	Kandyda Męcz.
	22	♂	Свм. Фоки и Пр. Іоны.	W.	Maurycego Męcz.	4	Franciszka Seraf.
	23	☿	Зач. Іоанна Предтечи.	S.	Tekli P. i Męcz.	5	Placyda Męcz.
	24	♃	Первой Муч-цы Ѳеклы.	C.	Paufnucego i Gerarda.	6	Brunona Wyz.
✝	25	♀	Евфросиніи. Сергія Р.	P.	Kleofasa i Aurelii P.	7	Justyny P. M.
⊕	26	♄	Престав. Іоанна Бого.	S.	*Jozafata B. i Męcz.*	8	Brygidy Wd.
			Нед. 16 по 50-цѣ. *Ап.* 181, *Ев. Матѳ.* 105.		*O uzdrowieniu opuchłego w Szabat.* Łuk. 14.		*Epist. Efez.* 6. *Ewan.* Mat. 18.
	27	☉	Муч. Каллистрата.	N.	16 po Św. Przen. S. Stan.	9	21 po Świąt.
✝	28	☾	Пр. и Испов. Харитон.	P.	Wacława Kr. i Męcz.	10	Franciszka Borg.
	29	♂	Прп. Киріака и Ѳеофана.	W.	*Michała Arch.*	11	Wincentego Kad.
	30	☿	Свм. Григорія Армен.	C.	Hieronima Dokt. Koś.	12	Maksymil. Bisk.

МѢСТО СОЛНЦА и ФАЗЫ ЛУНЫ.
LUNACYE, czyli ZMIANY KSIĘŻYCA.

10 (22) **Солнце вступаетъ въ знакъ Вѣсовъ въ 8 ч. 50 м. вечера.**

10 (22) Słońce wstępuje w znak Wagi o g. 8 m. 50 wieczorem.

○ **Полнолуніе 3 (15) въ 10 ч. 51 м. вечера.**

Pełnia 3 (15) o g. 10 m. 51 wieczorem.

☾ **Послѣд. четв. 10 (22) въ 8 ч. 35 м. вечера.**

Ostatnia kw. 10 (22) o g. 8 m. 35 wieczorem

● **Новолуніе 19 (Окт. 1) въ 0 ч. 24 м. по полун**

Nów 19 (1 Paźd.) o g. 0 m. 24 po północy.

☽ **Первая четв. 26 (Окт. 8) въ 5 час. 18 м. вечера.**

Piérwsza kw. 26 (8 Paźd.) o g. 5 m. 18 wieczorem.

Луна въ перигеѣ 3 (15) въ 10 час. утра

Księżyc w przybliżeniu. 3 (15) o g. 10 rano.

Луна въ апогеѣ 16 (28) въ 5 ч. утра.

Księżyc w oddaleniu 16 (28) o g. 5 rano.

ЕВРЕЙСКІЙ КАЛЕНДАРЬ. **5625 годъ отъ сотворенія міра, простой, полный, содержащій 355 дня.— Мѣсяцъ 1-й Тышри 29 дней). 1-е Рошъ Гашана Новый Годъ 5625, 2 дня въ Субботу и Воскресенье, 19 и 20 (Октября 1 и 2), Іомъ-Кипуръ (день очищенія отъ грѣховъ) строгій постъ, въ Понед. 28 (Окт. 10), Сукасъ (праздникъ Кущей). 1-ый: 2 дня въ Суб. и Воск. 3 и 4 (15 и 16) Окт., а 2-й 2 дня 8 и 9 (20 и 21) Октября.**

KALENDARZ ŻYDOWSKI. 5625 r. od stworzenia świata, prosty, zupełny, zawierający dni 355.— Miesiąc 1-szy Tyszri (dni 29). 1-szy Rosz-Haszana (Nowy rok 5625, dni 2, Sobota i Niedziela 19 i 20 (1 i 2 Paźd.) Jom-Kipur, (dzień expiracyi) post bardzo ścisły, w Poniedziałek 28 (10 Paźd.) Sukas (święta namiotów), 1-szy 2 dni Sobota i Niedziela 3 i 4 (15 i 16) Paźd., a 2-e 2 dni 8 i 9 (20 i 21) Paździer.

ОКТЯБРЬ 31 день. OCTOBER. PAŹDZIERNIK ma dni 31.

З. П.	Ч.	Д.	Имена Святыхъ и Праздники Православные.	D. T.	Święta Rzymsko-Katolickie według Starego Kalendarza.	L.	S. Rz.-Kat. według Nowego Kalendarza Listop. w Paździer.
⊕	1	♃	Покровъ Богородицы.	C.	Remigiusza Bisk.	13	Edwarda Kr. An.
	2	♀	См. Купріана, Б. Андрея	P.	*Aniołów Stróżów.*	14	Kaliksta Pap. M.
	3	♄	См. Діонусія Ареопаги.	S.	Kandyda M.	15	Teressy Panny.
			Нед. 17 по 50-цѣ. *Ап.* 182 *отъ полу. Ев. Матѳ.* 62.		*O dwóch największych przykazaniach.* Mat. 22.		*Epist. Filip.* 1. *Ewan.* Mat. 22.
	4	☉	См. Іероѳея, Св. Гурія.	N.	17 po Św. *N. M. P. Roż.*	16	22 po Świąt.
	5	☾	С. Петра, Алексія, Іоны	P.	Placyda i Flawii P.	17	Wiktora B.
✝	6	♂	*Св. Апостола Ѳомы.*	W.	Brunona i Fildy P.	18	Łukasza Ewang.
	7	☿	Муч. Сергія и Вакха.	S.	Marka P. i Osyty P.	19	Piotra z Alkant.
	8	♃	Прп. Пелагіи и Таисіи.	C.	Brygidy Wd. i Justyn.	20	Ireny P.
✝	9	♀	*А. Іакова Ал.*, П. Андр.	P.	Dyonizyusza B. M.	21	Urszuli P. M.
	10	♄	М. Евлампія, Евлампіи.	S.	*Zwyc. Choc.* i Franc. B.	22	Korduli P. M.
			Нед. 18 по 50-цѣ. *Ап.* 188, *Ев. Лук.* 17.		*O uzdrowieniu powietrzem ruszonego.* Mat. 9.		*Epist. Filip.* 3 i 4. *Ewan.* Mat. 9.
	11	☉	А. Филиппа, П. Ѳеофана	N.	18 po Św. Zenaidy.	23	23 po Świąt.
	12	☾	*Перен. Мощ. Предтс.*	P.	Maksymiliana B. M.	24	*Rafała Arch.*
	13	♂	Мч. Карпа и Папилы.	W.	Edwarda Krola Ang.	25	Kryspina M.
	14	☿	М. Назарія и Гервасія.	S.	Kaliksta i Bucharda.	26	Ewarysta P. M.
	15	♃	П. Евѳимія Пм. Лукіана	C.	Jadwigi Wd. i Teressy P.	27	Sabiny M.
	16	♀	Муч. Логгина сотника.	P.	Florentyna i Gawła.	28	*Szymona i Judy.*
	17	♄	Про. Осіи, Пм. Андрея.	S.	Wiktora i Lucyny P.	29	Narcyza Bis.
			Нед. 19 по 50-цѣ. *Ап.* 194, *Ев. Лук.* 26.		*O niedbałych gościach na gody zaproszonych* Mat. 22.		*Ep. Rzym.* 13. *Ew.* Mat. 13.
	18	☉	Ап. и Еванг. Луки.	N.	19 po Św. *Łuk. Ew.*	30	24 po Świąt.
	19	☾	Про. Іоиля П. Іоанна Ры.	P.	Piotra z Alkantary.	31	✝ Wolfganga B.
	20	♂	Вм. Артемія, С. Артемія	W.	Maksymina i Wandeli.	1	*List.* WW. SS.
	21	☿	Пр. Иларіона Великаго.	S.	Urszuli P. i Męcz.	2	*Dzień Zadusz.*
⊕	22	♃	Казан. Иконы Богома.	C.	Jana Dobre. i Korduli P.	3	Huberta Bis.
	23	♀	Ап. Іакова брат. Бож.	P.	Jana Kapistrana W.	4	Karola Borom.
	24	♄	С. Аѳанасія. (Дмит. суб.)	S.	*Rafała Arch.*	5	Emeryka Kr.
			Нед. 20 по 50-цѣ. *Ап.* 200, *Ев. Лук.* 30.		*O uzdrowieniu konającego w Kafarnaum* Joan. 4.		*Epist. Kolos.* 3. *Ewan.* Mat. 13.
	25	☉	М. Маркіяна, Мартирія.	N.	20 po Św. *Jana Kant.*	6	25 po Świąt.
	26	☾	*Вм. Димит.* Селунск.	P.	Ewarysta P. M.	7	Wilibrorda B. W.
	27	♂	М. Нестора, Капитолины	W.	Iwona W. i Frumenc.	8	Godefryda B.
	28	☿	М. Терентія и Неонилы	S.	*Szymona i Judy Ap.*	9	Teodora Męcz.
	29	♃	Пмц. Анастасіи, П. Анны	C.	Narcyza B. i Euzebii P.	10	Andrzeja z Awel.
	30	♀	М. Зиновія, и Зиновіи.	P.	Marcellina i Zenobii P.	11	*Marcina Bis.*
	31	♄	Ап. Стахія и Амплія.	S.	Antoni. i Wolfg. *Wigil.*	12	Marcina Papieża.

МѢСТО СОЛНЦА и ФАЗЫ ЛУНЫ. LUNACYE, czyli ZMIANY KSIĘŻYCA.

11 (23) Солнце вступаетъ въ знакъ Скорпіона въ 5 ч. 10 м. утра.
11 (23) Słońce wstępuje w znak Niedźwiadka o g. 5 m. 10 rano.

○ Полнолуніе 3 (15) въ 7 ч. 57 м. утра.
Pełnia 3 (15) o g. 7 m. 57 rano.

☾ Послѣд. четв. 10 (22) въ 1 ч. 9 м. по полудни.
Ostatnia kw. 10 (22) o g. 1 m. 9 po południu.

● Новолуніе 18 (30) въ 5 ч. 9 м. вечера.
Nów 18 (30) o g. 5 m. 9 wieczorem.

☽ Первая четвверть 26 (Нояб. 7) въ 0 ч. 34 м. по полуночи.
Pierwsza kwad. 26 (7 Listop.) o g. 0 m. 34 po północy.

Луна въ перигеѣ 1 (13) въ 7 ч. вечера.
Księżyc w przybliżeniu 1 (13) o g. 7 wieczorem.

Луна въ апогеѣ 13 (25) въ 7 ч. вечера.
Księżyc w oddaleniu 13 (25) o g. 7 wiecz.

Луна въ перегеѣ 29 Ноября 10) въ 7 ч. вечера.
Księżyc w przybliżeniu 29 (10 Listop.) o g. 7 wieczorem.

ЕВРЕЙСКІЙ КАЛЕНДАРЬ. Мѣсяцъ 2-й Хешванъ (30 дней).

1-е въ Понедѣльникъ 19 (31) Октября.

KALENDARZ ŻYDOWSKI. Miesiąc 2-gi Cheszwan (dni 30).

1-szy w Poniedziałek Paźd. 19 (31).

NOVEMBER. LISTOPAD ma dni 30.

[illegible] Іоан 35.		*Ewang. Mat. 18.*		*Ewan. Mat. 13.*	
Космы и Дамиана.			13		
М. Акиндина, Пегаса.		Pamięć Zmarł. Wyki.	14	Serapiona Męcz.	
М. Акепсима и Іосифа.		Piotra i Huberta BB.	15	Leopolda Króla.	
Пр. Іоанникія [illegible]		Karola Borom. Kard.	16	Edmunda B.	
М. [illegible]		Marcina i Elżbiety.	17	Salomei P.	
[illegible]		Leonarda Wyzn.		[illegible]	
[illegible] Вселенск.		Herkulana i Engelberta		[illegible] Ziemowita król.	
[illegible] 22 по 50-ця.		*O pszeniczy [illegible]*		*[illegible] Kolos. 1.*	
215 и 305. Ев. Іоан. 33 и 51.				*Ewan. Mat. 24.*	
М. Онисифора и Порфир.			21	*Ofiarow. N. P.*	
10	Ап. Ерасти, Олимпа			22	Cecylii P. M.
Муч. Мины, [illegible]			23	Klemensa Pap. M.	
Іоанна [illegible]		[illegible] P. M.	24	Jana od Krzyża.	
			25	Katarzyny P. M.	
		[illegible]	26	Piotra i Aleksan.	
		[illegible] przaśnéj		*[illegible] Rzym. 13.*	
				Ewan. Łuk. 21.	
17	Св. Григорія Ч. [illegible]		Ponciana [illegible]	29	Piotr. M. i Męczenn.
18	М. Платона [illegible]				Saturnina M.
19	Пр. Авдія, М. Варлаама.		Poncjany Kośc. W.		[illegible] Apostoła.
20	[illegible] Григор. [illegible]		[illegible] i Symplicyusz.		[illegible] P. M.
21	[illegible]		*[illegible] N. Panny.*	3	Fran. Ksawer.
[illegible] 24 по 50-ця.		*O [illegible] przy końcu świata. Mat. 24.*		*Epist. Rzym. 15.*	
Апост. 221. Ев. Лук. 53.		[illegible] Cecylii P. M.		*Ewan. Mat. 11.*	
[illegible]		Klemensa P. M.	4	[illegible]	
М. Екатерины. [illegible]		Jana od Krzyża W.	5	Sabby Opata.	
25	Св. Климента и Петра.		*Katarzyny P. M.*	6	*Mikołaja Bisk.*
26	[illegible] Алипія.		Piotra Aleks. B. M.	7	Ambrożego B. W.
27	М. Іакова. [illegible]		Wirgiliusza i Jozafata.	8	*Niepokal. Pocz.*
28	Пр. Стефан. [illegible]		[illegible]	9	Leokadii P. M.
				10	N. M. P. Loret.
		[illegible] Łuk. 21.		*Epist. Filip. 1.*	
		[illegible] Andrzeja M.		*Ewan. Jan. 1.*	
30	[illegible]		*[illegible] Apostoła.*	11	[illegible]
				12	[illegible] M.

[illegible] Cyklus Księżyca [illegible]

[illegible] Nowy Księżyc [illegible]

Ostatnia kwadra [illegible]

Pierwsza kwadra [illegible]

[illegible]

[illegible] КАЛЕНДАРЬ [illegible] KALENDARZ ŻYDOWSKI. [illegible]

[illegible] (16) [illegible]

9 Procent od Xięcia za rok przeszły 1863. Rub: 24.

НОЯБРЬ 30 дней. NOVEMBER. LISTOPAD ma dni 30.

З. П.	Ч. Д.		Имена Святыхъ и Праздники Православные.	D. T.	Święta Rzymsko-Katolickie według Starego Kalendarza.	L.	S. Rz.-Kat. według Nowego Kalendarza Grudzień w Listop.
			Нед. 21 по 50-цѣ. *Апост.* 203, *Ев. Луки* 35.		*O zawodnym dłużniku i złośliwym słudze.* Mat. 18.		*Epist. I. Thess.* 1. *Ewan.* Mat. 13.
	1	☉	Св. Космы и Даміана.	N.	Wszyst. Świętych.	13	N. 26 po Świąt.
	2	☽	М. Анкидина, Пигасія.	P.	*Dzień Zadusz.* Wikt.	14	Serapiona Męcz.
	3	♂	М. Акепсимы и Іосифа.	W.	Teofila i Huberta BB.	15	Leopolda Króla.
	4	☿	Пр. Іоанникія Велик.	S.	Karola Borom. Kard.	16	Edmunda B.
	5	♃	М. Галактіона С.О. Іоны	C.	Zachar. i Elżbiety.	17	Salomei P.
	6	♀	С. Павла, Пр. Варлаама.	P.	Leonarda Wyzn.	18	Maksyma B.
	7	♄	33 Муч. въ Мелитинѣ.	S.	Herkulana i Engelberta.	19	Elżbiety król.
			Нед. 22 по 50-цѣ. *А.* 215 и 305, *Ев. Лук.* 83 и 51.		*O powinności opłaty czynszu cesarzowi.* Mat. 22.		*Epist. Kolos.* 14. *Ewan.* Mat. 24.
⊕	8	☉	Соборъ Арх. Михаила.	N.	22 po Św. *Opieki N. P.*	20	N. 27 po Świąt.
	9	☽	М. Онисифора и Порфир.	P.	Teodora Męcz.	21	*Ofiarow. N. P.*
	10	♂	Ап. Ераста, Олимпа.	W.	Andrz. z Awel. i Nimfy.	22	Cecylii P. M.
	11	☿	Муч. Мины и Виктора.	S	*Marcina Bisk. W.*	23	Klemensa Pap. M.
	12	♃	Іоанна Милост., П. Нила.	C.	Marcina Pap. i 5 br. P. M.	24	Jana od Krzyża.
⊕	13	♀	Св. Іоанна Златоуст.	P.	Dydaka Wyzn.	25	Katarzyny P. M.
†	14	♄	Ап. Филиппа. (*Мясоп.*)	S.	Serapiona Męcz.	26	Piotra i Aleksan.
			Нед. 23 по 50-цѣ. *Апост.* 220, *Ев. Луки* 38.		*O wskrzeszeniu zmarłéj córki książęcia.* Mat. 9.		*Epist. Rzym.* 13. *Ewan.* Łuk. 21.
	15	☉	М. Гурія, Самона, Авива.	N.	23 po Św. *Stan. Kost.*	27	N. 1 Adwentu.
†	16	☽	Ап. и Еванг. Матөея.	P.	Otmara i Edmunda B.	28	Rufa M. i Mansw.
	17	♂	С. Григорія, Еп. Неокес.	W.	Grzegorza i Salomei.	29	Saturnina M.
	18	☿	Муч. Платона и Романа	S.	Eupsychiusza i Odona	30	*Andrzeja Ap.*
	19	♃	Про. Авдіа, М. Варлаама	C.	Elżbiety Król. Wdowy.	1	*Grud.* Eligiusza.
	20	♀	Прп. Григор. Декапол.	P.	Feliksa i Symplicyusza.	2	Bibianny P. M.
⊕	21	♄	Входъ во Храмъ Богор.	S.	*Ofiarow. N. Panny.*	3	Franc. Ksawer.
			Нед. 24 по 50-цѣ. *Апост.* 221, *Ев. Луки* 39.		*O klęskach straszliw. przy końcu tego świata.* Mat. 24.		*Epist. Rzym.* 15. *Ewan.* Mat. 11.
	22	☉	А. Филимона С. Михаил.	N.	24 po Św. Cecylii P.M.	4	N. 2 Adwentu.
⊕	23	☽	С. Митрофана Е. Врнж.	P.	Klemensa P. M.	5	Sabby Opata.
	24	♂	М. Екатерины, Меркур.	W.	Jana od Krzyża W.	6	*Mikołaja Bisk.*
	25	☿	См. Климента и Петра.	S.	*Katarzyny P. M.*	7	Ambrożego, *Wig.*
	26	♃	П. Алипія, С. Иннокент.	C.	Piotra Aleks. B. M.	8	*Niepokal. Pocz.*
	27	♀	М. Іакова, П. Палладія.	P.	Barlaama i Jozafata.	9	Leokadyi P. M.
	28	♄	Пм. Стефа., М. Иринарх.	S.	Rufa M. i Mansweta.	10	N. M. P. Loret.
			Нед. 25 по 50-цѣ. *Апост.* 224, *Ев. Луки* 53.		*O znakach zapowiadających koniec świata.* Łuk. 21.		*Epist. Filip.* 4. *Ewan.* Jana 1.
	29	☉	М. Парамона, Филумена	N.	1 Adwentu. Saturnina M.	11	N. 3 Adwentu.
⊕	30	☽	Ап. Андрея Первоз.	P.	*Andrzeja Apostoła.*	12	Synezeusza M.

МѢСТО СОЛНЦА и ФАЗЫ ЛУНЫ.
LUNACYE, czyli ZMIANY KSIĘŻYCA.

10 (22) Солнце вступаетъ въ знакъ Стрѣльца въ 1 ч. 50 м. утра.

10 (22) Słońce wstępuje w znak Strzelca o g. 1 m. 50 rano.

○ Полнолуніе 1 (13) въ 7 ч. 14 м. вечера.
Pełnia 1 (13) o g. 7 m. 14 wieczorem.

☾ Послѣдняя четверть 9 (21) въ 8 ч. 58 м. утра
Ostatnia kw. 9 (21) o g. 8 m. 58 rano.

● Новолуніе 17 (29) въ 8 ч. 59 м. утра.
Nów 17 (29) o g. 8 m. 59 rano.

☽ Перв. чет. 24 (Дек. 6) въ 9 ч. 15 м. утра.
Piérw. kw. 24 (6 Grud.) o g. 9 m. 15 rano.

Луна въ апогеѣ 10 (22) въ 3 ч. вечера.
Księżyc w oddaleniu 10 (22) o g. 3 wiecz.

Луна въ перигеѣ 24 (Дек. 6) въ полночь.
Księżyc w przybliżeniu 24 (6 Grud.) o północy.

ЕВРЕЙСКІЙ КАЛЕНДАРЬ. Мѣсяцъ 3-й Кислевъ (29 дней).
1-е въ Среду 17 (29) Ноября.

KALENDARZ ŻYDOWSKI. Miesiąc 3-ci Kislew (dni 29).
1-szy we Środa 17 (12) Listopada.

ДЕКАБРЬ 31 день. DECEMBER. GRUDZIEN ma dni 31.

З. П.	Ч.	Д.	Имена Святыхъ и Праздники Православные.	D. T.	Święta Rzymsko-Katolickie według Starego Kalendarza.	L.	S. Rz.-Kat. według Nowego Kalendarza Styczeń w Grudniu.
	1	♂	Про.Наума С.Филарета.	W.	Elegiego B.	13	Łucyi Otylii P. P.
	2	☿	Про. Аввакум., П. Аѳан.	S.	Bibianny P. M.	14	✝ Spirydyona B.
	3	♃	Пр.Софоніи, Пр. Саввы.	C.	Franciszka Ksawer. W.	15	Ireneusza M.
✝	4	♀	Вмц Варвар. П. Іоан. Да	P.	Barbary P. i M.	16	✝ Euzebiusza B.
⛢	5	♄	Пр. Саввы Осв. Захаріи.	S.	Chryzologa i Sabby Op.	17	✝ Łazarza B.
			Нед. 26 по 50-цѣ. *Апост.* 229, *Ев. Луки* 66.		*O poselstwie Jana Chrzciciela do Chrystusa.* Mat. 11.		*Epist.* 1. *Kor.* 4. *Ewan.* Łuk. 3.
⊕	6	☉	С. О. Николая Чудотв.	N.	2 Adwentu *Mikołaja B.*	18	N. 4 Adwentu.
	7	☽	С. Амвросія Еп. Медіол.	P.	Ambrożego. *Wigil.*	19	Faustyny Wd.
	8	♂	П.Ипапія, Ап. Сосѳена.	W.	*Niepokal. Pocz. N.M.P.*	20	Teofila M.
	9	☿	*Зачатіе Св. Анны.*	S.	Cypryana i Waleryi.	21	*Tomasza Ap.*
	10	♃	М.Мины, Ермог., Евгра.	C.	*N. P. M. Loretańskiej.*	22	Flawiana i Zeno.
	11	♀	П. Даніил.,Лук. Столпн.	P.	Damaza Papieża.	23	Wiktoryi P. M.
	12	♄	П. Спиридона Тримиѳ.	S.	Spirydyona i Synez.	24	*Ada. i Ewy. Wi.*
			Нед. 27 Св. Праотецъ. *Апост.* 250, *Ев. Луки* 76.		*O poselstwie od żydów do Jana Chrzcic.* Joan. 1.		*Epist. Fit.* 2. *Ewan.* Łuk. 2.
	13	☉	М. Евстратія, Евгенія.	N.	3 Adwentu. Łucyi P.	25	Narodz. Chry. P.
	14	☽	М. Ѳирса и Аполлонія.	P.	Nikazego B. i Eutropii.	26	Szczepana 1 Męc.
	15	♂	См. Елевѳеріа, П.Павла.	W.	Waleryana i Ireneusza.	27	*Jana Ewang.*
	16	☿	Пр. Аггея, Б. Ѳеофаніи.	S.	Ananiasza i Adeli. *Such.*	28	*Młodziankow.*
	17	♃	Про. Даніил. и 3 отрокъ	C.	Łazarza B.	29	Tomasza Kant. B.
	18	♀	М. Севастіа., П. Модест.	P.	Wiktoryna i Grac. *Such.*	30	Eugeniusza B.W.
	19	♄	М.Вонифатія,П.Григор.	S.	Nemezyusza i Faus. *Su.*	31	Sylwestra Pap.
			Н. 28 С. Отецъ и предъ Р. Х. *Апост.* 328, *Ев. Матѳ.* 1.		*O Janie Chrzcic. opowiadającym na puszczy.* Łuk. 3.		*Epist. Fit.* 2. *Ewan.* Mat. 2.
	20	☉	См.Игн. Бог.П.Филогон.	N.	4 Adwentu. Eugeniusza.	1	Nowy Rok.
	21	☽	Мц.Іуліаніи Петра Мит.	P.	*Tomasza Apost.*	2	Makarego Op.
	22	♂	Велмчцы Анастасіи.	W.	Zenona i Anastazyi.	3	Daniela M.
	23	☿	10 м. въ Критѣ, Ѳеодула	S.	Wiktoryi P. i M.	4	Tytusa B. M.
	24	♃	Пмц.Евгеніи,П.Николая	C.	Adama i Ewy. *Wigil.*	5	Telesfora Pap. M.
⊕	25	♀	Рожд. Госп. Іисуса.	P.	Narodzenie Chrystusa P.	6	Trzech Król.
⛢	26	♄	Собор. Богор. Іосиф. О.	S.	Szczepana 1 Męczen.	7	Lucyana W.
			Нед. 29 по Рож. Христ. *Апост.* 200, *Ев. Матѳ.* 4.		*O przepowiedni Symeona i Anny prorokini.* Łuk. 2.		*Epist. Rom.* 12. *Ewan.* Łuk. 2.
	27	☉	Пер.Стефан.Пм.Ѳеодор.	N.	po Boż. Nar. *Jana A. i E.*	8	N. 1 po 3 Król.
	28	☽	20 т. м. въ Ником. сожж.	P.	*Młodziankow.*	9	Marcyanny P. M.
	29	♂	М. 14 т. Млад. въ Виѳл.	W.	Tomasza Kant. M.	10	Agatona P.
	30	☿	Мчц Анисіи, П. Зотика.	S.	Dawida Króla.	11	Hygina Pap. M.
	31	♃	Пр. Меланіи Римлянки.	C.	Sylwestra Pap. W.	12	Arkadyusza M.

МѢСТО СОЛНЦА и ФАЗЫ ЛУНЫ. LUNACYE, czyli ZMIANY KSIĘŻYCA.

9 (21) Солнце вступаетъ въ знакъ Козерога въ 2 ч. 37 м. вечера.

9 (21) Słońce wstępuje w znak Koziorożca o g. 2 m. 37 wieczor.

○ Полнолуніе 1 (13) въ 8 ч. 53 м. утра.

Pełnia 1 (13) o g. 8 m. 53 rano.

☾ Послѣдняя четверть 9 (21) въ 6 ч. 44 м. утра.

Ostatnia kw. 9 (21) o g. 6 m. 44 rano.

● Новолуніе 14 (26) въ 11 ч. 3 м. вечера.

Nów 14 (26) o g. 11 m. 3 wieczorem.

☽ Первая четверть. 23 (Янв. 4) въ 5 ч. 24 м. вечера.

Piérwsza kwad. 23 (4 Stycz.) o g. 5 m. 24 wieczorem.

○ Полнолу. 31 (Янв. 12) въ 0 ч. 41 м. по полноч.

Pełnia 31 (12 Stycz.) o g. 0 m. 41 po północy.

Луна въ апогеѣ 8 (20) въ полдень.

Księżyc w oddaleniu 8 (20) w południu.

Луна въ перигеѣ 20 (Янв. 1) въ 9 ч. утра.

Księżyc w przybliżeniu 20 (1 Stycz.) o g. 9 rano.

ЕВРЕЙСКІЙ КЛЕНДАРЬ. Мѣсяцъ 4-й Тейвесъ (30 дней).

1-е въ Четвергъ 22 (1 Января.)

KALENDARZ ŻYDOWSKI. Miesiąc 4-ty Tejwes (dni 30).

1-szy we Czwartek 22 (Stycznia 1).

ТАБЕЛЬНЫЕ ДНИ.

Опредѣленіемъ Святѣйшаго Правительствующаго Сvнода отъ $1/_{21}$ Декабря 1861 г. Высочайше утвержденнымъ, постановлено, чтобы напредь 1) празднованіе Рожденій и Тезоименитствъ Членовъ Императорскаго Дома кромѣ дней собственно Императорскихъ и Государя Наслѣдника Цесаревича, совершаемо было въ ближайшіе воскресные дни, 2) въ сіи дни не возбранялось погребеніе усопшихъ, и 3) прекращено было празднованіе побѣдъ, кромѣ дня побѣды подъ Полтавою, въ который молебное пѣніе должно быть совершаемо по прежнему.

Дни, въ которые судебныя мѣста отъ присутствія свободны сверхъ воскресныхъ дней, а ученики и воспитанники гражданскихъ заведеній увольняются отъ класныхъ занятій (сверхъ воскресныхъ дней и вакаціонаго времени), означены крестикомъ †, а празднованія, совершаемыя въ ближайшій воскресный день, отмѣчены буквами: б. в. (вм. празднуется въ ближайшій воскресный день).

ЯНВАРЬ.

† 1. НОВЫЙ ГОДЪ.— Рожденіе Ея И. В. В. К. ЕЛЕНЫ ПАВЛОВНЫ и Е. И. В. В. К. АЛЕКСІЯ АЛЕКСАНДРОВИЧА.

† 6. Богоявленіе Господне.

б. в. 7. Рожденіе Ея В. Благовѣр. Государыни, Королевы Нидерландской, АННЫ ПАВЛОВНЫ.

ФЕВРАЛЬ.

† 2. Срѣтеніе Господне.

б. в. 3. Рожденіе Е. И. В. В. К. НИКОЛАЯ КОНСТАНТИНОВИЧА и Тезоименитство Ея Велич. Благовѣр. Г-ни Королевы Нидерландской АННЫ ПАВЛОВНЫ, и Кавалерскій праздникъ Ордена Св. Анны.

б. в. 4. Рожденіе Ея И. В. В. К. ВѢРЫ КОНСТАНТИНОВНЫ.

† 19. Празднуется Восшествіе на Всероссійскій

DNI GALOWE.

W skutek Uchwały Najświątobliwszego Prawosławnego Synodu, na dniu 21 Grudnia 1861 r. Najwyżéj utwierdzonéj, postanowiono, ażeby odtąd: 1) obchód rocznicy urodzin Członków Cesarskiego Domu, oprócz tylko dni właściwie Obójga Najjaśniejszych Osób Cesarstwa Imć, oraz Jego Cesarskiéj Wysokości Cesarzewicza Następcy Tronu, w najbliższe po nich niedziele był odprawiany, 2) w też same dni nie zabrania się już odprawiać publicznie pogrzebów, i żałobnych nabożeństw, 3) uchylają się obchody rocznicy zwycięstw, oprócz pamiątki zwycięstwa pod Półtawą, która, jak dawniéj, obchodzić się powinna.

Dni, w które wszelkie sądownictwa uwalniają się, oprocz niedziel i świąt zwyczajnych, jakoteż w które uczniowie i wychowańcy zakładów naukowych wolni od lekcyi oprócz świąt zwyczajnych i wakacyj, oznaczone są krzyżykiem †, a te, które obchodzą się w najpiérwszą niedzielę oznaczone literami b. c.

STYCZEŃ.

† 1. NOWY ROK.— Rocznica urodzin N. W. X. HELENY PAWŁOWNY i N. W. X. ALEKSEGO ALEKSANDROWICZA.

† 6. Zjawienie Pańskie, albo 3-ch Królów.

b. c. 7. Rocznica urodzin J. K. M. ANNY PAWŁOWNY Królowéj Niderlandzkiéj.

LUTY.

† 2. Gromnicznéj Najświęt. Maryi Panny.

b. c. 3. Rocznica urodz. N. W. X. MIKOŁAJA KONSTANTYNOWICZA, Imieniny J. K. M. Królowéj Niderlandzkiéj ANNY PAWŁOWNY, i Kawalerskie święto Orderu S-téj Anny.

b. c. 4. Rocznica urodzin N. W. X. WIARY KONSTANTYNOWNY w r. 1854.

† 19. Wstąpienie na Tron Jego IMPERATOR-

Престолъ ЕГО ВЕЛИЧЕСТВА Благочестивѣйшаго ГОСУДАРЯ ИМПЕРАТОРА АЛЕКСАНДРА НИКОЛАЕВИЧА Самодержца Всероссійскаго.

† 28 и 29 Пятокъ и Суббота Сырной Недѣли.

МАРТЪ.

† 25. Благовѣщеніе Пресвятыя Богородицы.

АПРѢЛЬ.

б. в. 10. Рожденіе Е. И. В. В. К. ВЛАДИМІРА АЛЕКСАНДРОВИЧА.

† 16, 17 и 18 Четвертокъ, Пятокъ и Суббота страстной Недѣли.

† 17. Рожденіе ЕГО ВЕЛИЧЕСТВА БЛАГОЧЕСТИВѢЙШАГО ГОСУДАРЯ ИМПЕРАТОРА АЛЕКСАНДРА НИКОЛАЕВИЧА Самодержца Всероссійскаго, и Е. И. В. В. К. НИКОЛАЯ МИХАИЛОВИЧА.

† 19—26. Пасха Христова, вся Свѣтлая седмица.

23. Тезоименит. Ея И. В. В. К. АЛЕКСАНДРЫ ІОСИФОВНЫ, и В. К. АЛЕКСАНДРЫ ПЕТРОВНЫ.

б. в. 29. Рожденіе Е. И. В. В. К. СЕРГІЯ АЛЕКСАНДРОВИЧА.

МАЙ.

† 9. День Святителя и Чудотворца Николая (Ученики Гражданскихъ учебныхъ заведеній въ этотъ день не освобождаются отъ класныхъ занятій).

б. в. 20. Тезоим. Е. И. В. В. К. АЛЕКСІЯ АЛЕКСАНДРОВИЧА.

б. в. 21. Тезоимен. Е. И. В. В. К. КОНСТАНТИНА НИКОЛАЕВИЧА, Ея И. В. В. К. ЕЛЕНЫ ПАВЛОВНЫ и Е. И. В. В. К. КОНСТАНТИНА КОНСТАНТИНОВИЧА, и Рожденіе Е. И. В. В. К. АЛЕКСАНДРЫ ПЕТРОВНЫ.

† 28. Вознесеніе Господне.

ІЮНЬ.

б. в. 1. Рожденіе Е. И. В. В. К. ДИМИТРІЯ КОНСТАНТИНОВИЧА.

† 7 и 8. Дни Святыя Троицы и Сошествія Святаго Духа.

SKIEJ MOŚCI ALEKSANDRA MIKOŁAJEWICZA Samowładnącego Całą Rossyą.

† 28 i 29 Piątek i Sobota przed Niedz. Zapustną

MARZEC.

† 25. Zwiastowanie Najświęt. Maryi Panny.

KWIECIEŃ.

b. c. 10. Rocz. urodz. N. W. X. WŁODZIMIERZA ALEKSANDROWICZA.

† 16, 17 i 18. Wielki Czwartek, Piątek i Sobota przed Wielkąnocą.

† 17. Rocznica urodzin JEGO IMPERATORSKIEJ MOŚCI ALEKSANDRA MIKOŁAJEWICZA Samowładnącego Całą Rossyą, w roku 1818, i N. W. X. MIKOŁAJA MICHAŁOWICZA.

† 19. Zmartwych-wstanie Pańskie i cały tydzień.

23. Imieniny N. W. X. ALEKSANDRY JOZEFOWNY, i N. W. X. ALEKSANDRY PIOTROWNY.

b. c. 29 Rocznica urodzin N. W. X. SERGIUSZA ALEKSANDROWICZA w roku 1857.

MAJ.

† 9. Swiętego Mikołaja Cudotwórcy. (Uczniowe zakładów naukowych, w ten dzień nie są wolni od nauk).

20. Imien. N. W. X. ALEKSEGO ALEKSANDROWICZA.

21. Imieniny N. W. X. KONSTANTEGO MIKOŁAJEWICZA, N. W. X. HELENY PAWŁOWNY, i N. W. X. KONSTANTEGO KONSTANTYNOWICZA, oraz rocz. urodz. N. W. X. ALEKSANDRY PIOTROWNY.

† 28. Wniebowstąpienie Pańskie.

CZERWIEC.

b. c. 1. Rocznica urodzin N. W. X. DYMITRA KONSTANTYNOWICZA.

† 7 i 8. Zesłania Ducha Swiętego.

б. в. 26. Рожденіе Ея И. В. В. К. АЛЕКСАНДРЫ ІОСИФОВНЫ.
27. Воспоминаніе побѣды подъ Полтавою.
† 29. Праздникъ Св. Апостоловъ Петра и Павла, и Тезоименитство Е. И. В. В. К. ПАВЛА АЛЕКСАНДРОВИЧА.

ІЮЛЬ.

б. в. 1. Рожденіе Е. И. В. В. К. ВЯЧЕСЛАВА КОНСТАНТИНОВИЧА.
5. Тезоименитство Е. И. В. В. К. СЕРГІЯ АЛЕКСАНДРОВИЧА.
б. в. 11. Тезоименит. Ея И. В. В. К. ОЛЬГИ НИКОЛАЕВНЫ, и В. К. ОЛЬГИ КОНСТАНТИНОВНЫ, и В. К. ОЛЬГИ ѲЕОДОРОВНЫ.
б. в. 15. Тезоименит. Е. И. В. В. К. ВЛАДИМІРА АЛЕКСАНДРОВИЧА.
б. в. 16. Рожденіе Е. И. В. В. К. АНАСТАСІИ МИХАИЛОВНЫ.
† 22. Тезоименитство Ея ВЕЛИЧЕСТВА Благочестивѣйшія ГОСУДАРЫНИ ИМПЕРАТРИЦЫ МАРІИ АЛЕКСАНДРОВНЫ, и Ея И. В. В. К. МАРІИ АЛЕКСАНДРОВНЫ, и Ея И. В. В. К. МАРІИ НИКОЛАЕВНЫ.
† 27. Рожд. Ея ВЕЛИЧЕСТВА Благочестивѣйшія ГОСУДАРЫНИ ИМПЕРАТРИЦЫ МАРІИ АЛЕКСАНДРОВНЫ Рожд. и Тезоименит. Е. И. В. В. К. НИКОЛАЯ НИКОЛАЕВИЧА Старшаго, и Тезоименит. Е. И. В. В. К. НИКОЛАЯ НИКОЛАЕВИЧА Младшаго.

АВГУСТЪ.

† 6, Преображеніе Господне, и Рожденіе Ея И. В. В. К. МАРІИ НИКОЛАЕВНЫ.
б. в. 10. Рожденіе Е. И. В. В. К. КОНСТАНТИНА КОНСТАНТИНОВИЧА.
† 15. Успеніе Пресвятыя Богородицы.
16. Рожденіе Ея И. В. В. К. ЕКАТЕРИНЫ МИХАЙЛОВНЫ.
б. в. 22. Рожденіе Ея И. В. В. К. ОЛЬГИ КОНСТАНТИНОВНЫ.
† 26. Коронованіе ЕГО ВЕЛИЧЕСТВА Благочестивѣйшаго ГОСУДАРЯ ИМПЕРАТОРА АЛЕКСАНДРА НИКОЛАЕВИЧА Самодержца Всероссійскаго, и Супруги ЕГО, Ея ВЕЛИЧЕСТВА Благочестивѣйшей ГОСУДАРЫНИ ИМПЕРАТРИЦЫ МАРІИ АЛЕКСАНДРОВНЫ.

b. c. 26. Dzień urodzin N. W. X. ALEKSANDRY JOZEFOWNY w roku 1830.
27. Zwycięstwo odniesione pod Półtawą.
† 29. Świętych Apostołów Piotra i Pawła, i Imieniny N. W. X. PAWŁA ALEKSANDROWICZA.

LIPIEC.

b. c. 1. Rocznica urodzin N. W. X. WACŁAWA KONSTANTYNOWICZA.
b. c. 5. Imieniny N. W. X. SERGIUSZA ALEKSANDROWICZA.
b. c. 11. Imien. N. W. X. OLGI MIKOŁAJOWNY, i N. W. X. OLGI KONSTANTYNOWNY i N. W. X. OLGI TEODOROWNY.
15. Imieniny N. W. X. WŁODZIMIERZA ALEKSANDROWICZA.
16. Rocznica urodz. N. W. X. ANASTAZYI MICHAŁOWNY.
† 22, Imieniny JEJ IMPERATORSKIEJ MOŚCI MARYI ALEKSANDROWNY, oraz N. W. X. MARYI ALEKSANDROWNY, i N. W. X. MARYI MIKOŁAJOWNY.
† 27, Rocznica urodzin JEJ IMPERATORSKIEJ MOŚCI MARYI ALEKSANDROWNY w r. 1824, oraz Rocznica urodzin i Imieniny N. W. X. MIKOŁAJA MIKOŁAJEWICZA Starszego w roku 1831, i Imieniny N. W. X. MIKOŁAJA MIKOŁAJEWICZA Młodszego.

SIERPIEŃ.

† 6. Przemienienie Pańskie. Rocznica urodzin N. W. X. MARYI MIKOŁAJOWNY w r. 1819.
b. c. 10. Rocznica urodz. N. W. X. KONSTANTEGO KONSTANTYNOWICZA.
† 15. Wniebowzięcie Najświęt. Maryi Panny.
b. c. 16. Rocznica urodzin N. W. X. KATARZYNY MICHAŁOWNY.
b. c. 22. Rocznica urodzin N. W. X. OLGI KONSTANTYNOWNY.
† 26. Koronacya JEGO IMPERATORSKIEJ MOŚCI ALEKSANDRA MIKOŁAJEWICZA Samowładnącego Całą Rossyą, i JEJ IMPERATORSKIEJ MOŚCI MARYI ALEKSANDROWNY.

† 29. Усѣкновеніе главы честнаго славнаго Пророка Предтечи и Крестителя Госп. Іоанна.
† 30. Тезоименитство ЕГО ВЕЛИЧЕСТВА Благочестивѣйшаго ГОСУДАРЯ ИМПЕРАТОРА АЛЕКСАНДРА НИКОЛАЕВИЧА, Самодержца Всероссійскаго, и Е. И. В. В. К. АЛЕКСАНДРА АЛЕКСАНДРОВИЧА, и Рожденіе Ея И. В. В. К. ОЛЬГИ НИКОЛАЕВНЫ. Кавалерскій праздникъ Ордена Св. Александра Невскаго.

† 29. Ścięcie Świętego Jana Chrzciciela.
† 30. Imieniny JEGO IMPERATORSKIEJ MOŚCI ALEKSANDRA MIKOŁAJEWICZA, Samowładnącego Całą Rossyą, i N. W. X. ALEKSANDRA ALEKSANDROWICZA, i Rocz. urodzin N. W. X. OLGI MIKOŁAJOWNY oraz Kawalerskie święto Orderu Aleksandra Newskiego.

СЕНТЯБРЬ.

† 8. Рождество Пресвятыя Богородицы, и Рожд. Е. И. В. ГОСУДАРЯ НАСЛѢДНИКА ЦЕСАРЕВИЧА и В. К. НИКОЛАЯ АЛЕКСАНДРОВИЧА, и Ея И. В. В. К. ОЛЬГИ ѲЕОДОРОВНЫ.
б. в. 9. Рожденіе Е. И. В. В. К. КОНСТАНТИНА НИКОЛАЕВИЧА
14. Воздвиженіе честнаго креста Господня.
б. в. 17. Тезоименитство Ея И. В. В. К. ВѢРЫ КОНСТАНТИНОВНЫ.
б. в. 21, Рожденіе Е. И. В. В. К. ПАВЛА АЛЕКСАНДРОВИЧА, и Тезоименитство Е. И. В. В. К. ДИМИТРІЯ КОНСТАНТИНОВИЧА.
22. Кавалерскій Праздникъ Ордена Св. Равноапостольнаго Князя Владиміра.
† 26. День Св. Апос. и Еванг. Іоанна Богослова.
б. в. 26. Тезоим. Е. И. В. В. К. ВЯЧЕСЛАВА КОНСТАНТИНОВИЧА.

WRZESIEŃ.

† 8. Narodzenie Najświętszéj Maryi Panny, i Rocz. urodzin N. W. X. Następcy Tronu CESARZEWICZA MIKOŁAJA ALEKSANDROWICZA, i N. W. X. OLGI TEODOROWNY.
b. c. 9. Rocznica urodz. N. W. X. KONSTANTEGO MIKOŁAJEWICZA
14. Podwyższenie świętego Krzyża.
b. c. 17. Imieniny N. W. X. WIARY KONSTANTYNOWNY
b. c. 21. Rocz. urodzin N. W. X. PAWŁA ALEKSANDROWICZA, i Imieniny N. W. X. DYMITRA KONSTANTYNOWICZA.
22. Kawalerskie święto Orderu ś-go Księcia Włodzimierza.
† 26. Swiętego Jana Apostoła i Ewangelisty.
b. c. 26. Imieniny N. W. X. WACŁAWA KONSTANTYNOWICZA.

ОКТЯБРЬ.

† 1. Покровъ Пресвятыя Богородицы.
4. Рожденіе Е. И. В. В. К. МИХАИЛА МИХАИЛОВИЧА.
б. в. 5. Рожденіе Е. И. В. В. К. МАРІИ АЛЕКСАНДРОВНЫ.
б. в. 13. Рожденіе Е. И. В. В. К. МИХАИЛА НИКОЛАЕВИЧА.
† 22. День Казанскія чудотворныя иконы Пресвятыя Богородицы.

PAŹDZIERNIK.

† 1. Opieki Najświętszéj Maryi Panny.
4. Rocznica urodzin N. W. X. MICHAŁA MICHAŁOWICZA.
b. c. 5. Rocznica urodzin N. W. X. MARYI ALEKSANDROWNY w roku 1853.
b. c. 13. Rocznica urodzin N. W. X. MICHAŁA MIKOŁAJEWICZA.
† 22. Cudownego Kazań. Obrazu N. Maryi P.

НОЯБРЬ.

б. в. 6. Рожденіе Е. И. В. В. К. НИКОЛАЯ НИКОЛАЕВИЧА Младшаго.
8. Архистратига Михаила, и прочихъ безплотныхъ силъ, и Тезоименитство Ихъ И. В. В. К. МИХАИЛА НИКОЛАЕВИЧА, и

LISTOPAD.

b. c. 6. Rocznica urodzin N. W. X. MIKOŁAJA MIKOŁAJEWICZA Młodszego.
8. Świętego Michała Archanioła i innych Władz niecielesnych, oraz Imien. Ich W. X. MICHAŁA MIKOŁAJEWICZA, i MICHAŁA

МИХАИЛА МИХАИЛОВИЧА, праздникъ всѣхъ Кавалерскихъ Россійскихъ Орденовъ.
† 21. Введеніе во Храмъ Пресвятыя Богородицы.
б. в. 24. Тезоимен. Е. И. В. В. К. ЕКАТЕРИНЫ МИХАИЛОВНЫ, и Кавалерскій праздникъ Ордена Св. Екатерины.
26. Кавалерскій праздникъ Ордена Св. Георгія.
30. Кавалерскій праздникъ Ордена Св. Андрея Первозваннаго.

ДЕКАБРЬ.

† 6. День Чудотворца Николая, и Тезоименитство Е. И. В. Благовѣрнаго ГОСУДАРЯ НАСЛѢДНИКА ЦЕСАРЕВИЧА и В. К. НИКОЛАЯ АЛЕКСАНДРОВИЧА, и Е. И. В. В. К. НИКОЛАЯ КОНСТАНТИНОВИЧА, и Е. И. В. В. К. НИКОЛАЯ МИХАИЛОВИЧА.
б. в. 22. Тезоименитство Е. И. В. В. К. АНАСТАСІИ МИХАИЛОВНЫ.
† 25, 26 и 27. Дни праздника Рожд. Христова.

Кромѣ того, съ 23 Декабря по 1 Января для святокъ; и каникулярные или вакаціонные дни, по положенію.

Сверхъ означенныхъ дней, празднуются еще Церквами:

ПРАВОСЛАВНОЮ.

14 Апрѣля. День Св. 3 Виленскихъ Мучениковъ: Антонія, Іоанна и Евстафія.
18. Іюня. Воспоминаніе возсоединенія Уніатовъ съ Православною Церковію.

РИМСКО-КАТОЛИЧЕСКОЮ.

4 Марта. Св. Королевича Казиміра, (въ Виленск., Ковен. и Грод. Губер. Р. К. Епархіи).
18 Іюня. Тѣло Господне.
1 Ноября. Всѣхъ Святыхъ и 2 Ноября Поминальница за всѣхъ усопшихъ до полудня.

MICHAŁOWICZA, nadto święto wszystkich Kawalerskich Rossyjskich Orderów
† 21. Ofiarowanie Najświętszéj Maryi Panny.
b. c. 24. Imieniny N. W. X. KATARZYNY MICHAŁOWNY, i Kawalerskie święto Orderu ś-téj Katarzyny.
26. Kawalerskie święto Orderu ś. Jerzego.
30. Kawalerskie święto Orderu ś. Andrzeja.

GRUDZIEN.

† 6. Swiętego Mikołaja Cudotwórcy, i Imieniny N. W. X. Następcy Tronu CESARZEWICZA MIKOŁAJA ALEKSANDROWICZA, i N. W. X. MIKOŁAJA KONSTANTYNOWICZA, i N. W. X. MIKOŁAJA MICHAŁOWICZA.
b. c. 22. Imieniny N. W. X. ANASTAZYI MICHAŁOWNY.
† 25, 26 i 27. Boże Narodzenie.

Prócz tych uroczystości wolni są uczniowie od lekcyj od dnia 23 Grudnia do 1 Stycznia, a nadto w wakacyjne, według ustawy.

Procz oznaczonych dni, święcą jeszcze uroczyście Kościoły:

PRAWOSŁAWNY.

14 Kwiet. Dzień śś. 3 Wileń. Męczenników, Antoniego Jana i Eustachego.
18 Czerwca. Pamiątka połączenia Unitów z Prawosławnym Kościołem.

RZYMSKO-KATOLICKI.

4 Marca. Św. Kazimierza Królewica, (w Wileń., Kowień. i Grodz. Gub. R. K. Dyecezyi).
18 Czerwca. Boże Ciało.
1 Listopada. Wszystkich Świętych, i Dzień Zaduszny dnia 2 Listopada do południa.

ВОСХОЖДЕНIЕ И ЗАХОЖДЕНIЕ СОЛНЦА.
WSCHÓD I ZACHÓD SŁOŃCA

Мѣсяцы и числа по стар. стилю. Miesiące i dni podług star. stylu		ВИЛЬНО. WILNO. Восх. wsch. ч. м. g. m.	ВИЛЬНО. WILNO. Захож. zach. ч. м. g. m.	Свѣт. нач. świt. zaczn. ч. м. g. m.	КОВНО. KOWNO. Восх. wsch. ч. м. g. m.	КОВНО. KOWNO. Захож. zach. ч. м. g. m.	ГРОДНО. GRODNO. Восх. wsch. ч. м. g. m.	ГРОДНО. GRODNO. Захож. zach. ч. м. g. m.	Свѣт. нач. świt. zaczn. ч. м. g. m.	МИНСКЪ. MIŃSK. Восх. wsch. ч. м. g. m.	МИНСКЪ. MIŃSK. Захож. zach. ч. м. g. m.	Дня прибудетъ минутъ. Dnia przybędzie minut.	Что должны показ. обык. часы, когда солнечн. показ. полдень. Co pow. pok. zwycz. zeg. kied. na kom. jest południ. Ч. М. С. g. m. s.	Числа и мѣсяцы по нов. стилю. Dni i miesiące podług now. stylu.	
Январь, Styczeń.	1	8 19½	3 58	6 4	8 21	3 56½	8 14½	4 3	6 3	8 15½	4 2		12 8 50	13	Januarius.
	4	8 16½	4 2½		8 17	4 1	8 11½	4 8½		8 12½	4 7½	27	12 56 9	16	
	7	8 13	4 8½		8 14½	4 7	8 8½	4 13½		8 9½	4 12½		12 10 55	19	
	10	8 9	4 15	5 57	8 10½	4 13	8 5	4 19	5 56	8 6	4 18		12 11 47	22	
	13	8 4½	4 21		8 6	4 20	7 59½	4 25½		8 0½	4 21½		12 12 32	25	
	16	8 0	4 27		8 1½	4 25½	7 55½	4 30½		7 56½	4 29½	32	12 13 10	28	
	19	7 54½	4 33	5 46	7 56	4 32	7 50½	4 37	5 46	7 51½	4 36		12 13 41	31	
	22	7 49½	4 39		7 50½	4 38	7 45½	4 42½		7 46½	4 41½		12 14 4	3	Februarius.
	25	7 44	4 45		7 45	4 44	7 39½	4 49½		7 40½	4 48½	34	12 14 21	6	
	28	7 38	4 51	5 32	7 39	4 50	7 33	4 56	5 32	7 34	4 55½		12 14 30	9	
	31	7 31½	4 57½		7 32½	4 56½	7 27	5 2		7 28	5 1		12 14 32	12	
Февраль, Luty.	3	7 25	5 3½		7 26	5 2½	7 20½	5 8		7 21½	5 7½	39	12 14 26	15	
	6	7 18½	5 10	5 16	7 19½	5 9	7 14½	5 13	5 16	7 15	5 12½		12 14 15	18	
	9	7 11½	5 16		7 12½	5 15	7 9½	5 18½		7 10	5 18		12 13 56	21	
	12	7 4½	5 22½		7 5½	5 21½	7 3	5 24		7 3½	5 23½	39	12 13 32	24	
	15	6 57½	5 28½	4 59	6 58	5 28	6 56	5 30½	4 59	6 56½	5 30		12 13 3	27	
	19	6 50	5 33½		6 50½	5 33	6 49	5 37		6 49½	5 36½		12 12 16	2	Martius.
	22	6 42	5 40½		6 42½	5 39	6 41½	5 42		6 42	5 41½	42	12 11 36	5	
	25	6 34½	5 48	4 33	6 35	5 47	6 34	5 48	4 34	6 34	5 48		12 10 53	8	
	28	6 26	5 53½		6 26½	5 53½	6 26½	5 54		6 26½	5 51		12 10 6	11	
Мартъ, Marzec.	2	6 17½	6 0		6 17½	6 0	6 18	6 0½		6 18	6 59	42	12 9 16	14	
	5	6 10½	6 5½	4 5	6 10	6 6	6 10½	6 6	4 9	6 10½	6 4½		12 8 24	17	
	8	6 3½	6 10½		6 3½	6 11½	6 3½	6 11		6 3½	6 9½		12 7 30	20	
	11	5 57	6 17½		5 57	6 18	5 56	6 17½		5 55½	6 16	40	12 6 35	23	
	14	5 49	6 24	3 40	5 49	6 24	5 48½	6 23	3 43	5 48	6 21½		12 5 39	26	
	17	5 41	6 29		5 41	6 29	5 41½	6 28		5 41	6 26½		12 4 44	29	
	20	5 33	6 34½		5 33	6 34	5 34	6 33		5 34	6 32	39	12 3 49	1	Aprilis.
	23	5 25½	6 40½	3 12	5 25½	6 40½	5 27	6 39	3 16	5 26½	6 38		12 2 55	4	
	26	5 18	6 45		5 18	6 45½	5 20½	6 44½		5 19½	6 43½		12 2 3	7	
	29	5 10½	6 51		5 10½	6 52	5 13	6 49½		5 12½	6 49	39	12 1 13	10	
Апрѣль, Kwiecień.	1	5 3½	6 57	2 39	5 3	6 57½	5 5½	6 55½	2 46	5 5	6 55		12 0 26	13	
	4	4 57	7 4		4 56½	7 4½	4 59	7 1		4 58½	7 0½		11 59 41	16	
	7	4 50½	7 9		4 50	7 9½	4 52	7 6		4 51½	7 5½	37	11 59 0	19	
	10	4 43	7 14	2 4	4 42½	7 14½	4 46	7 10½	2 17	4 45½	7 10		11 58 22	22	
	13	4 36	7 20		4 35½	7 21	4 39	7 16½		4 38½	7 16		11 57 48	25	
	16	4 28½	7 26		4 27½	7 27	4 32	7 23		4 31½	7 22	38	11 57 19	28	
	19	4 21½	7 31½	1 21	4 20½	7 32½	4 26	7 28	1 37	4 25½	7 27		11 56 55	1	Majus.
	22	4 15	7 37½		4 14	7 38	4 20	7 34		4 19½	7 33		11 56 36	4	
	25	4 9	7 42		4 8	7 43	4 14½	7 38½		4 14	7 37½	35	11 56 22	7	
	28	4 3½	7 48		4 2½	7 49	4 8	7 44½	0 42	4 7½	7 43½		11 56 12	10	

Мѣсяцы и числа по стар. стилю. / Miesiące i dni podług star. stylu		ВИЛЬНО. / WILNO. Восх. / wsch. ч. м. / g. m.	ВИЛЬНО. / WILNO. Захож. / zach. ч. м. / g. m.	Свѣт. нач. / świt. zaczn. ч. м. / g. m.	КОВНО. / KOWNO. Восх. / wsch. ч. м. / g. m.	КОВНО. / KOWNO. Захож. / zach. ч. м. / g. m.	ГРОДНО. / GRODNO. Восх. / wsch. ч. м. / g. m.	ГРОДНО. / GRODNO. Захож. / zach. ч. м. / g. m.	Свѣт. нач. / świt. zaczn. ч. м. / g. m.	МИНСКЪ. / MIŃSK. Восх. / wsch. ч. м. / g. m.	МИНСКЪ. / MIŃSK. Захож. / zach. ч. м. / g. m.	Для прибудетъ минутъ. / Dnia przybędzie minut.	Что должны показ. обык. часы, когда солнеч. показ. полдень. / Co powin. pok. zwycz. zeg. kiedy na komp. jest południe. Ч. М. С. / g. m. s.	Числа и мѣсяцы по нов. стилю. / Dni i miesiące podług now. stylu.	
Май, Maj.	1	3 58½	7 53½	Заря во всю ночь съ 26 апрѣля по 23 іюля / Zorza przez całą noc od 26 kwietnia do 23 lipca.	3 57½	7 54½	4 3	7 49½	Заря во всю ночь съ 30 апрѣля по 19 іюля. / Zorza przez całą noc od 30 kwietnia do 19 lipca.	4 2	7 50½	30	11 56 8	13	Majus.
	4	3 53½	7 58½		3 52½	7 59½	3 57½	7 54½		3 56½	7 55½		11 56 9	16	
	7	3 49	8 3½		3 48	8 5	3 54	7 59		3 53	7 60		11 56 15	19	
	10	3 45	8 8½		3 44	8 9	3 50½	8 3		3 49½	8 4		11 56 26	22	
	13	3 41	8 12½		3 40	8 13	3 46½	8 7		3 45½	8 8	26	11 56 41	25	
	16	3 37	8 17½		3 36	8 19	3 43	8 11½		3 42	8 12½		11 1 57	28	
	19	3 33½	8 21½		3 32	8 23	3 39	8 15½		3 38	8 16½		11 57 27	31	
	22	3 27½	8 25½		3 28½	8 27	3 36	8 19½		3 35	8 20½	19	11 57 52	3	Junius.
	25	3 27	8 27		3 26	8 30	3 34	8 22½		3 33	8 23½		11 58 25	6	
	28	3 26	8 31		3 24½	8 32½	3 32	8 26		3 30½	8 27½		11 58 59	9	
	31	3 25	8 34		3 23½	8 36	3 31½	8 28		3 30	8 29½	12	11 59 35	12	
Іюнь, Czerwiec.	3	3 24½	8 36		3 22½	8 38	3 31	8 29½		3 29½	8 31		12 0 13	15	
	6	3 24½	8 37		3 22½	8 39	3 31	8 30½		3 29½	8 32		12 0 51	18	
	9	3 25	8 38		3 23	8 40	3 31	8 31½		3 29½	8 33	2	12 1 30	21	
	12	3 25½	8 38½		3 23½	8 40½	3 32	8 31½		3 30½	8 33		12 2 8	24	
	15	3 27	8 38		3 25	8 40	3 34	8 32		3 32½	8 33½		12 2 46	27	
	18	3 29½	8 37½		3 27½	8 39½	3 36	8 32		3 34½	8 33½	убуде. / ubęd.	12 3 22	30	
	21	3 32	8 36½		3 30	8 38½	3 39	9 30		3 37½	8 31½	8	12 3 56	3	Julius.
	24	3 35	8 35		3 33	8 37	3 41½	8 28½		3 40	8 30		12 4 28	6	
	27	3 38	8 32½		3 36	8 34	3 44	8 25½		3 42½	8 26	16	12 4 56	9	
	30	3 41½	8 30		3 40	8 31½	3 47½	8 23½		3 46	8 24		12 5 20	12	
Іюль, Lipiec.	3	3 45	8 26		3 43½	8 27½	3 50½	8 20½		3 49½	8 21½		12 5 40	15	
	6	3 49	8 23		3 47½	8 24½	3 55½	8 16½		3 54½	8 17½	24	12 5 56	18	
	9	3 53	8 18		3 51½	8 19½	3 59½	8 12½		3 58½	8 13½		12 6 6	21	
	12	3 57½	8 13½		3 56	8 15	4 4	8 8		4 3	8 9		12 6 12	24	
	15	4 2½	8 8		4 1	8 9½	4 8½	8 4		4 7½	8 5	30	12 6 12	27	
	18	4 8½	8 3½		4 7½	8 4½	4 13	7 59		4 12	8 0		12 6 7	30	
	21	4 14	7 57½		4 13	7 58½	4 18½	7 53½		4 17½	7 54½		12 5 57	2	Augustus.
	24	4 19½	7 52	ч.	4 18½	7 53	4 23½	7 48	ч.	4 22½	7 49		12 5 41	5	
	27	4 24½	7 46	1 3	4 23½	7 47	4 29	7 42	1 20	4 27	7 43	33	12 5 20	8	
	30	4 30	7 40		4 29	7 41	4 34	7 36½		4 33	7 37½		12 4 54	11	
Августъ, Sierpień.	2	4 36	7 33		4 35	7 34	4 39	7 30		4 38½	7 30½	37	12 4 21	14	
	5	4 41½	7 26½	1 54	4 40½	7 27½	4 44½	7 24	2 8	4 44	7 24½		12 3 46	17	
	8	4 47	7 20		4 46	7 21	4 49½	7 17½		4 49	7 18		12 3 4	20	
	11	4 52	7 12		4 51½	7 13	4 55	7 10½		4 54½	7 11		12 2 19	23	
	14	4 57½	7 5	2 28	4 57	7 5½	4 59	7 4	2 35	4 58½	7 4½	37	12 1 30	26	
	17	5 3	6 58½		5 2½	6 59	5 5	6 56½		5 4½	6 57		12 0 38	29	
	20	5 8½	6 51		5 8	6 51½	5 11	6 49		5 10½	6 49		11 59 45	1	Septem.
	23	5 14	6 43½	2 56	5 13½	6 44	5 16	6 42	3 3	5 15½	6 42	38	11 58 46	4	
	26	5 20	6 35½		5 19½	6 36	5 20½	6 35½		5 20	6 36		11 57 46	7	
	29	5 25½	6 27		5 25	6 27½	5 26	6 27½		5 26	6 27		11 56 44	10	

Мѣсяцы и числа по стар. стилю. / Miesiące i dni podług star. stylu		ВИЛЬНО / WILNO. Восх. Wsch. ч. м. / g. m.	ВИЛЬНО / WILNO. Захож. Zach. ч. м. / g. m.	Свѣт. нач. / Świt. zaczn. ч. м. / g. m.	КОВНО. / KOWNO. Восхо. Wsch. ч. м. / g. m.	КОВНО. / KOWNO. Захож. Zach. ч. м. / g. m.	ГРОДНО. / GRODNO. Восх. Wsch. ч. м. / g. m.	ГРОДНО. / GRODNO. Захож. Zach. ч. м. / g. m.	Свѣт. нач. / Świt. zaczn. ч. м. / g. m.	МИНСКЪ. / MIŃSK. Восх. Wsch. ч. м. / g. m.	МИНСКЪ. / MIŃSK. Захож. Zach. ч. м. / g. m.	Дня убудетъ минутъ. / Dn. ubędzie minut.	Что должны показ. обык. часы, когда солнечн. показ. полдень. / Co powin. pok. zwycz. zeg., kiedy na komp. jest południe. Ч. М. С. / g. m. s.	Числа и мѣсяцы по нов. стилю. / Dni i miesiące podług now. stylu.	
Сентябрь, Wrzesień.	1	5 31	6 20½	3 20	5 31	6 20½	5 31½	6 19½	3 25	5 31½	6 19½	40	11 55 41	13	September.
	4	5 36½	6 13½		5 36½	6 13½	5 37	6 12½		5 37	6 12½		11 54 32	16	
	7	5 42	6 6		5 42	6 6	5 42½	6 5		5 42½	6 5	40	11 53 34	19	
	10	5 47½	5 58½	3 42	5 47½	5 58½	5 47½	5 58	3 46	5 47½	5 58		11 52 31	22	
	13	5 53	5 50½		5 53	5 50½	5 52½	5 50		5 52½	5 50		11 51 29	25	
	16	5 58½	5 42½		5 58½	5 42½	5 58½	5 42½		5 58½	5 42½		11 50 29	28	
	19	6 4	5 35	4 1	6 4	5 35	6 4	5 35½	4 5	6 4	5 35	40	11 49 31	1	October.
	22	6 9½	5 27½		6 9½	5 27½	6 10½	5 27		6 10½	5 27		11 48 36	4	
	25	6 15½	5 20½		6 16	5 20	6 16	5 20		6 16	5 20	39	11 47 44	7	
	28	6 21½	5 13	4 19	6 22	5 12½	6 20½	5 13	4 22	6 21	5 12½		11 46 56	10	
Октябрь, Październik.	1	6 27½	5 5		6 28	5 4½	6 26	5 6½		6 26½	5 6		11 46 11	13	
	4	6 33½	5 58		6 34	4 57½	6 30½	5 0½		6 31	5 0	40	11 45 32	16	
	7	6 40	4 51½	4 37	6 40½	4 51	6 36	4 54	4 37	6 36½	4 53½		11 44 57	19	
	10	6 46	4 44		6 46½	4 43½	6 41	4 48		6 41½	4 47½		11 44 29	22	
	13	6 52	4 37		6 53	4 36	6 46½	4 41		6 47	4 40½	39	11 44 7	25	
	16	6 58	4 30½	4 54	6 59	4 29½	6 53½	4 34½	4 54	6 54	4 34		11 43 52	28	
	19	7 3½	4 24		7 4½	4 23	7 0	4 27½		7 0½	4 27		11 43 43	31	
	22	7 9½	4 18		7 10½	4 17	7 6½	4 21		7 7	4 20½	37	11 43 42	3	November.
	25	7 16	4 11½	5 10	7 17	4 10½	7 12	4 15½	5 10	7 12½	4 15		11 43 48	6	
	28	7 22	4 6		7 23	4 5	7 18	4 10½		7 18½	4 10		11 44 1	9	
	31	7 28	4 1		7 29	4 0	7 23	4 5		7 24	4 4½	33	11 44 22	12	
Ноябрь, Listopad.	3	7 33½	3 56½	5 26	7 34½	3 55½	7 29	4 1	5 25	7 30	4 0		11 44 50	15	
	6	7 39½	3 52½		7 40½	3 51½	7 35	3 56		7 36	3 55		11 45 26	18	
	9	7 45	3 47		7 46	3 46	7 40½	3 52		7 41½	3 51	30	11 46 9	21	
	12	7 50½	3 43	5 39	7 52	3 41½	7 46	3 48	5 38	7 47½	3 47		11 47 0	24	
	15	7 56	3 39½		7 57½	3 38	7 51	3 45		7 52	3 44		11 47 58	27	
	18	8 1	3 37		8 2½	3 35½	7 55½	3 42½		7 56½	3 41½	25	11 49 2	30	
	21	8 6	3 34	5 50	8 7½	3 32½	8 0	3 41	5 48	8 1	3 40		11 50 12	3	December.
	24	8 10½	3 32½		8 11½	3 31	8 4	3 39		8 5	3 38		11 51 27	6	
	27	8 13½	3 31		8 15	3 29½	8 7	3 37½		8 8	3 36½	14	11 52 47	9	
	30	8 17	3 31	5 59	8 18½	3 29½	8 10	3 37	5 56	8 11	3 36		11 54 10	12	
Декабрь, Grudzień.	3	8 20	3 31		8 22	3 29	8 13½	3 37½		8 15	3 36		11 55 36	15	
	6	8 22	3 32		8 24	3 30	8 16	3 38		8 17½	3 36½	5	11 57 5	18	
	9	8 24	3 33	6 6	8 26	3 31	8 18	3 39	6 4	8 19½	3 37½		11 58 34	21	
	12	8 25	3 34½		8 27	3 32½	8 19	3 40½		8 20½	3 39		12 0 4	24	
	15	8 25½	3 37		8 27½	3 35	8 19½	3 43		8 21	3 41½	приб. przyb. 5	12 1 34	27	
	18	8 26	3 40	6 7	8 28	3 38	8 20	3 46	6 5	8 21½	3 44		12 3 2	30	
	21	8 25½	3 43½		8 27	3 42	8 19½	3 49		8 20½	3 48½		12 4 27	2	Januar.
	24	8 24½	3 48		8 26	3 46½	8 18½	3 52½		8 19½	3 51		12 5 50	5	
	27	8 23	3 51½	6 9	8 24½	3 50	8 17	3 57	6 8	8 18	3 56	22	12 7 8	8	
	30	8 20	3 56½		8 21½	3 55	8 14½	4 2		8 15½	4 1		12 8 21	11	

ПРИБАВЛЕНІЕ
КЪ КАЛЕНДАРЮ
на 1864 годъ.

Небесныя явленія.

ПЛАНЕТЫ.

Число новооткрытыхъ малыхъ планетъ между Марсомъ и Юпитеромъ, со времени изданія Календаря на 1863 годъ, еще значительно увеличилось. Всѣхъ ихъ по настоящее время извѣстно 78, кромѣ 8-ми большихъ планетъ солнечной системы.

Явленія, которыя произойдутъ въ планетномъ мірѣ въ теченіи 1864 года и которыя, будучи видимы безъ помощи телескоповъ, могутъ служить любителямъ неба для разпознаванія этихъ *блуждающихъ* свѣтилъ между неподвижными звѣздами, суть слѣдующія:

Янв. 20 (фев. 1) ♃ въ соед. съ ☾ въ 3 ч. 28 м. утра. — Въ показанное время наибольшая изъ планетъ, Юпитеръ, будетъ находиться надъ луною всего только на разстояніи 1 градуса, т. е. вдвое далѣе чѣмъ видимый поперечникъ луны.

Янв. 23 (фев. 4) ♀ въ соед. съ ☾ въ 10 ч. 53 м. веч. Янв. 24 (фев. 5) ♂ въ соед. съ ☾ въ 0 ч. 53 м. веч. — Когда взойдетъ Венера, показывающаяся въ это время какъ *утренняя* звѣзда, и за нею въ разстояніи 4° Марсъ, то луна будетъ находиться надъ послѣднимъ въ разстояніи также 4°. Такъ что образуется равнобедренный треугольникъ.

Янв. 25 (фев. 6) ♀ въ соед. съ ♂ въ 7 ч. 28 м. утра — Предъ восходомъ солнца, планеты Марсъ и Венера наиболѣе сближаются другъ съ другомъ, такъ, что разстояніе между ними не превосходитъ 2°.

Фев. 7 (19). — Утромъ предъ восходомъ солнца можно усмотрѣть, въ утренней зарѣ, простыми глазами планету Меркурія, которая достигаетъ въ этотъ день наибольшаго видимаго удаленія отъ солнца, а именно на 27°.

DODATEK
DO KALENDARZA
na rok 1864.

Zjawiska niebieskie.

PLANETY.

Liczba nowo odkrytych drobnych planet między Marsem i Jowiszem, od czasu wydania Kalendarza na rok 1863, o wiele się powiększyła: wszystkich ich do obecnego czasu, oprócz 8-miu większych planet systematu słonecznego, jest 78.

Zjawiska jakie mają się ukazać w świecie planetarnym w ciągu 1864 r., a które będą widzialne bez pomocy teleskopów, i mogą służyć dla postrzegaczów nieba za wskazówkę położenia tych błądzących świateł między gwiazdami stałemi, są następne:

Stycz. 20 (lut. 1) ♃ w połączeniu z ☾ o god. 3 min. 28 rano. — W tym czasie największa z planet Jowisz będzie się znajdować nad księżycem w odległości 1-go stopnia, t. j. o dwa razy w większéj odległości jak jest widzialna średnica księżyca.

Stycz. 23 (lut. 4) ♀ w połączeniu z ☾ o g. 10 m. 53 w wieczór. Stycz. 24 (lut. 5) ♂ w połącz. z ☾ o g. 0 m. 53 wiecz. — Po wzejściu Wenery przedstawiającéj się w tym czasie jak jutrzenka i po za nią w odległości 4° od Marsa, księżyc znajdować się będzie nad tym ostatnim w odległości tylko 4°, stąd się utworzy równoramienny trójkąt.

Stycz. 25 (lut. 6) ♀ w połą. z ♂ o g. 7 m. 28 rano. — Przed wschodem słońca planety Mars i Wenera najwięcéj zbliżą się do siebie t. j. na odległość zaledwie 2°.

Lutego 7 (19). — Rano przed wschodem słońca, można dojrzeć w zorzy porannéj planetę Merkurego, który w tym czasie znajduje się w największém oddaleniu od słońca, a mianowicie na 27°.

Мар. 15 (27)
♃ въ соед. съ ☾
въ 7 ч. 13 м. веч.

При восхожденіи, луна будетъ находиться подъ Юпитеромъ въ разстояніи около одного градуса.

Мар. 22 (Ап. 3)

Планета Сатурнъ приходитъ въ противостояніе съ ⊙; а потому въ полночь будетъ находиться прямо на югѣ въ наибольшей высотѣ надъ горизонтомъ, а именно болѣе 30^0, т. е. третьей части отъ горизонта до зенита.

Апр. 11 (23)
♃ въ соед. съ ☾
въ 9 ч. 30 м. веч.

Луна опять приходитъ въ соединеніе съ Юпитеромъ, причемъ планета стоитъ надъ краемъ луны всего только на разстояніи половины видимаго поперечника луннаго круга.

Апр. 17 (29).

Въ этотъ день Меркурій достигаетъ наибольшаго отклоненія отъ солнца къ востоку (на 21^0), причемъ стоитъ высоко надъ экваторомъ (также болѣе 20^0); по этому онъ легче чѣмъ въ другое время можетъ быть усмотрѣнъ простыми глазами въ вечерней зарѣ.

Ап. 30 (Мая 12).

Юпитеръ приходитъ въ этотъ день въ противостояніе съ ⊙; по этому въ полночь онъ будетъ видимъ прямо на югѣ, и именно въ высотѣ 18^0 надъ горизонтомъ.

Мая 8 (20)
♃ въ соед. съ ☾
въ 11 ч. 36 мин. ночи.

Въ показанное время луна подойдетъ къ Юпитеру снизу такъ, что разстояніе его отъ края луна будетъ почти равно видимому поперечнику луннаго круга.

Іюня 5 (17)
♃ въ соед. съ ☾
въ 3 ч. 48 м. утра

И снова Юпитеръ будетъ находиться въ такомъ же положеніи въ отношеніи луны, только разстояніе между ними будетъ вдвое болѣе.

Іюня 16 (28)
♂ въ соед. съ ☾
въ 0 ч. 55 по полуночи.

Въ показанное время можно усмотрѣть Марса, который будетъ находиться къ низу отъ луны въ разстояніи всего 4^0.

Іюн. 20 (Іюл. 2)

Въ этотъ день земля на своемъ годичномъ пути около солнца приходитъ въ самое дальнее отъ него разстояніе, а потому и видимая величина нашего свѣтила представляется тогда наименьшею.

Marca 15 (27)
♃ w połącz. z ☾
o g. 7 m. 13 wiecz

Przy wzejściu księżyc będzie się znajdował pod Jowiszem w odległości około 1^0.

Marca 22 (kw. 3).

Saturn staje przeciwlegle ⊙ i dla tego znajdować się będzie na południu na najwyższéj wysokości nad horyzontem, t. j. więcéj 30^0, czyli $1/3$ od horyzontu do zenitu.

Kwietnia 11 (23)
♃ w połącz. z ☾
o g. 9 m. 30 wiecz.

Księżyc znowu znajduje się w połączeniu z Jowiszem, który zbliży się do wyższego brzegu księżyca tylko na odległość połowy średnicy widzialnéj księżyca.

Kwietnia 17 (29).

W tym dniu Merkury znajduje się w największém zboczeniu od słońca na wschód na 21^0, a stojąc tak wysoko nad równikiem, t. j. więcéj 20^0, może być łatwiéj niż kiedykolwiek widziany gołém okiem w zorzy wieczornéj.

Kwietnia 30 (maja 12).

Jowisz w tym dniu stoi przeciwlegle z ⊙, dla tego o północy będzie widziany prosto na południe w wysokości 18^0 nad horyzontem.

Maja 8 (20) ♃
w połącz. z ☾ o g.
11 m. 36 w nocy.

W tym czasie księżyc zbliży się do Jowisza tak, że odległość jego od brzegu księżyca będzie prawie równa widzialnéj średnicy tarczy księżyca.

Czerwca 5 (17)
♃ w połącz. z ☾
o g. 3 m. 48 rano.

Jowisz znajduje się znów w podobném położeniu względem księżyca, tylko odległość ich względem siebie będzie już dwa razy większa.

Czerwca 16 (28)
♂ w połącz. z ☾
o g. 0 m. 55 po północy.

W tym czasie można dojrzeć Marsa, który się będzie znajdował na południu od księżyca w odległości tylko 4^0.

Czerwca 20 (lipca 2).

W tym czasie ziemia w drodze swego rocznego obiegu około słońca, dościga największéj od niego odległości, a stąd i widzialna wielkość tego naszego światła przedstawia się wówczas najmniejszą.

Іюл. 29 (Авг. 10) ♃ въ соед. съ ☾ въ 8 ч. 50 м. веч. — Въ показанное время Юпитеръ будетъ снова находиться въ ближайшемъ видимомъ удаленіи отъ луны, а именно всего только на третью часть ея поперечника.

Авгус. 12 (24) ♂ въ соед. съ ☾ въ 3 ч. 37 м. утра — Планета Марсъ въ показанное время пройдетъ такъ близко подъ луною, что будетъ казаться нѣкоторое время какъ бы слившеюся съ нею.

Октяб. 7 (19) ♂ въ соед. съ ☾ въ 7 ч. 38 м. утра — Передъ восходомъ солнца луна будетъ снова приближаться къ Марсу, который стоитъ тогда сѣвернѣе около 3°.

Нояб. 18 (30) — Въ этотъ день Марсъ приходитъ въ противостояніе съ солнцемъ, а потому въ полночь можетъ быть усмотрѣнъ прямо на югѣ въ высотѣ почти 60° надъ горизонтомъ. Планета будетъ весьма свѣтла, ибо находится тогда въ самомъ близкомъ разстояніи отъ земли.

Нояб. 30 (декаб. 12) ♂ въ соединс. съ ☾ въ 2 час. 52 м. ночи. — Въ показанное время планета находится на 4½ градуса сѣвернѣе луны.

Дек. 20 (Янв. 1) — Земля приходитъ на своемъ пути въ ближайшее разстояніе отъ солнца, почему видимая величина послѣдняго представляется намъ тогда наибольшею.

ЗАТМѢНІЯ.

Въ теченіи 1864 произойдутъ на землѣ только два солнечныя затмѣнія, но въ нашихъ странахъ ни одно изъ нихъ не можетъ быть видимо. І-е. Затмѣніе 24 Апр. (6 мая) будетъ центральнымъ (отчасти *полнымъ* и отчасти *кольцеобразнымъ*) для острова Суматры и небольшой части Америки. ІІ-е. Кольцеобразное затмѣніе солнца 18 (30) Октября пройдетъ чрезъ южную Америку и коснется югозападной части Африки.

Lipca 29 (sierpnia 10) ♃ w połączeniu z ☾ o g. 8 m. 50 wieczor. — W tym czasie Jowisz będzie się znów znajdował w najbliższéj odległości od księżyca, a mianowicie na trzecią część jego średnicy.

Sierp. 12 (24) ♂ w połącz. z ☾ o g. 3 m. 37 zrana. — Planeta Mars przejdzie tak blizko pod księżycem, że w pewnéj chwili zdawać się będzie, iż te dwie planety połączyły się z sobą.

Października 7 (19) ♂ w połącz. z ☾ o g. 7 m. 38 rano. — Przed wschodem słońca księżyc cokolwiek pocznie się zbliżać do Marsa, który znajdować się będzie wtenczas na północ około 3°.

Listopada 18 (30). — W tym dniu Mars staje przeciwlegle ⨀; stąd o północy może być widziany na południu na wysokości 60° nad horyzontem. Planeta ta będzie podówczas bardzo świetną i jasną, ponieważ znajdować się będzie w najbliższéj odległości od ziemi.

List. 30 (gr. 12) ♂ w połącz. z ☾ o g. 2 m. 52 w noc. — W tym czasie Mars znajduje się o 4½° na północ od księżyca.

Grudnia 20 (stycz. 1). — Ziemia w swym rocznym obiegu przychodzi do największego zbliżenia się do słońca; stąd też widzialna jego tarcza przedstawia się nam w tym dniu największą.

ZACMIENIA.

W ciągu 1864 wypadają tylko dwa zaćmienia słońca, ale w naszych stronach żadne nie będzie widzialne. I-sze zaćmienie 24 kwiet. (6 maja) w części zupełne, a w części obrączkowe, będzie centralném dla wyspy Sumatry i części Ameryki. II-gie obrączkowe zaćmienie słońca 18 (30) października przejdzie przez południową Amerykę i południowo-zachodnią część Afryki.

СОСТОЯНІЕ ПОГОДЫ ЗА 1862—63 ГОДЪ. STAN POGODY ZA ROK 1862—63.

Результаты метеорологическихъ наблюденій, производимыхъ на Виленской Обсерваторіи.
Wypadki postrzeżeń meteorologicznych, czynionych w Obserwatoryum Wileńskiém.

Мѣсяцы по новому стилю. Miesiące według nowego kalendarza.	Средняя высота баромет. при темпер. 13⅓ Реом. Średnia wys. barom. przy temp. 13⅓ Reom. Рус. дюй. и л. Rus. cal. i lin.	Высшее и низшее стояніе баром. Wyższe i niższe stanie barom.	Средняя темпер по терм. Реомю. Śred. tem. wedł. ter. Reom.	Средняя температура временъ года. Średnia temperatura por roku.	Высшая и низшая наблюдаемыя температуры. Wyższa i niższa postrzeg. temper.	Самые теплые и холодные дни въ мѣсяцахъ съ указаніемъ ихъ среднихъ температуръ. Najcieplejsze i najzimniejsze dni w miesiącach, ze wskazaniem ich średnich temperatur.		Вѣтры, съ указ. числ. дн. Wiat. ze wskaz. licz. dni. Вост. Wsch.	Ю.Вос. Poł.Wsch.	Южн. Połud.	Ю.Зап. Poł.Zach.	Зап. Zachod.	С. Зап. Poł. Zach.	Сѣвер. Północ.	С.Вост. Poł.Wsch.	Тих. Spokojnych.	Число дней: Liczba dni. Ясн. Pogodnych.	Облачн. Pokr. obł.	Пасмурн. Pochm.	Туман. Mglistych.	Дожд. или Снѣж. Dżdżystych albo Śnieżnych.
1862 г. Іюнь. Czerwiec.	29 4,91	30 0,5 / 29 1,6	+13,67	Лѣта Lata +13,19.	+22°,4 / +8, 0	7-e 8-e 9-e 12-e / +17°,5; +17,8; +18,7; +17,6	25-e 26-e / +8,5 +8,4	2	1	4	10	9	3	1	—		4	14	7	—	5 D.
Іюль. Lipiec.	29 5,56	29 8,4 / —2,0	+14,45		+22, 0 / +8, 5	16-e 17-e 2-9e / +17°,0; +17,7; +18,1	5-e 22-e 23-e / +10,9 +11,3 +11,2	—	—	7	6	15	2	—	—	1	5	12	8		6 D.
Августъ. Sierpień.	29 6,21	29 8,4 / —4,2	+13,60		+21, 6 / +6, 4	3-e 23-e 24-e / +17,6 +17,4 +17,0	29-e 30-e 31-e / +8,3 +9,2 +8-7	—	—	4	7	14	4	2	—	—	6	15	8		2 D.
Сентябрь. Wrzesień.	29 7,45	30 1,2 / 29 3,8	+9,81	Осени Jesieni +4,82.	+20, 5 / —0, 5	5 и 7-e 6-e 11-e / +15,5 +16,3 +15,8	22-e 23-e 28-e / +3,5 +4,0 +3,4	1	2	4	2	9	3	4	—	5	8	10	7	2	3 D.
Октябрь. Październik.	29 6,90	30 1,2 / 29 0,0	+6,08		+12, 9 / —1, 1	3-e 4-e / +10,8 +10,9	15-e 16-e 17-e / +1,2 +0,5 +2,7	—	2	3	10	8	3	2	—	3	7	10	9	1	4 D.
Ноябрь. Listopad.	30 0,43	30 3,2 / 29 6,5	—1,42		+3, 4 / —9, 4	6 и 10-e 11-e 12-e / +1,1 +1,7 +2,1	17-e 18-e 30-e / —4,3 —4,5 —6,8	9	8	2	2	2	—	2	1	4	7	5	16		2 C.
Декабрь. Grudzień.	29 7,65	30 3,1 / 28 6,2	—6,79	Зимы Zimy —2,21.	+2, 5 / —20, 0	29-e 30-e 31-e / +1,4 +1,6 +1,9	9 и 12-e 10-e 11-e / —16,5 —17,4 —16,1	7	3	4	2	7	2	—	5	1	9	1	15		1 D. / 5 C.
1862 г. Янв. Styczeń.	29 5,79	30 0,7 / 28 2,0	+0,37		+3, 7 / —5, 0	25-e 27-e 31-e / +2,3 +3,4 +3,3	11-e 12-e 13-e / —1,8 —2,4 —3,3	5	—	3	12	8	1	—	1	1	1	3	23		2 D. / 2 C.
Февраль. Luty.	29 7,40	30 1,7 / 28 8,9	—0,20		+4, 5 / —8, 0	7-e 27-e 28-e / +3,2 +2,8 +3,6	2-e 10-e / —4,2 —6,2	1	1	2	7	5	9	2		1	5	6	12		3 D. / 2 C.
Мартъ. Marzec.	29 5,14	30 0,1 / 28 4,5	+1,59	Весны Wiosny +5,18.	+7, 2 / —5, 0	5-e 6-e 24-e / +4,0 +4,5 +4,7	8-e 9-e 30-e / —2,1 —3,5 —2,0	3	7	1	12	4	3	—		1	3	5	18		3 D. / 2 C.
Апрѣль. Kwiecień.	29 6,90	30 0,4 / 29 1,5	+4,12		+13, 1 / —3, 7	21-e 22-e 29-e / +7,1 +9,2 +7,5	2-e 3-e 4-e / —0,5 —1,0 —1,0	1	5	3	7	1	5	1		7	9	11	7		2 D. / 1 C.
Май. Maj.	29 6,24	29 9,0 / —2,0	+9,82		+22, 7 / +2, 2	14-e 18-e 19-e / +16,4 +14,9 +17,1	1 и 2-e 8-e 9-e / +6,2 +4,9 +6,4	—	1	4	12	3	7	—	1	3	6	13	9		3 D.
Средніе и общіе выводы за цѣлый г. średnie i ogólne wypadki za cały rok.	29 6,72	Дек. 1 Grud. 1 30 3,1 / Янв. 20 Sty. 20 28 2,0	+5,43	Лѣта и Зимы: Lata i Zimy: +5,85. Весны и Осени: Wios. i Jesieni: +5,00.	Мая 19 Maj. 19 +22°,7 / Декаб. 10 Grud. 10 —20,0	Теплѣйшій день въ году Іюня 9 (+18°,7). Najcieplejszy dzień w roku Czer. 9 (+18°7,).	Холодн. день въ году Декаб. 10 (—17°,4). Najzimniejszy dzień w roku Grud. 10 (—17°,4).	29	30	41	89	85	42	14	8	27	70	105	139	3	34 D. 14 C.

Примѣчанія: Продолжительные дожди: Мая 23—31 Іюнь 16—30 Снѣгъ и Дождь Дек. 19—30 Янв. 14—21 Фев. 25—28 Марта 7—12, Апр. 22—30. Ранній Снѣгъ Сент. 22. Сильныя грозы: Іюня 8, 9 и 10; послѣдняя съ сильнымъ градомъ величиною въ лѣсной орѣхъ. Іюля 5 и 29 Окт. 19—25. Слабое сѣверное сіяніе Декабря 2-го.

Uwagi. Długotrwałe deszcze w Maju 23—31, w Czerwcu 16—30. Snieg i deszcz Grudnia 19—30, Stycznia 14—21, Lutego 26—28, Marca 7—12; Kwietnia 22—30. Pierwszy śnieg Września 22. Burze: Czerwca 8, 9, i 10 zazem z silnym gradem wielkości laskowego orzecha; Lipca 5 i 29, Listopada 19 i 25. Mała zorza północna w Grudniu 2go.

ЗЕМЛЕДѢЛЬЧЕСКАЯ МЕХАНИКА.

Разсмотрѣвъ въ послѣдніе годы въ краткихъ и понятныхъ чертахъ нѣкоторые предметы, касающіеся хлѣбопашества здѣшняго края, мы рѣшились представить теперь краткое описаніе тѣхъ земледѣльческихъ орудій, которыя стоило бы распространить у насъ, въ особенности теперь, при наступившемъ преобразованіи въ нашихъ хозяйствахъ, при употребленіи батрачьей работы съ собственной упряжью. Для большей наглядности представляемъ здѣсь чертежи этихъ орудій вмѣстѣ съ текстомъ, объясняющимъ обстоятельно ихъ устройство, преимущества, способъ употребленія и величину двигательной ихъ силы.

I. ПЛУГЪ.

Плугъ имѣетъ преимущество надъ сохою тѣмъ, что образуетъ, по мѣрѣ надобности, менѣе или болѣе глубокую борозду и беретъ вообще до такой глубины, которой сохѣ не достигнуть; онъ, за посредствомъ регулятора, подымаетъ глыбу пошире и правильно отваливаетъ ее; отъ работника онъ не требуетъ никакого напряженія силъ, а только равномѣрнаго держанія за рукоять, ибо хорошо устроенный плугъ дѣйствуетъ самъ, работникъ же управляетъ только упряжью и слегка подерживаетъ рукоять. Вообще паханіе плугомъ представляетъ удобства тѣмъ, что оно зависитъ отъ усовершенствованія орудія и соотвѣтственнаго употребленія регулятора, между тѣмъ, какъ дѣйствіе сохи зависитъ отъ доброй воли и желанія хлѣбопашца. Наконецъ плугомъ съ хорошею упряжью можно въ продолженіе дня спахать гораздо болѣе, чѣмъ сохою, что, разумѣется, составляетъ важную статью въ сельскомъ хозяйствѣ.

Въ настоящее время употребляется много различныхъ плуговъ, но изъ нихъ мы представляемъ здѣсь только тѣ, которые можно было бы легко вводить у насъ и соотвѣтствуютъ нынѣшнимъ потребностямъ нашего хозяйства.

MECHANIKA ROLNICZA.

Przebiegając w krótkich a przystępnych zarysach w ciągu kilku lat ostatnich przedmioty dotyczące tutejszego rolnictwa krajowego, postanowiliśmy obecnie dać krótki opis narzędzi rolniczych zasługujących na rozpowszechnienie u nas, zwłaszcza przy obecnéj reformie naszych gospodarstw, robociźnie parobczanéj i własnéj uprzęży. Dla bliższego poznajomienia ogółu, dajemy dokładne rysunki tych narzędzi, wraz z tekstem objaśniającym konstrukcję, zalety, sposób użycia i wielkość siły pociągowéj.

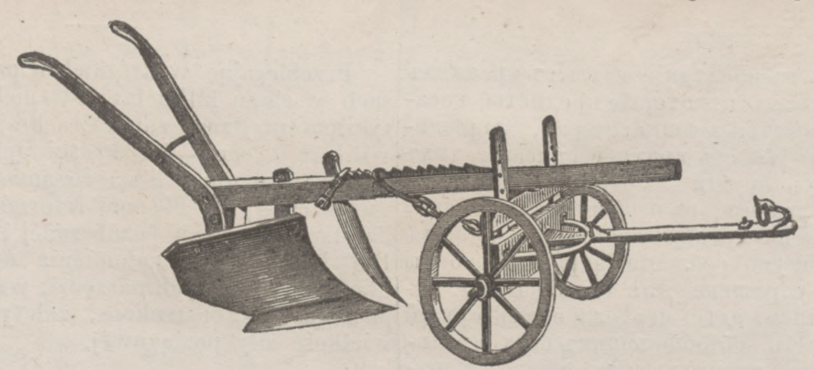
I. PŁUG.

Pług, mówiąc o nim ogólnie, tę ma wyższość nad sochą, że może orać w miarę potrzeby głębiéj lub płycéj i do głębokości takiéj, do jakiéj socha nie sięga; że bierze skibę daleko szerszą, co także da się za pomocą regulatora dokonać; że też skibę dokładnie odkłada; że dla robotnika jest narzędziem daleko lżejszém, bo nie wymaga od niego siły, lecz tylko równego trzymania rękojeści, bo pług dobrze urządzony sam orze, a człowiek tylko kieruje uprzężą i lekko utrzymuje rękojeść. W ogóle orka pługiem jest dokładniejszą pod tym względem, że zależy od dokładności narzędzia i stosownego nastawienia regulatora, gdy dokładność orki sochą zupełnie od dobréj woli i chęci orzącego zależy. Nareszcie przy dobréj uprzęży pługiem stosunkowo daleko więcéj dziennie wyorać można, co już w gospodarstwie parobczaném bardzo ważną jest rzeczą.

Nadzwyczaj wiele mamy gatunków pługów obecnie używanych, lecz podajemy tu tylko takie, które u nas z łatwością mogą być zastosowane i obecnym potrzebom naszego gospodarstwa odpowiednie.

1. *Колесовой плугъ.*

1) *Pług koleśny.*

Этотъ великопольскій плугъ имѣлъ издавна форму и части нормальнаго плуга, но весь онъ, за исключеніемъ развѣ лемеха и рѣзца, былъ деревяный. Нынѣ же его полозья и крой сдѣланы изъ желѣза, отвалина его вырѣзана изъ толстой жести, а лемехъ — кованный, сильно насталенный. Орудіе это стоитъ прямо, и въ стоячемъ положеніи должно быть водимо пахаремъ по полю. Дышло его, на которомъ посредетствомъ желѣзнаго обручка и винтовъ прикрѣпленъ рѣзецъ, упирается на колесныхъ передкахъ. На дышлѣ находится желѣзный гребень, который охватывается цѣпью, соединяющею плугъ съ передками и служитъ регуляторомъ глубины борозды.

Колесовой плугъ хорошо беретъ отъ 6 до 8 дюймовъ глубины, и пара обыкновенныхъ лошадей или воловъ составляетъ достаточную для него силу.

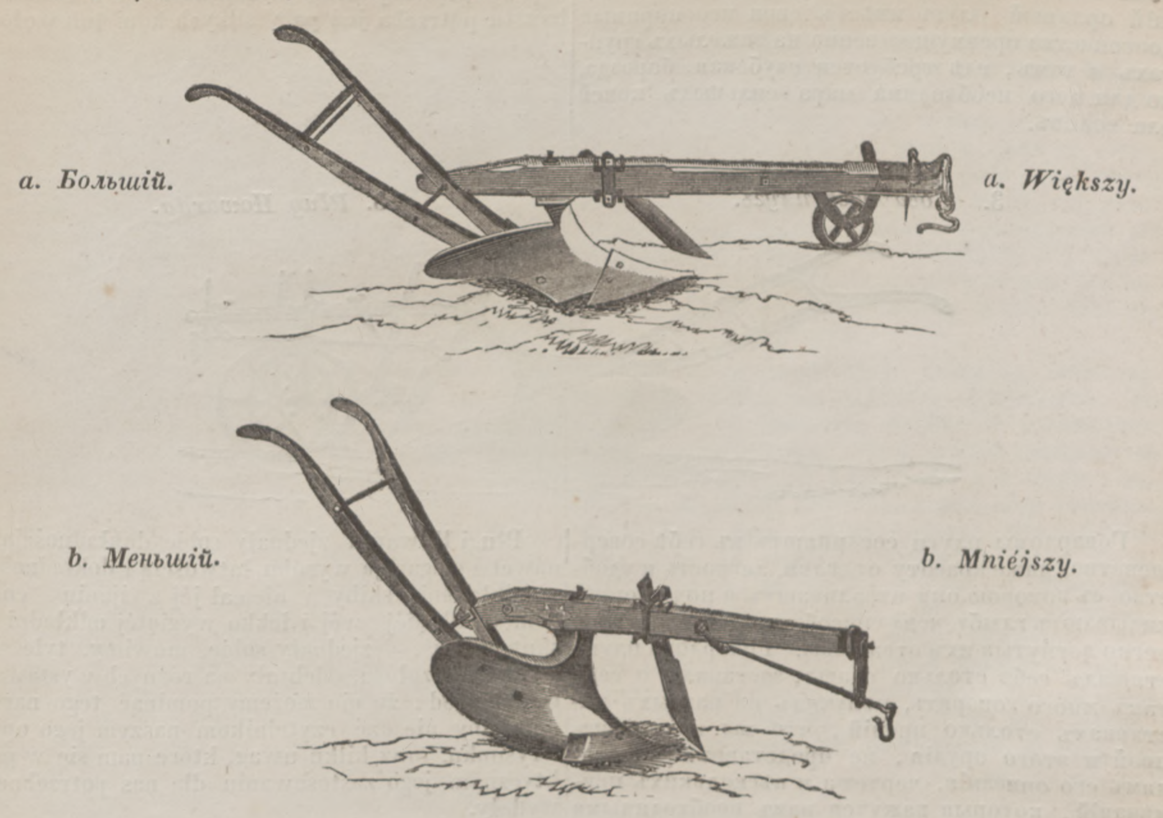
Въ послѣднее время вошли у насъ въ употребленіе богемскіе и американскіе оборотные плужки, которые по легкости паханія и достаточной глубинѣ образуемой ими борозды, правда, имѣютъ свои достоинства, но при всемъ томъ они никогда не могутъ сравняться съ совершенствомъ плуга. Собственный оборотный плужекъ, т. е. та часть его, къ которому прикрѣплена отвалина, составляетъ вмѣстѣ съ лемехомъ одно цѣлое, и при поворотѣ на другую сторону легко перекладывается. Съ пользою онъ можетъ быть употребляемъ тамъ, гдѣ не надобно проводить глубокихъ бороздъ и гдѣ глыба поднимаемой при паханіи земли должна быть отваливаема всегда на одну сторону, напр. на покатостяхъ горы.

Ten pług właściwie wielkopolski, miał od dawna kształt i części pługa normalnego, ale prawie wszystkie jego części, oprócz lemiesza i kroju, były drewniane, dziś ma płóz, słupice i krój z żelaza kutego, odkładnię wygiętą z grubéj blachy żelaznéj, lemiesz kuty, mocno stalony. Cały ustrój jego stoi prosto, i dla tego w ziemi prosto przez orzącego prowadzony być winien. Krój przymocowany do grądzieli z boku przepaską żelazną na szrubach. Grądziel wspiera się na przodku kolejnym. Grzebień żelazny na grądzieli znajdujący się, za który zaczepia się łańcuch łączący pług z przodkiem, służy jako regulator do głębszéj lub płytszéj orki.

Pług ten w głębokości 6 do 8 cali orze dobrze; para zwyczajnych koni lub wołów, jest siłą dlań dostateczną.

Ostatniemi czasy weszły u nas w użycie ruchadła czeskie i amerykańskie, które dla swéj lekkości przy miernéj głębokości orki, mają swe zalety, lecz nigdy dokładności pługa dorównać nie mogą. Ruchadło właściwe, gdzie odkładnia z lemieszem tworzy jedną całość i na zawrócie z jednéj na drugą stronę przekładać się może, przy płytkiéj orce i tam gdzie nam trzeba skibę odwalać na jedną stronę, *np.* na pochyłościach gór, może być z korzyścią zastosowane.

2. *Американскій орловидный плугъ.*	2) *Pług amerykański orli.*

Есть два рода этого плуга: большій и меньшій; но и тотъ и другой имѣютъ конструкцію нормальнаго плуга. Меньшій орловидный плугъ, котораго чертежъ здѣсь представленъ, неимѣетъ колесъ, запрягивается посредствомъ цѣпей и составляетъ нѣчто среднее между плугомъ и оборотнымъ плужкомъ, во многомъ превосходя однако сей послѣдній. Это — легкое и недорогое орудіе, которое, какъ мы сами въ томъ убѣдились въ настоящемъ году, бороздитъ отлично отъ 4 до 8 дюймовъ глубины, и мы смѣло рекомендуемъ его нашимъ сельскимъ хозяевамъ. Въ меньшемъ орловидномъ плугѣ рѣзецъ вынимается. Пара коней или воловъ тянутъ его легко даже при глубинѣ 8-ми дюймовъ. Орать поповерхностнѣе или забораживать посѣвы на воздѣланномъ уже

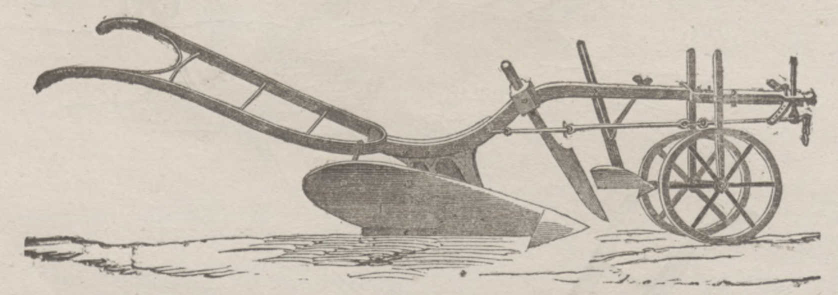
Dwa są rodzaje tego pługa, t. j. większy lub mniejszy; ma on konstrukcję pługa normalnego. Pług orli mniejszy, którego rysunek podajemy, prawie zawsze jest bezkoleśny, z zaprzęgiem łańcuchowym; trzyma niejako środek między pługiem a ruchadłem, i to ostatnie o wiele przewyższa. Jest to narzędzie lekkie i niedrogie, a przytém pług orli, jakeśmy tego sami w tym roku doświadczyli, orze wybornie przy głębokości od 4-ch do 8-miu cali, i dla tego pług ten ziemianom naszym śmiało polecamy. W mniejszym pługu orlim krój się odrzuca. Para koni lub wołów przy głębokości 8 cali lekko ciągnie; przy płytkiéj orce lub zaorywaniu nasion na roli uprawnéj, jeden dobry koń z łatwością pracować może. Pług orli większy na gruntach cięższych

полѣ легко можетъ одинъ хорошій конь. Большій орлиный плугъ имѣетъ свои неоспоримыя достоинства преимущественно на тяжелыхъ грунтахъ и тамъ, гдѣ требуется глубокая борозда, но для него необходима пара сильныхъ коней или воловъ.

i przy głębszéj orce niezaprzeczone ma zalety, lecz tu potrzeba już pary silnych koni lub wołów.

3. *Говардовъ плугъ.*

3. *Pług Howarda.*

Говардовы плуги соединяютъ въ себѣ совершенство, даже красоту отдѣлки, легкость и удобство, съ которою они отваливаютъ и почти опрокидываютъ глыбу, чему способствуютъ длинныя и легко вогнутыя ихъ отвалыны. Говардовъ плугъ стяжалъ себѣ столько славы, заставилъ о себѣ такъ много говорить, получилъ на разныхъ выставкахъ столько премій, что мы не можемъ пройти этого орудія, не представивъ читателямъ его описанія, чертежа и нѣсколькихъ примѣчаній, которыя кажутся намъ необходимыми для объясненія его практическаго примѣненія.

Относительно удобствъ паханія Говардову плугу нечего упрекать, но состоя во всѣхъ своихъ частяхъ изъ сплошнаго желѣза, онъ для насъ и нашей упряжи слишкомъ тяжелъ, тѣмъ болѣе, что къ такимъ глубокимъ бороздамъ, для которыхъ онъ собственно назначенъ и гдѣ исключительно являются его достоинства, мы еще не можемъ приступить ни сегодня, ни завтра; да къ тому еще онъ весьма дорого стоитъ. Малый говардовъ плугъ удобенъ, правда, для поверхностнаго паханія, но все таки по своей цѣнности, онъ долженъ уступить у насъ мѣсто орловидному плугу, который не хуже его исправляетъ эту работу.

Pługi Howarda zjednały sobie dokładnością, a nawet i elegancją wyrobu, łatwością i dokładnością w odkładaniu skiby i niemal jéj zwijaniu, co za pomocą dłngiéj swéj i lekko wygiętéj odkładni uskuteczniają, — zjednały sobie, mówimy, tyle sławy, tyle rozgłosu, odebrały na różnych wystawach tyle nagród, że nie możemy pominąć tego narzędzia, aby nie dać czytelnikom naszym jego opisu i rysunku, oraz kilku uwag, które nam się w praktycznym jego zastosowaniu dla nas potrzebnemi wydały.

Pług Howarda, lubo w dokładności orki nic mu zarzucić nie możemy, lecz mając wszystkie swe części bez wyjątku wyrobione z żelaza, jest dla nas i naszéj uprzęży za ciężki, zwłaszcza gdy od razu teraz do tak głębokiéj orki, dla jakiéj właśnie jest przeznaczony i gdzie dopiéro całą swą doskonałość wyświetla, my jeszcze ani dziś, ani jutro przystąpić nie możemy. Jest on narzędziem przy tém bardzo drogiém. Co do pługa małego Howardowskiego do orki płytkiéj, ten lubo jest dobry, lecz dla swéj ceny i materjału, musi u nas ustąpić orlemu, który tę czynność niemniéj dobrze uskutecznia

II. РЫХЛИТЕЛЬ.

Это — орудіе, занимающее средину между экстирпаторомъ и бороной и для насъ во многихъ отношеніяхъ полезное. Рыхлитель лучше бороны очищаетъ поле отъ плевелъ и пыреевъ, а въ заборозженіи посѣвовъ, какъ то: овса, гороху и выки, онъ ничѣмъ не замѣнимъ, ибо онъ забораживаетъ глубже бороны, поверхностнѣе сохи, дѣлаетъ пашню гладкою и вмѣстѣ съ тѣмъ облегчаетъ произрастанію зернъ; сѣять овесъ на зимней вспашкѣ можно только посредствомъ рыхлителя, а такой посѣвъ есть для насъ самый соотвѣтственный.

Есть весьма различныхъ составовъ рыхлители, но простѣйшій и, по нашему, наилучшій — треугольный. Рамы его образуютъ равнобедренный треугольникъ, стянутый по срединѣ поперечнымъ брускомъ. Къ рамкѣ придѣланы желѣзные зубцы, толщиною въ дюймъ и длиною въ 8 дюймовъ, оканчивающіеся лапками на подобіе гусьихъ. Зубцы усажены такъ, что каждый изъ нихъ образуетъ на пашнѣ особую линію. Деревянный шестъ, идущій отъ передоваго угла черезъ средину рыхлителя до руки работника, служитъ для поднятія и очищенія орудія отъ пырея, плевелъ и каменьевъ, ибо посредствомъ этого шеста работникъ его подымаетъ и вытряхиваетъ. На передовомъ углу, на которомъ находится вага съ валками, помѣщается регуляторъ, служащій для опусканія или приподнятія орудія.

Пара коней можетъ въ день заборонить 3 морга воздѣланной пашни; на зимней же запашкѣ, или при обработкѣ парнаго поля, когда подчасъ бываетъ нужно нѣсколько разъ проходить орудіемъ одно и то же мѣсто, рыхлитель хорошенько отработаетъ въ день морга два.

Въ послѣднее время приложено было стараніе еще болѣе усовершенствовать эту машину, придали ей колеса, цѣпи, регуляторъ и т. п., такъ что орудіе, собственно простое, сдѣлалось сложнымъ и слѣдовательно дорогимъ. Представляемъ здѣсь чертежъ этого улучшеннаго рыхлителя, который въ настоящее время носитъ названіе польскаго.

II. DRAPACZ.

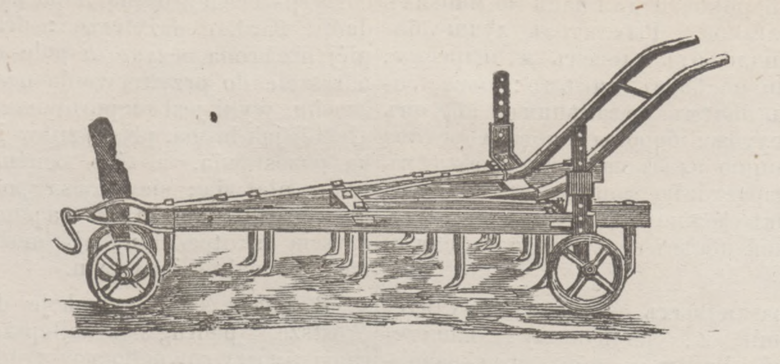
Jest to narzędzie trzymające środek między ekstyrpatorem a broną, i dla nas pod wielu względami bardzo pożyteczne: drapacz bowiem lepiéj niż brona oczyszcza pole z chwastów i pérzu, nareszcie do przykrywania nasion, jako to owsa, grochu, wyki jest nieporównany, pokrywa bowiem głębiéj jak brona, płycéj znów jak socha, rolę gładką pozostawia, a tém samém wydobywanie się roślin ułatwia; siew owsa po ziembli, t. j. na zimowéj podorywce tylko za pomocą drapacza z korzyścią uskuteczniony być może, a siew taki dla nas jest najwłaściwszym.

Rozmaite są konstrukcje drapaczy, lecz najprostsze, i podług nas najlepsze są trójkątne. Tu rama tworzy równoboczny trójkąt, w środku spojony poprzeczną belką; w tych ramach osadzone są łapy żelazne kute, na 1 cal grube i 8 długie, zakończone stopkami na podobieństwo stop gęsich; — zęby te czyli łapy tak są osadzone, aby każdy osobną linję na gruncie prowadził. Drąg drewniany idący od narożnika przedniego przez środek aż do ręki robotnika, służy do unoszenia i czyszczenia narzędzia z pérzu, chwastów i kamieni; trzymając się zań parobek podnosi narzędzie i wytrząsa. Na przednim narożniku, gdzie się waga z orczykami zakłada, umieszczony jest regulator dla pogłębiania lub podnoszenia w górę narzędzia.

Para koni na roli uprawnéj przykrywa dziennie 3 morgi posiewu, na ziembli, lub gdy używamy tego narzędzia do uprawy ugoru, a zatém gdy kilkakrotnie w miarę potrzeby jedném miejscem przechodzić trzeba, morgów dwa dokładnie wyrobić można.

W ostatnich czasach starano się u nas jeszcze bardziéj udoskonalić drapacz, dodano kółka, łańcuch, regulator i t. p., i narzędzie z natury proste zrobiono skomplikowaném, a stąd i drogiém. Dajemy tu klisz tego ulepszonego drapacza, który obecnie drapacza polskiego nosi nazwę.

Польскій рыхлитель. | *Drapacz polski.*

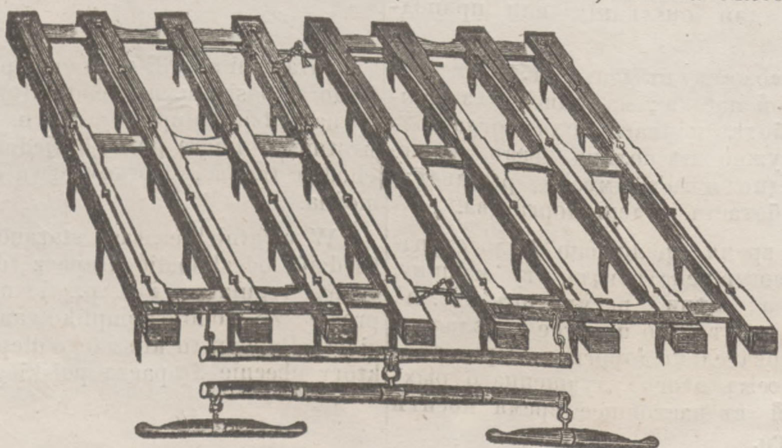
III. БОРОНЫ.

Борона есть послѣ плуга одно изъ полезнѣйшихъ и даже необходимѣйшихъ и ничѣмъ не замѣнимыхъ орудій въ хлѣбопашествѣ. Она разбиваетъ глыбы, подглаживаетъ поверхность пашни, раздробляя ее въ мелчайшія части, удаляетъ плевелы, закрываетъ посѣвы, однимъ словомъ, это орудіе, на которое каждый земледѣлецъ долженъ обратить особенное вниманіе.

III. BRONY.

Jedném z najpożyteczniejszych narzędzi w uprawie roli zaraz po pługu, a nawet do dokładnéj uprawy niezbędném, bo niczém zastąpić się niedającém, jest brona. Ona to kruszy bryły, nadaje gładszą powierzchnię roli, spulchniając ją jednocześnie w najdrobniejszych jéj cząstkach, wyniszcza chwasty, pokrywa nasiona, — jedném słowem, jest to narzędzie, które największą uwagę każdego rolnika zwracać na siebie powinno.

1) *Шотландская борона.* | 1) *Brona szkocka.*

Шотландская борона есть самая лучшая изъ всѣхъ дешевыхъ и легкихъ орудій этого рода и

Brona szkocka, jest z bron tańszych i lżejszych najlepsza i dla tego bardzo rozpowszech-

поэтому весьма распространена. Она состоитъ изъ двухъ особыхъ боронъ, сопряженныхъ вмѣстѣ петлями или цѣпочками. Каждая изъ нихъ имѣетъ видъ параллелограмма, въ деревяныхъ бокахъ котораго придѣланы 20 зубцовъ, размѣщенныхъ такъ, что борона, двигаясь не въ кривомъ направленіи, но почти перпендикулярно къ поперечнымъ бедрамъ, образуетъ своими зубцами параллельныя линіи, одну подлѣ другой. Длина каждой бороны относится къ ея ширинѣ какъ 8 къ 5. Остроконечные зубцы изъ граннаго желѣза, легко загнутые впередъ, прибиты къ продольнымъ планкомъ орудія; сверху же эти зубцы стянуты толстою проволокою, такъ что не могутъ рушиться съ мѣста.

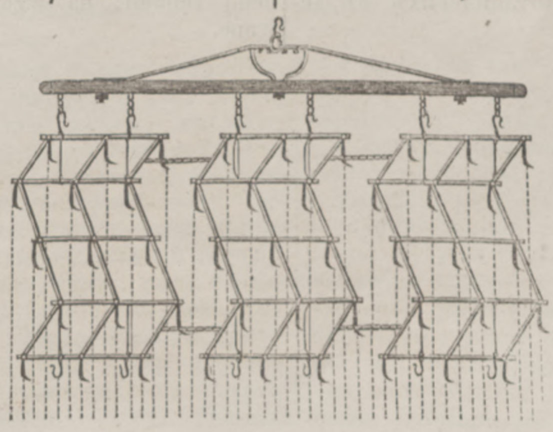
Запряжка этой бороны весьма удобна. На продолженныхъ переднихъ концахъ планокъ каждой бороны лежатъ просверленые пруты, къ которымъ прицѣпляется вага, соединяющая обѣ бороны. Вага прицѣпляется именно посредствомъ цѣпочекъ то правѣе, то лѣвѣе до того времени, пока потянутая борона не окажется въ соотвѣтственномъ направленіи, т.е. пока ея зубцы не образуютъ параллельныхъ между собою линій. Къ средней вагѣ, въ самомъ ея среднемъ пунктѣ, прикрѣплены валки. Эта двойная запряжка имѣетъ слѣдствіемъ то, что каждая вага, первая или средняя, прикрѣпленная въ двухъ мѣстахъ, даетъ боронѣ надлежащее направленіе, валки же, укрѣпленные только въ одномъ пунктѣ, не измѣняютъ этого направленія, хотя бы лошади и тянули неравномѣрно, т. е. одна опереживала бы другую.

2) *Говардова борона.*

niona. Składa się ona z dwóch bron pojedyńczych, sprzężonych z sobą za pomocą zawiasek lub łańcuszków. Każda z nich ma kształt skośnego równoległoboku, w którego ramie drewnianéj dwadzieścia zębów tak jest rozdzielonych, że brona ciągniona nie w kierunku ukośnym, ale pod kątem niemal prostym do mieczów poprzecznych, zakreśla zębami linje równoległe, jedną obok drugiéj. Długość pojedyńczéj brony ma się do jéj szerokości jak 8 do 5. Zęby z żelaza kanciastego, ostro zakończone i naprzód nieco wygięte, nabijane są w podłużne listwy ramy, a w wierzchu tychże przeciągane grubym drótem, tak, iż ani wypaść, ani obruszyć się nie mogą.

Bardzo jest dobry sposób zaprzęgu w téj bronie. Na przedłużonych końcach przednich ramy każdéj brony pojedyńczéj leżą pręty dziurkowane, za które zahacza się waga obiedwie brony łącząca;—zahacza się zaś za pomocą łańcuszków już to bardziej na prawo, już na lewo, dopóty, póki brona pociągnięta nie będzie w kierunku właściwym, t. j. póki zęby jéj nie zakreślą linij równoległych każdy ząb oddzielnie. Do téj wagi pośredniéj zaczepiają się dopiéro w punkcie środkowym barki właściwe z orczykami. Skutkiem tego podwójnego zaprzęgu jest to, że kiedy waga piérwsza czyli posrednia, w dwóch punktach uczepiona, nadaje bronom właściwy kierunek, barki właściwie w jednym tylko punkcie uczepione, nie psują tego kierunku, choćby konie nierówno ciągnęły i jeden wyprzedzał drugiego.

2) *Brona Howarda.*

Говардова борона состоитъ изъ сплошнаго

Brona Howarda, cała żelazna, do uprawy

желѣза и весьма удобна къ работѣ, всего болѣе на твердой почвѣ. Рама ея представляетъ ломанный зигзагъ, устроенный такъ (см. чертежъ), что находящіеся на немъ зубцы, размѣщенные въ извѣстныхъ другъ отъ друга разстояніяхъ, правильно минуютъ одинъ другой и образуютъ на пашнѣ параллельные слѣды. Какъ продольныя такъ и поперечныя планки состоятъ изъ плоскаго желѣза шириною почти въ дюймъ и толщиною въ $1/3$ дюйма. Остроконечные зубцы, гайками привинченные къ рамамъ, стоятъ прямо; самые только концы ихъ нѣсколько загнуты остріями впередъ.

Каждая борона состоитъ изъ двухъ половинъ, связанныхъ между собою петлями; а двѣ или три бороны, сопряженныя вмѣстѣ, представляютъ одинъ приборъ съ общей запряжкой, которую образуетъ шестъ или вага, прицѣпленная крючками къ обоимъ концамъ каждой бороны. На той сторонѣ бороны, къ которой обращено остріе зубцовъ, крюки длинѣе, потому что борона, движась по этому направленію, очень углубляется въ почву; кратчайшіе же крючки помѣщены на противуположной сторонѣ, такъ что борона, тянутая этою противоположною стороною, т. е. тупою стороною зубцовъ, углубляется далеко менѣе.

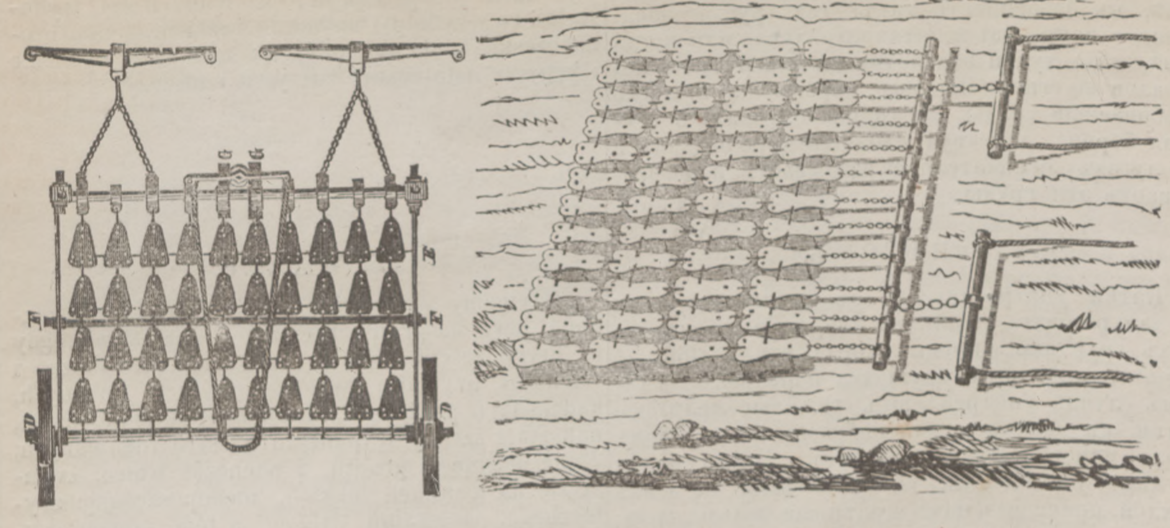
Для обработки поля и прикрытія посѣвовъ на мягкой почвѣ можно также употребить иногда съ пользою деревяныя бороны, но не наши плетушки, а легкія деревяныя бороны, строенныя по образцу шотландскихъ съ деревяными зубцами.

zwłaszcza na gruntach cięższych bardzo skuteczna, składa się z ramy w zygzak tak połamanéj i uregulowanéj (jak to rysunek objaśnia), że zęby osadzone w pewnych punktach linji łamanéj, regularnie się mijają i zakreślają każdy oddzielnie na roli linje, t. j. ślady równoległe. Tak listwy podłużne jak i poprzeczne, wykute są z żelaza płaskiego, prawie na cal szerokiego a $\frac{1}{3}$ cala grubego. Zęby kończaste mutrami w listwach osadzone, stoją prosto i tylko same końce są ostrzem nieco naprzód wytknięte.

Każda pojedyńcza brona złożona jest z dwóch połów zawiaskami związanych, a dwie lub trzy brony połączone łańcuszkami, stanowią jeden garnitur, z wspólnym zaprzęgiem za pomocą drąga czyli wagi uczepionéj za dwa haki u każdéj brony. Haki takie znajdują się na obydwóch końcach brony. Są one dłuższe na tym końcu, ku któremu zagięte są ostrza zębów, gdyż w tę stronę ciągniona brona bardziéj się zagłębia; są zaś krótsze na końcu przeciwnym, gdyż tam brona ciągniona w stronę przeciwną, t. j. tępszą stronę zębów, mniéj się zagłębia.

Do uprawy roli, jak i do przykrywania nasion na gruntach lekszych, używane być mogą czasami z korzyścią i brony drewniane, lecz nie tutejsze koszałki, ale brony lekkie drewniane z drewnianemi zębami, na wzór brony szkockiéj zbudowane.

3) Богемская луговая борона.

Богемская луговая борона служитъ къ очищенію луговъ отъ мха, ихъ сглаживанію и т. е. возрожденію. Это назначеніе свое она исполняетъ какъ нельзя лучше. Она состоитъ изъ 48 частей или маленькихъ желѣзныхъ боронокъ, размѣщенныхъ въ 4 ряда, по 12 въ каждомъ ряду, и связанныхъ желѣзными кольцами такъ, что образуютъ довольно крѣпкое, но подвижное и гибкое цѣлое. Единичныя частицы состоятъ изъ литыхъ плитокъ, имѣющихъ форму плитокъ утюга; къ каждой изъ нихъ придѣланы 3 зубца, укрѣпленные сверху гайками.

Вся борона, сложенная такимъ образомъ, имѣетъ до 6-ти футовъ ширины и 4-хъ длины. Запряжкою служитъ тутъ шестъ, къ которому прицѣпленъ посредствомъ цѣпочекъ весь передовой рядъ боронокъ. Гибкость и подвижность всего орудія способствуютъ тому, что оно всѣми своими частями можетъ быть приложено къ дѣлу, какъ на покатыхъ, такъ и въ углубленныхъ мѣстахъ, между тѣмъ, какъ своими кольцами оно совершенно вырываетъ мохъ, очищаетъ поверхность луга, разбрасываетъ кротовины и песчаныя кучки, образуемыя мышами, и наконецъ какъ бы освѣжаетъ лугъ посредствомъ разрыхленія его верхняго слоя. Мы сами убѣдились въ полезности этого орудія, необ-

3) Brona czeska łąkowa.

Czeska brona łąkowa służy do czyszczenia łąk z mchu, do równania i odmładniania tychże, i to zadanie swoje jak najdokładniéj spełnia. Składa się z 48 pojedyńczych cząstek, czyli małych bronek żelaznych, ktore w 4-ch rzędach, w każdym rzędzie po 12, ogniwkami żelaznemi tak są powiązane, że stanowią wprawdzie dość zwięzłą, ale ruchomą i giętką całość. Cząstki pojedyńcze składają się z platów odlanych w kształcie dusz od żelazka, a w każdą z nich wprawione są trzy zęby wzięte z wierzchu na mutry.

Cała brona tak złożona ma około 6 stop szerokości, a 4 długości. Do zaprzęgu służy jeden wspólny drąg, do którego cały piérwszy rząd członków brony ogniwkami jest przyczepiony. Giętkość i ruchomość całego narzędzia sprawia, że w działaniu przylega wszystkiemi cząstkami tak do wypukłości, jak i do wklęsłości łąki, a kolcami swemi wyrywa mech do szczętu, czyści całą powierzchnię łąki równo, rozrzuca kretowiny i chropowatości przez myszy porobione, a nareszcie odmładza łąkę przez ranienie lekkie wierzchniéj jéj powłoki. Sami przekonaliśmy się o użyteczności tego narzędzia dla poprawy łąk naszych niezbędnego. Działanie téj brony jest wyborne i na roli, zwłaszcza tam, gdzie grunt świeżo, np. z łąki

ходимаго для улучшенія нашихъ луговъ. Борона эта примѣнима какъ нельзя лучше и къ пашнѣ, въ особенности тамъ, гдѣ грунтъ образовался напр. изъ вспаханнаго луга, или когда вслѣдствіе худой обработки на поверхности показался не сгнившій дернъ, образующій не легко разбиваемыя груды; въ такихъ случаяхъ богемская борона, дѣйствуя столь же хорошо какъ и на лугахъ, окончательно разрываетъ и разбрасываетъ эти груды.

IV. КАТОКЪ.

Катки употребляются съ двоякою цѣлью: 1) для разбитія глыбъ на твердыхъ и глинистыхъ грунтахъ, именно когда эти глыбы до того засохли, что не крушатся бороною. Въ такомъ случаѣ употребляютъ тяжелые желѣзные катки съ острымъ винтообразнымъ нарѣзомъ вдоль, или еще лучше поперегъ. 2) Для сжатія грунта. Тутъ катокъ, употребляемый на землѣ рыхлой, приноситъ намъ безцѣнныя пользы тѣмъ, что не даетъ слишкомъ испариться почвенной влагѣ, т. е. осушенію земли; онъ вездѣ равно прикрываетъ посѣвы, и вмѣстѣ съ тѣмъ способствуетъ ихъ одинаковому и равномѣрному, даже раннему произрастанію, и наконецъ такой катокъ дѣлаетъ пашню гладкою и удобною къ работѣ косою и жнеею. По собственному опыту совѣтуемъ каждому хлѣбопашцу укатывать яровые посѣвы, ибо трудъ этотъ во всѣхъ отношеніяхъ сугубо вознаграждается.

Для этой цѣли доселѣ употребляли круглые, гладкіе деревяные катки, по мѣрѣ надобности, болѣе или менѣе тяжкіе. Но оказалось, что гладкіе катки не цѣлесообразны, такъ какъ они до того уже сглаживаютъ повехрность пашни, что дождевая вода съ нея скоро стекаетъ. Кромѣ того, вслѣдствіе равномѣрнаго высыханія всей почвы, на ней образуется какъ бы твердая скорлупа, препятствующая произрастанію и притягиванію воздушной влаги. Эти неудобства устраняютъ, дѣлая на поверхности круглыхъ катковъ легкіе жолобки или просто обрубляя ее въ малыхъ граняхъ, такъ что, протянувъ такой катокъ по поверхности поля, мы получаемъ почву не только хорошо уложенную, но и всю покрытую легкими углубленіями, которыя не даютъ дождевой водѣ быстро стечь, препятству-

wydartéj powstał, lub kiedy skutkiem złéj uprawy, darń nie przegniła, na wierzch się wydostała i tworzy kupy trudne do rozbicia,— tam brona czeska działa nie mniéj jak na łąkach wybornie i kępy te ostatecznie rozrywa i niszczy.

IV. WALEC.

Używamy w dwóch celach walca: 1) dla rozbicia brył na gruntach ciężkich gliniastych, gdy te bryły zeschłe broną rozbić się nie dadzą, i wtenczas używamy walców ciężkich żelaznych, kanciastych podłużnie, lub co lepiéj poprzecznie, nakształt szruby wypukłych i ostro fugowanych; 2) dla uciśnięcia gruntu, i wtenczas walec, zwłaszcza na gruntach lekkich, niedopuszczając zbytecznego parowania wilgoci, a tém samém osychania ziemi, jednostajnie otulając ziemią nasiona, a stąd przyczyniając się do ich rownego i jednostajnego a nawet i wcześniejszego wschodu, nareszcie dając nam rolę gładką do użycia kosy i żniwiarki przygotowaną, nieocenione przynosi korzyści. Z doświadczenia własnego radzimy każdemu walcowanie posiewów jarych, a praca ta sowicie pod każdym względem się opłaci.

W tym celu używano dotąd wałków okrągłych, gładkich, drewnianych, w miarę potrzeby cięższych lub lżejszych; lecz pokazało się że wałki gładkie nie są odpowiednie, ponieważ dają powierzchnię roli zbyt gładką, a stąd woda deszczowa z niéj prędko ścieka, a oprócz tego dla jednostajnego wysychania całéj powierzchni tworzy się skorupa dla wegetacji roślin i przyciągania wilgoci z powietrza szkodliwa. Otoż temu zapobieżono, robiąc na powierzchni wałków okrągłych drobne fugi, lub wprost je obrabiając w drobne kanty, tak, że cała powierzchnia pola, gdy ją przejdziem takim wałkiem, nietylko że będzie dobrze utłoczoną, ale cała pokryta będzie drobniutkiemi rowkami, ktore i wodzie deszczowéj nie pozwolą raptownie spływać i póżniéj nie dopuszczą nagłego wysychania całéj powierzchni,

ютъ изсыханію почвы, (ибо въ этихъ маленькихъ углубленіяхъ вода держится долѣе) и отвердѣнію верхняго ея слоя; однимъ словомъ такой катокъ удовлетворяетъ всѣмъ выгоднѣйшимъ условіямъ, подъ которыми можетъ находиться посѣвъ.

Этимъ заканчиваемъ краткое описаніе сельско-хозяйственныхъ машинъ, которыя стоило бы распространить въ здѣшнемъ краѣ. Мы представили здѣсь только главнѣйшія орудія, образующія основу земледѣлія; впослѣдствіи же поговоримъ и о тѣхъ, которыя придется намъ употреблять по мѣрѣ введенія болѣе усовершенствованныхъ пріемовъ въ наше сельское хозяйство. Недостатокъ мѣста не позволяетъ намъ изложить этотъ предметъ пообстоятельнѣе; мы очертили только конструкцію и назначеніе каждаго орудія, вмѣстѣ съ примѣчаніями, на которыя навело насъ практическое употребленіе каждако изъ нихъ. Наше дѣло было только близко познакомить съ этими орудіями публику, но не тѣхъ, которые дѣлаютъ путешествія, которымъ открыты спеціальныя сочиненія и выставки всего міра и которымъ спеціальная подготовка даетъ возможность пользоваться этими богатыми вспомогательными средствами.

Ѳ. Снарскій.

---

bo wilgoć choć w drobnym rowku dłużéj się zatrzyma, niedozwala tworzenia się twardéj ubitéj skorupy na powierzchni gruntu; jednèm słowem użycie takiego walca, rośliny zasiane w najdogodniejszych warunkach wegetacji utrzymać jest zdolne.

Na tém kończymy krótki opis narzędzi rolniczych, zasługujących na upowszechnienie w kraju tutejszym. Podaliśmy tylko główne, na których się uprawa gruntu opiera; w przyszłości pomówimy o tych, które w miarę wprowadzenia już staranniejszéj kultury, zastosować nam wypadnie. Szczupłość miejsca nie dozwoliła nam rzecz tę wyłożyć gruntownie. Skreśliliśmy tylko konstrukcję i cel każdego narzędzia, oraz uwagi, jakie nam praktyczne użycie każdego z nich nastręczyło. Chodziło nam o bliższe poznajomienie z niemi ogółu, nie zaś tych, dla których podróże, dzieła specjalne, wystawy całego świata stoją otworem, i którym wykształcenie specjalne korzystać z tych obfitych źródeł dozwala.

T. Snarski.

СБЕРЕГАТЕЛЬНЫЯ И ССУДНЫЯ ДЕРЕВЕНСКІЯ КАССЫ.

Деревенскій людъ вездѣ и всегда бережливѣе городскаго населеніе. Вдали отъ искусительныхъ видовъ роскоши, съ которою на каждомъ шагу встрѣчаются жители городовъ, поселяне менѣе заряжены ею и менѣе подлежатъ ея вліянію. Случаи соревнованія однихъ передъ другими въ предметахъ излишества почти неизвѣстны нашимъ крестьянамъ. Праздничный костюмъ, который такъ часто поглощаетъ послѣднюю трудовую копѣйку самаго несостоятельнаго горожанина, есть почти одинъ и тотъ же, какъ у богатой, такъ и у бѣдной крестьянки, и за исклю-

KASSY OSZCZĘDNOSCI I KASSY POŻYCZKOWE WIEJSKIE.

Pospolicie i wszędzie tak się dzieje, że ludność wiejska trzyma pierwszeństwo w oszczędności przed miejską. Usunięta od widoku pokus życia wystawnego, o które mieszkańcy miast ocierać się ustawic nie muszą, mniéj na nie jest narażoną w ogólności. Przykłady wyścigania się jednych przed drugimi w rzeczach zbytkowych, są prawie nieznane kmieciom naszym. Ubiór świąteczny, który tyle nieraz ostatniego grosza pożera w mieście, u zamożnéj i ubogiéj włościanki, jeżeli tylko odejmiemy z pokolenia do pokolenia przekazywane kosztowne korale piérw-

ченіемъ развѣ переходящихъ изъ рода въ родъ кораллов, у первой онъ можетъ быть дороже нѣсколькими гривенниками, или, уже много, нѣсколькими рублями; но и эта легкая разница въ нарядѣ составляетъ только весьма рѣдкое явленіе предъ деревенскою церковью и на ярмаркѣ. Въ будни же та и другая крестьянка, независимо отъ своего состоянія, равно одѣваются въ толстый холстъ и сукно домашняго приготовленія. Между мущинами однообразіе одежды замѣтно еще рѣзче: всѣ они одѣваются совершенно одинаково даже по праздникамъ, только миткалевая рубашка и сапоги съ большими голенищами отличаютъ зажиточнаго отъ убогаго. Дорогія домашнія убранства и утвари, образующія въ городахъ другую, не менѣе важную статью излишества, тоже нисколько не извѣстны сельскимъ жителемъ. Какъ у богатаго, такъ и у бѣднаго мужичка въ домѣ столы и скамейки обдѣланы просто; и тотъ и другой употребляютъ къ обѣду глиняную миску и кленовую ложку. Въ будничные дни у обоихъ найдешь на столѣ одно и тоже: мучныя и овощныя кушанья собственнаго поля и огорода, молочныя блюда и изрѣдка говядина своего же домашняго скота. Вообще кромѣ перцу, употребляемаго иногда какъ бы въ лекарство, ничего купленнаго на столъ не подаютъ у самаго даже зажиточнаго. Кухня сельскаго богача отличается лишь обиліемъ соли, сала, чистымъ, но все-таки чернымъ хлѣбомъ. Пшеничный хлѣбъ печется исключительно на большіе праздники, а бѣлая булка или крендель привозится изъ города «въ подарокъ» дѣткамъ. Скромность жизни поселянъ нарушаетъ только въ извѣстномъ отношеніи пагубная водка,— ихъ единственный, но немилосердый избытокъ. Но, оставивъ безъ вниманія этотъ единый предметъ разоренія, мы должны принять, что во всякомъ другомъ отношеніи наше деревенское населеніе никакъ не склонно къ мотовству.

Въ виду изложенныхъ соображеній намъ надлежало бы собственно прежде всего подумать о сберегательныхъ кассахъ въ городахъ. Признавая совершенную справедливость такого требованія, мы рады будемъ воспользоваться каждымъ удобнымъ случаемъ, когда городскія власти, призванныя завѣдывать интересами го-

széj, zaledwie o kilka złotych, albo co najwięcéj o kilka rubli różnié się może w cenie. Ale i ta drodna różnica ubioru jest niepowszedniém widowiskiem prred kościołem wiejskim lub na jarmarku w dzień świąteczny; w dni codzienne jedna i kruga zarówno wkłada na siebie grube płótno i grube sukno domowéj roboty. Z mężczyznami rzecz ma się jeszcze dobitniéj: ci nawet w dni świąteczne ubierają się wszyscy jednostajnie; tylko perkalowa koszula i bóty z długiemi cholewami odróżniają zamożniejszego od przyubóższego wieśniaka. Wysadność w ozdobach i sprzętach domowych, co stanowi drugi niemniéj ważny tytuł zbytku po miastach. we wsi jest również nieznaną. Stoły i stołki w domu bogatego i biednego włościanina, jednostajnie są prostéj roboty; gliniana miska i łyżka klonowa służy jednemu i drugiemu do obiadu. Na stole obu w dni codzienne znajdziesz to samo: potrawy mączne i jarzynne z własnego pola i ogrodu, mléczne a rzadko mięsne z własnéj obórki; oprócz pieprzu używanego niekiedy jakbi na lekarstwo, nic kupnego nawet u najzamożniejszych. Stół bogatszego różni się tylko większą obfitością soli i omasty, czystszym, ale zawsze czarnym chlebem. Pszeniczne chleby wypiekają się tylko na wielkie święta doroczne; a biała bułka lub obwarzanek przywozi się z miasta jedynie dla dzieci. Wyjątek od tego rysu umiarkowania stanowi tylko w pewnym względzie nieszczęsna gorzałka— jedyny, ale najsroższy zbytek ludności wiejskiéj. Usunąwszy z przed oczu tę jedną klęską, pod każdym innym względem przyznać musimy, iż lud nasz wieśniaczy bynajmniéj do marnotrawstwa nie jest skłonnym. Wypadałoby tedy z tego powodu pierwiéj pomyśleć raczéj o kassach oszczędności po miastach, a aniżeli po wioskach.

Uznajemy najzupełniejszą słuszność téj uwagi, i korzystać pragniemy z każdéj zręczności, iżby przypominać osobom powołanym do zawiadywania interesami dobroczynnemi, że ten obowiązek cięzy na nich od dawna, a bez skutku. Ponieważ jednak charakter naszego kalendarza jest przedewszystkiém wiejski, zostawiamy innym pi-

рода и его благотворительными заведеніями, наведены будутъ на мысль, что эта обязанность безъ послѣдствій лежитъ на нихъ уже издавна. Но такъ какъ характеръ нашего календаря преимущественно деревенскій, то, оставляя другимъ изданіямъ примѣнять эту мысль къ городамъ, мы здѣсь позаймемся исключительно деревнею.

Сберегательныя кассы въ нашемъ сельскомъ быту необходимы вдвойнѣ: во 1-хъ, для приведенія въ движеніе, посредствомъ ссудъ, небольшихъ капиталовъ, пребывающихъ доселѣ въ бездѣйствіи и во 2-хъ для положенія разумной преграды противъ зла, порождаемаго чрезмѣрнымъ употребленіемъ водки.

Въ настоящее время разсматриваемый нами предметъ находится вотъ во какомъ положеніи. Въ здѣшнихъ краяхъ главное и, можно безошибочно сказать, почти единственное занятіе поселянъ состоитъ въ земледѣліи, находящемся еще въ самомъ низкомъ состояніи, почти не высвободившемся у насъ отъ первобытныхъ своихъ формъ. Такимъ образомъ наши хлѣбопашцы не могутъ владѣть ни большими капиталами, ни умѣньемъ приложить ихъ съ пользою къ своему труду, ни наконецъ развитаго кредита. Небольшіе денежные запасы, собираясь въ бережливыхъ рукахъ, лежатъ недвижно, попадая, напротивъ, къ нерасчетливымъ господамъ, растрачиваются и пропадаютъ втунѣ. Въ первомъ случаѣ скопленныя деньги, какъ это бывало нѣкогда въ среднихъ вѣкахъ и нынѣ еще происходитъ во всей Азіи, плотно упаковываются въ горшкѣ и зарываются гдѣ-то въ избѣ за печкою или на полѣ подъ межею. Отсюда отчасти возникли народныя преданія о заколдованныхъ сокровищахъ, которыя чудомъ сохраняются и просушиваются въ развалинахъ, преданія, сходящіяся съ сказаніями востока и свидѣтельствующія о ничтожности плодовъ нашей бережливости и труда. Излишне доказывать весь вредъ, возникающій оттуда для народнаго хозяйства въ краѣ, чувствующемъ такой недостатокъ въ капиталахъ. Но если даже и усыплены экономическія силы, которыя могли бы быть въ дѣйствіи, то по крайней мѣрѣ можно надѣяться, что будущность воспользуется ихъ пробужденіемъ. Гораздо хуже, если скопленныя деньги впадаютъ въ руки человѣку, не только не умѣющему дать имъ плодотворный ходъ, но просто не знающему

smom rzecz tę do miast zastosować, a tutaj wyłącznie zajmiemy się wioską.

Potrzeba urządzenia kass oszczędności po wioskach jest dwojaką: najprzód uruchomienie przez pożyczki drobnych kapitałów, które dotąd pozostają bezczynne; powtóre zaś, zbudowanie tamy przeciw podkopującemu dobry byt ludu częstemu nadużyciu gorzałki.

Stan dzisiejszy pod obu temi względami jest następujący. W prowincjach tutejszych, główuym, a nawet bez wielkiéj omyłki powiedzieć można, prawie jedynym przemysłem na wsi jest dotąd rolnictwo, i to w jak najprostszéj, niewiele od form pierwotnych zbaczającéj postaci. W takim stanie rzeczy, ani wielkich kapitałów w rękach rolników, ani umiejętności ich włożenia produkcyjnie do roli, ani wreszcie rozwiniętego kredytu być nie może. Drobne tedy oszczędności albo się skupiają w rękach skrzętniejszych i leżą bezwładnie, albo w niebacznych rozpraszaja się i giną nieużytecznie. W piérwszym razie, jak w wiekach średnich, jak dziś jeszcze na Wschodzie, grosz uzbierany szczelnie zamyka się w garnku i zakopuje się w chacie pod piecem lub na polu pod miedzą. Powieści naszego ludu o skarbach zaklętych, o przechowywaniu się i przesuszaniu ich cudownêm po zwaliskach, stąd nieraz biorą początek i zupełnie zbiegają się ze wschodniemi mniemaniami, dowodzącemi zupełnéj bezwładności potęg oszczędzonéj pracy. Jaka stąd szkoda dla ekonomji publicznéj wypływa w kraju cierpiącym niedstatek kapitałów, dowodzić niepotrzebujemy. Lecz jeżeli tym sposobem potęgi mogące być czynnemi, zostają na długo w uśpieniu, to przynajmniéj czas przyszły ma nadzieję korzystania z ich przebudzenia. Gorzéj daleko, jeżeli grosz uciułany wpada w ręce człowieka, co nietylko go użyć produkcyjnie, ale nawet i przechować nieumie. Wówczas, ponieważ jedynym dzisiejszym zbytkiem włościanina jest gorzałka, więc grosz pozostały od nieuchronnych potrzeb codziennych, nie na co innego, tylko na nię pojść musi. Szkoda stąd dla rolnictwa, bo grosz z jego łanu zebrany na zawsze dla gospo-

какъ ихъ сохранять. Тутъ уже весь остатокъ, послѣ неизбѣжныхъ ежедневныхъ потребностей, идетъ на предметы излишества, напр. у нашего селянина,— котораго весь избытокъ, какъ мы уже сказали, состоитъ въ горѣлкѣ — ни на что иное, какъ на горѣлку. Такъ остается въ убыткѣ земледѣлецъ, котораго деньги, собранныя съ пашни, безвозвратно пропадаютъ для сельскаго хозяйства; остается въ убыткѣ вся экономія края, ибо тѣ именно средства, которыя должны были бы служить однимъ изъ важнѣйшихъ источниковъ народнаго благосостоянія, изсякаютъ безъ всякихъ полезныхъ послѣдствій; такъ возникаетъ наконецъ и ничѣмъ не вознаградимое нравственное зло, лишающее человѣка способности быть когда либо полезнымъ обществу и дѣлающее его бременемъ для другихъ. Вотъ въ какомъ жалкомъ положеніи находятся нынѣ запасные копѣечные капиталы по деревнямъ. Взглянемъ же чѣмъ тутъ помогутъ сберегательныя и ссудныя кассы. Способъ ихъ дѣйствія весьма простъ.

Сберегательныя кассы, служа самымъ надежнымъ и вѣрнымъ обезпеченіемъ имѣющихся на готовѣ капиталовъ и приманкою къ мелкимъ барышамъ, должны привлекать къ себѣ запасныя деньжонки, бездѣйственно лежащія въ горшкахъ и узлахъ, и тѣ пятаки, которые безслѣдно пропадаютъ изъ дырявыхъ рукъ сельскаго мота. Коль скоро эта задача достигнута, остается только посредствомъ ссудныхъ кассъ, вполнѣ приспособленныхъ къ потребностямъ поселянъ, дать надлежащее движеніе собравшимся вкладамъ, и дѣло окончено. Вотъ въ общихъ словахъ все, что приходится дѣлать въ пользу этихъ учрежденій. Но остановимся нѣсколько надъ подробностями.

Что касается первой части задачи, т. е. привлеченія въ одно мѣсто деревенскихъ сбереженій, то врядъ ли оно сдѣлается сразу, съ величайшею легкостью. Не разомъ же и въ Англіи общая сумма взносовъ въ savings banks (сберегательныя кассы) дошла въ 1856 году до громадной цифры 32,828,000 фунтовъ стерлинговъ, или вшестеро больше рублей; капиталъ, конечно, начался и тамъ отъ единицъ и десятковъ, отъ пенсовъ и шиллинговъ. Дѣло въ томъ, чтобы чѣмъ скорѣе проложить удобный путь для будущаго, но не въ томъ, чтобы сей часъ же были

darstwa wieśniaczego ginie; szkoda dla całéj ekonomji krajowéj, bo to właśnie, co miało służyć do zasilenia jednego z najważniejszych źródeł bogactwa ogólnego, wysycha marnie bez żadnych pożytecznych skutków; nareszcie niepowetowana szkoda moralna, wyczerpująca w człowieku nawet zdolność przyszłéj użyteczności społeczeństwu i robiąca go ciężarem dla innych. Taka jest nieciekawa koléj dzisiejsza po groszu zbieranych zapasowych kapitałów wiejskich. Zabaczmyż, jak na to poradzą kassy oszczędności, w połączeniu koniecznêm z kassami pożyczkowemi.

Droga ich działania jest bardzo prostą. Najmocniejszém zapewnieniem bezpieczeństwa i ponętą acz skromnych korzyści, kassy oszczędności powinny przyciągnąć do siebie równie leżące bezczynnie w garnuszkach i węzłach zasoby, jak i pojedyńcze trojaki z dziurawych rąk marnotrawcy; skoro zaś to nastąpi, potrzeba tylko za pomocą dobrze usłużnych kass pożyczkowych dla tejże ludności wiejskiéj, nadać ruch pożyteczny zgromadzonym do kassy wpływom. Taka jest w najogólniejszych wyrazach droga całego postępowania. Zastanówmy się nieco nad szczegółami.

Co do piérwszéj części zadania, to jest ściągnięcia w jedno miejsce oszczędności wieśniaczych, niemożemy pochlebiać sobie, że to od razu z największą zrobi się łatwością. Nim do tego przyszło, że w Anglji ogół wniosków do savings banks (kass oszczędności) dosięgnął w r. 1856 potężnéj cyfry 32,828,000 funtów szterlingów czyli sześć razy tyle rubli sr., początek przecię musiał nastąpić od jedności i dziesiątków, od pensów i szylingów. Chodzi o to, ażeby od razu droga najlepiéj została wytkniętą na przyszłość, nie zaś o świetne natychmiast rezultuty. Osięgnąć to

на лице блестящіе результаты. Достигнуть этого можно посредствомъ одинаковыхъ, несложныхъ пріемовъ по части дѣлопроизводства, предостанвляя крестьянамъ всѣ удобства къ приношнію вкладовъ, сохраняя ихъ безопасно въ кассѣ, возваращая ихъ каждовременно на востребованіе и наконецъ, допуская соучастниковъ пользоваться прибыльями. Для большей ясости не лишнe будетъ сказать пару словъ о каждомъ изъ этихъ пунктовъ

Простой народъ вообще не любитъ многосложныхъ манипуляцій; не умѣй онъ сразу преникнуть во всѣ частности какого нибудь предложенія, онъ заподозритъ, что ему разставляютъ западню. Поэтому надо старательно избѣгать всякихъ тонкостей въ устройствѣ сберегательныхъ кассъ и всякихъ торжественныхъ формальностей при вношеніи вкладовъ, ибо онѣ навѣрное возбудятъ къ себѣ недовѣріе крестьянъ. Большая альфавитная книга, въ которой записались бы взносы для свѣдѣнія администраціи и маленькія книжки съ простыми графами для означенія когда и сколько внесено — вотъ все, что необходимо и вмѣстѣ съ тѣмъ достаточно для отчетности. Вольшія книги и книжечки для всѣхъ кассъ, должны быть однообразно печатаны, если можно, даже однимъ типографщикомъ, и составлены такъ, чтобы при внесніи въ оныя вклада приходилось бы чѣмъ менѣе писать перомъ. Однообразный видъ придастъ имъ значеніе въ глазахъ заинтересованныхъ поселянъ; заказъ большаго числа экземпляровъ у одного типографщика понизитъ цѣну книжекъ до самой незначительной цифры, а краткость писанія послужитъ къ сбереженію времени завѣдывающему кассою. Такъ какъ большая часть крестьянъ неграмотна, то величину вклада должно обозначить въ книжкахъ не только цифрами, но и условными, удобопонятными для всякаго знаками. Книжки должны быть розданы безплатно; но если у кого одна книжка запропастится, то за другую онъ долженъ будетъ заплатить нѣсколько грошей въ видѣ штрафа. Расходы по одминистраціи не могутъ обременять основнаго капитала, покуда онъ не принесетъ процентовъ. Это условіе можетъ впрочемъ современемъ измѣниться.

Нигдѣ не сдѣлано столько облегченій, не разставлено столько деньго-ловокъ для уловленія

można przez jednostajność i największą prosto tę form postępowania; przez ułatwienie możności, wnoszenia składek; przez bezpieczeństwo ich zupełne w kassie i snadność otrzymania w każdym czasie na powrót w całości lub w części; nakoniec przez przypuszczenie składkujących do korzystania z zysków. Dla większéj jasności niezawadzi powiedzieć słów parę o każdym z tych szczegółów po osobno.

Lud prosty w ogólności nielubi zawikłanéj manipulacji, bo skoro czegokolwiek od razu we wszystkich szczegółach przeniknąć niemoże, zaraz podejrzewa w tém zastawione na siebie sidła. Unikać tedy jak najmocniéj potrzeba wszelkich subtelności wymarzonych w organizacji kass oszczędności, wszelkich na coś uroczystego zakrawających obrzędów podczas przyjmowania składek, bo to niezawodnie odstręczyłoby od siebie kmieci. Sporządzenie jednéj wielkiéj księgi alfabetycznéj do zapisywania wniosków dla wiadomości administracji; przygotowanie małych książeczek z prostém oznaczeniem rubryk na daty czasu i cyfry składek: oto wszystko, co jest niezbędném, a zarazem wystarczającém dla rachunkowości. Księgi wielkie i książeczki powinny być drukowane dla wszystkich kass jednostajnie, i jeśli można, dla wszystkich przez jednego przedsiębiercę, w takiéj formie, ażeby jak najmniéj potrzeba w nich było pisania ręcznego przy zaciąganiu wniosków. Charakter jednostajności nada im wagę w oczach zainteresowanych kmieci; drukowanie przez jednego przedsiębiercę wielkiéj liczby egzemplarzy, sprowadzi ich cenę do jak najmniejszéj cyfry, a krótkość pisania wiele oszczędzi czasu dla zawiadowcy kassy. Ilość wniosków, z powodu nieznajomości pisma przez większą część włościan, powinna być oznaczaną w książeczkach nietylko liczbami, ale nadto umówionemi, a dla każdego zrozumiałemi znakami. Książeczki muszą być rozdawane bezpłatnie, i chyba w przypadku stracenia jednéj wypadnie za drugą wziąć kilka groszy tytułem nawiązki; administracja też w każdym razie ciężyć niemoże na funduszu składkujących, dopóki ten procentować niezacznie. Jest to wszakże tylko zastrzeżenie przechodnie, które czas może zmienić.

Nigdzie niezrobiono tyle ułatwień, niezastawiono tyle samołówek na chwytanie grosza ubo-

мелкой мѣди въ сберегательные клубы, какъ въ Англіи. Тамъ каждая, даже наименьшая почтовая контора есть вмѣстѣ и сберегательная касса, а такихъ кассъ, разсѣянныхъ по всѣмъ концамъ государства, было въ 1862 г., какъ сообщаютъ намъ новѣйшія газеты, въ Англіи и княжествѣ Валійскомъ 1,933; въ Ирландіи 300 и въ Шотландіи 299, или во всей Великобританіи 2,532. Онѣ имѣютъ преимущество предъ другими сберегательными кассами тѣмъ, что долѣе другихъ открыты въ продолженіи дня и находятся въ самыхъ бѣдныхъ закоулкахъ края. Далеко менѣе въ этомъ отношеніи сдѣлано во Франціи, гдѣ въ 1861 году считалось только 459 сберегательныхъ кассъ, гнѣздившихся по большей части въ департаментальныхъ, окружныхъ и кантонныхъ городахъ, между тѣмъ какъ въ сельскихъ обществахъ ничего почти не было. Въ 1856 году, когда результатомъ бережливости въ Англіи было около 900,000,000 франковъ, внесенныхъ 1,316,444 вкладчиками въ сберегательныя кассы, во Франціи въ тоже время общая сумма внесенныхъ по 839.750 книжкамъ денегъ простиралась только до 272,180,000 франковъ, не смотря на то, что народонаселеніе Франціи значительно превышаетъ людность Великобританіи (*). Другія государства еще менѣе Франціи старались распространять эти полезныя учрежденія и, соотвѣтственно тому, могутъ гораздо менѣе ея похвалиться счастливыми ихъ послѣдствіями. Предположеніе объ устройствѣ возможно бо́льшаго числа сберегательныхъ кассъ въ нашихъ деревняхъ имѣетъ поэтому громадное значеніе. По нашему мнѣнію ихъ надо было бы учреждать въ каждомъ сельскомъ обществѣ, или въ каждомъ мировомъ участкѣ или по крайней мѣрѣ въ каждомъ приходѣ при настоятельскомъ домѣ. Само собою разумѣется, что въ такихъ случаяхъ кассою безплатно завѣдывалъ бы выборный старшина громады, мировой посредникъ или настоятель церкви, которому, въ случаѣ потребности, могъ бы помогать бухгалтеръ, оплачиваемый сначала изъ общественныхъ капиталовъ, а потомъ изъ доходовъ ссудной кассы. Принимать вклады достаточно разъ, или

(*) Roscher: *Основ. пол. экон.* въ французскомъ перев.

giego w kluby oszczędności, co w Anglji. Tam każde, by najmniejsze biuro pocztowe jest dzisiaj zarazem kassą oszczędności, a takich kass, rozsianych po wszystkich zakątach kraju, w r. 1862, jak świeżo doniosły nam dzienniki, było 1,933 w Anglji właściwéj z Wallją, 300 w Irlanndji, a 299 w Szkocji, czyli razem w całéj Brytanji Wielkiéj 2,532. Mają one tę wyższość nad innemi zagranicznemi kassami oszczędności, że dłużéj w ciągu dnia są otwarte i znajdują się nawet w najuboższych ustroniach. Daleko już mniéj pod tym względem zrobiono we Francji, gdzie jeszcze w r. 1861 liczono tylko 459 kass oszczędności, które wszystkie niemal gnieździły się po miastach departamentowych, obwodowych i kantonowych, a prawie nic niebyło po gminach. Ale też kiedy w Anglji widziano w r. 1856 wspaniały rezultat przezorności, około 900,000,000 franków, złożonych do kass oszczędności przez 1,316,444 uczestników; we Francji w tymże czasie ogół summ wniesionych na 839,750 książeczek, sięgał tylko do 272,180,000 franków, chociaż wiadomo, że liczba ludności téj ostatniéj znacznie przewyższa liczbę ludności Brytanji Wielkiéj (*). Inne kraje mniéj jeszcze od Francji zrobiły dla rozgałęzienia tych pożytecznych instytucij; ale też zarazem o wiele mniéj pomyślnemi chlubić się mogą wypadkami. Nieobojętną tedy rzeczą jest obmyślenie jak największéj liczby kass oszczędności po wioskach naszych. Podług naszego widzenia, urządziłby je należało w każdéj gminie, albo w każdym okręgu sędziego pokoju, albo przynajmniéj w każdéj parafji przy plebanji. Naturalnym bezpłatnym zawiadowcą kassy byłby w ten sposób wyborowy naczelnik gminy, sędzia pokoju, albo pleban, któremu do pomocy mógłby w razie potrzeby być dodanym buchhalter, płatny w początku z ogólnych funduszów gminnych, a potém z dochodów kassy pożyczkowéj. Przyjmowanie wniosków do kassy, dosyć jest, jeżeli będzie się odbywać raz lub najwięcéj dwa razy w tygodniu, ażeby zawiadujących nieodrywać ustawicznie od innych czynności. Czas poobiedni w niedzielę, kiedy wieśniacy z nabożeństwa i targu powracają do domu, sądzimy, iż będzie do tego najwłaściwszym.

(*) Roscher, *Zas. ek. polit.* w przekł. franc.

наиболѣе— два раза въ недѣлю, чтобы завѣдывающіе не были отвлекаемы отъ своихъ обычныхъ занятій. Удобнѣйшее тому время должно быть, полагаемъ, въ воскресенье по полудни, когда крестьяне возвращаются изъ церкви и съ рынковъ.

Само собою понятно, что вклады должны быть не только безусловно обезпечены, но и обнадежены торжественнѣйшими ручительствами. Нерѣдко случается, что крестьяне вручаютъ свои деньги на сохраненіе сельскому управленію, настоятелю церкви, или сдаютъ въ монастыри; бываетъ и то, что жильцы держутъ свои запасные капитальцы у своихъ хозяевъ или сосѣдей; но вообще должно признаться, что нашъ народъ въ дѣлахъ кредита не очень-то склоненъ довѣрять каждому на слово,— обстоятельство, повторяющееся впрочемъ вездѣ, гдѣ образованіе находится на низшихъ ступеняхъ, чему отрицательнымъ доказательствомъ служитъ то, что только у высокоцивилизованныхъ народовъ встрѣчаемъ кризисы отъ чрезмѣрнаго общественнаго кредита. Недостаточное обезпеченіе капиталовъ или только самое уже опасеніе ввергнуть ихъ въ небезпечное положеніе заставляетъ часто необразованные народы промѣнять свое имущество на легко переносимые и удобосохранимые предметы: на дорогую столовую посуду, рагоцѣнности и звонкую монету. На востокѣ этотъ способъ сохраненія имуществъ понынѣ существуетъ въ большихъ размѣрахъ. Если же такъ бываетъ въ массахъ, находящихся на различныхъ степеняхъ общественности, то что же остается говорить о нашемъ деревенскомъ людѣ? Воображаемую опасность онъ принимаетъ за сущую дѣйствительность, и скорѣе готовъ зарыть свою копѣйку гдѣ то на полѣ или оставить въ кабакѣ, чѣмъ отдать ее въ сберегательную кассу. Крестьянинъ долженъ быть совершенно увѣренъ, что деньги, внесенныя имъ въ кассу, будутъ лежать тамъ безпечнѣе, чѣмъ въ его собственномъ карманѣ и что ему возможно будетъ получать ихъ обратно по первому востребованію безъ проволочки, какъ бы изъ собственной мошны. Въ Англіи необходимость эта сознана до того, что каждая почтовая станція, по предъявленію книжки какой ни есть ссудной кассы, тотчасъ выплачиваетъ слѣдующія вѣрителю

Bezpieczeństwo znoszonych do kassy wniosków, rzecz jasna, iż nietylko musi być niezawodném, ale nadto zapewnioném najuroczystszemi rękojmiami. Nierzadko zdarzało się widzieć, iż włościanie składali do przechowania swe zasoby w ręku dziedzica wioski, u plebana, w klasztorze; komornicy zaś trzymają zwykle grosz gotowy w skrzyni swoich gospodarzy lub sąsiadów. Mówiąc jednak w ogólności, lud nasz niejest pochopnym do zaufania każdemu na słowo w rzeczach kredytu, — co się zresztą wszędzie na nizkim stopniu oświecenia powtarzać musi, gdyż klęski ogólne z nadmiaru ufności w rzeczach kredytowych, jedynie u ludów wysoko ucywilizowanych widzimy. Niebezpieczeństwo rzeczywiste dla kapitałów, lub też sama tylko obawa potknięcia się o nie, zmusza niekiedy całe narody mniéj oświecone do zamieniania swego majątku w formy najłatwiejsze do przenoszenia i ukrywania: w kosztowne naczynia stołowe, w klejnoty, w gotowiznę brzęczącą. Na Wschodzie dotąd praktykuje się to w wielkich rozmiarach. Jeżeli tak się dzieje w massach wielorakiego stopnia społecznego, cóż dopiéro mówić o ludu naszym wiejskim? Niebezpieczeństwo urojone starczy mu za rzeczywistość, a wtedy prędzéj poniesie swój grosz pod miedzę lub do karczmy, niż do kassy oszczędności. Włościanin winien mieć najzupełniejszą pewność, że pieniądze przezeń złożone w kassie będą bezpieczniejsze nawet niż w jego własnéj kieszeni, i że jak z własnego worka będzie je mógł otrzymać bez odwłoki na piérwsze żądanie. W Anglji do tego stopnia posunięto zrozumienie téj potrzeby, że dziś każda stacja pocztowa, za okazaniem książeczki jakiejkolwiek kassy pożyczkowéj, wypłaca wierzycielowi należność z własnéj szkatuły, bez względu na to, że pieniądze gdzie indziéj o mil sto może złożone zostały. I w saméj rzeczy, dobroczynne działanie kass oszczędności nie na tém polega, ażeby utrudniać odbiór kapitału, ale żeby zapobiegać wyślizganiu się z rąk szelągów i groszy, bo gdy te w sumkę okrąglejszą się zbiorą, już je daleko łatwiéj utrzymać. Potrzeba

деньги изъ собственныхъ суммъ, не взирая на то, что послѣдній взнесъ ихъ можетъ быть гдѣ-то за 100 миль отъ этой станціи. И на самомъ дѣлѣ назначеніе ссудныхъ кассъ состоитъ не въ томъ, чтобы затруднять обратное полученіе капиталовъ, но въ томъ, чтобы не дать ускальзывать мелкимъ деньгамъ, которыя, собираясь въ крупную сумму гораздо легче удерживаются. Нужно такимъ образомъ чтобы лица, назначенныя завѣдывать сберегательными кассами, представляли поселянамъ не только законныя полномочія, но и осязательныя, такъ сказать, имущественныя поручительства. Въ особенности же эти лица должны быть извѣстны своею безукоризненною честностію и доступностью къ тѣмъ, которые къ нимъ обращаются. Довѣріе пріобрѣтается только честностью.

Наконецъ, кромѣ малозамѣтной крестьянами нравственной пользы, они должны быть непремѣнно допущены къ участію въ денежныхъ выгодахъ кассы. Это требуется справедливостію и необходимо, какъ средство для уловленія на удочку барыша скрытыхъ денежныхъ сбереженій, бывшихъ доселѣ мертвыми для народнаго хозяйства. Такъ какъ дробные капитальцы вообще не легко скопляются вмѣстѣ для большаго предпріятія, а розничное употребленіе ихъ мало производительно, то они, въ соразмѣрности съ большими суммами, приносятъ гораздо менѣе дохода; естественно, что здѣсь нѣтъ рѣчи о копѣечномъ лихомиствѣ. И въ саммомъ дѣлѣ проценты, выплачиваемые изъ заграничныхъ сберегательныхъ кассъ, всегда незначительны въ сравненіи съ обыкновеннымъ курсомъ. Поэтому не будетъ въ томъ никакой обиды, если соучастникъ нашей сельской сберегательной кассы, по внесеніи извѣстной суммы, получитъ ежегодно 3%, или, наиболѣе, 4%. Небольшіе же взносы не должны прирастать, такъ какъ по нимъ трудно высчитывать процентъ и чтобы пріохотить вкладчиковъ къ округленію вносимыхъ ими суммъ. Безпроцентый взносъ долженъ однако во всякомъ случаѣ быть самый малый, и если соберется напр. до рубля, то послѣдній можетъ уже приносить какую нибудь пользу его владѣльцу.

Но посредствомъ сберегательныхъ кассъ мы достигаемъ нашей цѣли только на половину, именно: небольшія суммы уцѣлѣютъ, не расточаясь и не растрачиваясь; запасы же, бывшіе доселѣ мертвыми, остались бы таковыми и по

tedy, ażeby osoby do zawiadowania kassami oszczędności przeznaczone, stawiły przed oczy ludu nietylko upoważnienia prawne, ale i dotykalne rękojmie majątkowe; nadewszystko zaś, ażeby były znane kmieciom ze swéj nieposzlakowanéj uczciwości i łatwości w obejściu z udającymi się do nich. Wiarę tylko dobrą wiarą pozyskać można.

Nakoniec jakiekolwiek korzyści pieniężne, oprócz mniéj namacalnego pożytku moralnego, muszą być koniecznie udzielane osobom uczęstniczącym w składkach do kassy. Wymaga tego równie słuszność, jak i potrzeba zwabienia na wędkę zysku oszczędności ukrytych, będących dotąd obumarłemi dla ekonomji publicznéj. W ogólności, kapitały drobne, z powodu trudności skupienia ich do przedsięwzięcia większego, a małéj produkcyjności w rozmiarach nazbyt ograniczonych, mniejszy niż summy wielkie przynoszą dochód, naturalnie po za obrębem złotówkowego lichwiarstwa. Procenta też wypłacane z kass oszczędności za granicą, zawsze są szczupłe w porównaniu do zwykłéj stopy obiegu. Niebędzie tedy żadną krzywdą, jeżeli składkujący od pewnéj wysokości swéj sumki pobierać będzie 3% lub najwięcéj 4% rocznie. Wnioski drobne nietylko z powodu trudności w wyrachowaniu procentu, ale i dla zachęty do zaokrąglania składek, powinny być nieprocentującemi. W każdym jednak razie wysokość składki nieprocentującéj powinna być jak najmniejszą, i jeżeli zbierze się np. rubel jeden, ten już dochód właścicielowi przynosić powinien.

Ale za pomocą kass oszczędności osięga się tylko połowa celu, mianowicie: ocalają się drobne kwoty od rozproszenia i zniweczenia; zasoby zaś, które dotąd były obumarłemi, pozostaćby musiały takiemi i po przeniesieniu ich do kassy, gdyby

перенесеніи ихъ въ кассы, если бы при помощи самихъ кассъ они не были приведены въ движеніе. Поэтому въ непосредственной связи съ этими учрежденіями должны находиться ссудныя кассы, которыя въ сельско-промышленномъ кругу дали бы надлежащее движеніе земледѣльческимъ капиталамъ и поставили бы въ возможность сберегательныя кассы вознаграждать вкладчиковъ извѣстными прибыльями и поддерживать свою администрацію, не прибѣгая къ частному вспоможенію.

До сего времени сельскій кредитъ носилъ на себѣ отпечатокъ всевозможныхъ недостатковъ, какіе только можно было въ этомъ отношеніи гдѣ нибудь встрѣчать. Безпроцентныя ссуды на закупку рабочаго инвентаря, выдавались обыкновенно изъ двороваго упрарленія, въ видахъ взаимной пользы, на отработку или выплату по частямъ въ продолженіи нѣсколькихъ лѣтъ. По этому поводу осталось съ прежняго времени много дѣлъ, неразрѣшенныхъ понынѣ полюбовными соглашеніями между вѣрителемъ и должникомъ. Вмѣстѣ съ этими безпроцентными ссудами существовали и доселѣ существуютъ въ деревняхъ истинно лихвенные мелкіе займы. Въ нихъ играютъ самую важную роль корчмари, которые даютъ поселянамъ въ долгъ водку и выручаютъ свои проценты, получая отъ нихъ нѣсколько загоновъ земли подъ собственный посѣвъ, или посредствомъ т. н. „осенины“ т. е. выманыванія у должника по окончаніи осенней уборки всякаго рода хлѣба и огородныхъ плодовъ. Такого рода процентами пользуются и другія лица, въ особенности осѣдлые въ деревнѣ ремесленники и „камерницы“, къ которымъ крестьяне часто обращаются за ссудою. За одолженіе двухъ или трехъ рублей на нѣсколько мѣсяцевъ вѣрителю, кромѣ возвращенія долга, въ добавокъ обыкновенно уступается загонъ хорошо воздѣланной и удобренной земли, подъ сѣвъ ячменя, льна или пшеницы. Крестьянинъ, получающій ссуду, обязанъ самъ воздѣлывать эту почву, вѣритель же даетъ одинъ только посѣвъ, забирая въ процентъ всю оборку, которя равноцѣнна можетъ быть самому долгу. Въ такомъ положеніи кредита, когда безпроцентныя ссуды со стороны помѣщика должны значительно уменьшаться, а ссуды, взятыя изъ другихъ источни-

za jéj pośrednictwem nie były uruchomiane. Bezpośrednio więc z temi instytucjami wiązać się muszą kassy pożyczkowe, które przez swoje działania nadadzą ruch pożyteczny kapitałom rolniczym w obrębie przemysłu rolnego, a dla kassy oszczędności uczynią możliwém wynagradzanie pewnym zyskiem składkujących i utrzymanie administracji, bez uciekania się do wsparcia postronnego.

Dotychczasowy charakter kredytu wieśniaczego nosił na sobie odciski wszelkich wad, jakie tylko w téj mierze gdziekolwiek napotkać można. Pożyczki udzielane ze dworu, w widoku zobopólnych korzyści, zwykle na zakupienie inwentarza roboczego, dawane były bez procentu na odrobek lub wypłatę częściową wieloletnią. Mnóstwo spraw z tego tytułu pozostało dotąd niezałatwionych w drodze umowy między wierzycielem a dłużnikiem. Obok takich pożyczek nieprocentowych, istniały i dotąd są po wioskach prawdziwie lichwiarskie, w szczupłych kwotach udzielane. Karczmarze najgłówniejszą w nich grają rolę przez borgowanie gorzałki, a wyręczanie procentów już to drogą brania pod zasiew kilku zagonów gruntu włościańskiego, już drogą tak nazwanéj „jesieniny“, czyli wyłudzania darmo wszelkiego rodzaju zboża i ogrodowin po ukończeniu zbiorów jesiennych. Wypłata procentów przez udzielanie gruntu odbywa się także i na rzecz innych osób, zwłaszcza rzemieślników na wsi osiadłych i komornic zamożniejszych, do których włościanie o pożyczki pieniężne częstokroć się uciekają. Za udzielenie dwóch lub trzech rubli na kilka miesięcy, oprócz zwrótu gotowizny, odstępuje się zwykle w dodatku jeden zagon najlepiéj uprawionego i nawiezionego gruntu pod zasiew jęczmienia, lnu lub pszenicy. Włościanin zaciągający pożyczkę sam powinien ten grunt przygotować; wierzyciel zaś daje tylko nasienie, a cały plon, wyrównywający zyskiem wartości długu, za procent zbiera. W takim tedy stanie rzeczy, gdy bezprocentowe pożyczki ze dworu znacznie uszczuplić się muszą, a pożyczki z innych źródeł widocznie nazbyt są uciążliwe, zwłaszcza gdyby do zaciągania kwot znaczniejszych pod temi warunkami przyszło,— kassy pożyczkowe wiejskie niezmierną oddać mogą przysługę.

ковъ слишкомъ обременительны, въ особенности же, когда приходится взять въ долгъ болѣе крупныя суммы, — ссудныя сельскія кассы могутъ оказывать отмѣнныя услуги.

Пока въ сберегательныхъ кассахъ не соберется еще довольно значительныхъ суммъ, величайшимъ препятствіемъ къ установленію этихъ благотворительныхъ для земледѣльческаго быта угрежденій есть недостатокъ основнаго капитала, хотя бы и небольшихъ размѣровъ. Общественные капиталы по деревнямъ или мелки, или совершенно ничтожны. Прибѣгать къ пожертвованіямъ или малоплатнымъ ссудамъ частныхъ лицъ въ настоящее время, когда всюду жалуются на недостатокъ свободныхъ капиталовъ, слишкомъ трудно; искать же другихъ источниковъ — не знаемъ возможно ли. Но когда благодѣтельное дѣйствіе сберегательныхъ кассъ перейдетъ въ основательное убѣжденіе массы, тогда всякая поддержка извнѣ окажется, мы въ томъ увѣрены, излишнею. Въ 1861 году было во Франціи 1,215,173 книжекъ сберегательныхъ кассъ; въ продолженіе года прибыло къ этому числу новыхъ 222,986; уплочено же по требованіямъ только по 147,664 (*) книжкамъ, такъ что капиталъ сберегательныхъ кассъ не только не уменьшился, но еще увеличился. Тоже самое происходитъ ежегодно во всѣхъ государствахъ, гдѣ устройство кассъ получило постоянный характеръ. Можно такимъ образомъ безъ малѣйшаго опасенія по крайней мѣрѣ двѣ третьихъ всей суммы, хранящейся въ сберегательной кассѣ, перемѣстить въ ссудныя кассы на приращеніе.

Выдаваемыя изъ нея ссуды должны имѣть непремѣнною цѣлью служить, такъ сказать, производительнымъ пособіемъ для споспѣшествованія хозяйству и ремесламъ; въ противномъ случаѣ, т. е. если бы онѣ были обращены на непродуктивное употребленіе, ссудная касса, минуя свое назначеніе, стала бы въ противорѣчіе съ своимъ основаніемъ — сберегательною кассою. Въ такомъ случаѣ было бы уже цѣлесообразнѣе обратить капиталы сберегательной кассы въ процентныя бумаги, лишь бы не выдавать ихъ земледѣльцамъ на ихъ собственный вредъ.

(*) *Annuaire de l' ékon. pol.* etc. 1863.

Największą przeszkodą do utworzenia zaraztych instytucij dobroczynnych dla rolnictwa, nim kassy oszczędności dostateczne zgromadzą fundusze, jest potrzeba kapitału zakładowego, chociaż w niewielkich rozmiarach. Ogólne fundusze gminne są albo szczupłe, albo całkiem ich niema; uciekać się do ofiary pożyczki bezpłatnéj lub mało płatnéj od osób prywatnych, w dzisiejszym stanie powszechnego braku kapitałów nieuwięzionych, jest nader trudném; szukać zaś innych źródeł, niewiémy, jak dalece jest możliwém. Skoro jednak pożyteczność działania kass oszczędności zostanie ugruntowaną w przekonaniu mass, jesteśmy pewni, iż wszelka pomoc zewnętrzna okaże się wówczas zbyteczną. We Francji np. w roku 1861 było 1,215,173 książeczki kass oszczędności; do tego przybyło nowych w ciągu roku 222,986, spłacono zaś tylko na żądanie 147,664 (*): kapitał więc złożony w kassach nie tylko się nieuszczuplił, ale jeszcze został powiększony. To samo dzieje się rok rocznie we wszystkich państwach, gdzie organizacja kass przybrała charakter stały. Można tedy bez najmniejszéj obawy, przynajmniéj dwie trzecie części całéj summy złożonéj w kassie oszczędności, przelewać do kassy pożyczkowéj na procent.

Pożyczki z niéj udzielane muszą mieć koniecznie wytknięte przeznaczenie produkcyjnego użycia na potrzeby podniesienia gospodarstwa lub rzemiosła: gdyby bowiem używane być miały na spożycie nieprodukcyjne, kassa chybiłaby celu i stanęła w sprzeczności ze swém źródłem, to jest kassą oszczędności. W takim razie dogodniéjby było téj ostatniéj kassie kapitały swoje trzymać w papierach procentowych, byle nieudzielać ich rolnictwu na własną jego szkodę. Wiadomość więc o przeznaczeniu mających się zaciągać pieniędzy, jest warunkiem niezbędnym dla zawiadowcy kassy,

(*) *Annuaire de l' écon. pol.* etc. 1863.

Завѣдывающему кассою ставится такимъ образомъ въ непремѣнную обязанность освѣдомиться на что имѣетъ быть обращенъ требуемый заемъ и въ точности руководствоваться почерпнутыми имъ свѣдѣніями.

Срокъ, на который ссуда выдается, долженъ зависѣть отъ условій предпріятія, въ пользу коего она требуется. Въ нашемъ крестьянскомъ быту одинъ годъ есть вполнѣ достаточное время для исполненія всякаго предпріятія; исключеніе составляетъ развѣ закупка рабочаго инвентаря. Поэтому малыя суммы должны быть одолжаемы не болѣе, какъ на годъ; уплата же большихъ ссудъ, взятыхъ на покупку лошади или вола, можетъ быть разложена на нѣсколько лѣтъ. Ремесленниками могутъ быть выплачиваемы займы помѣсячными, даже понедѣльными взносами; хлѣбопашцами же —только послѣ осенней оборки. Не надо однако забывать и о томъ, чтобы сроки одновременнаго платежа не были назначаемы короткіе, напр. въ октябрѣ или ноябрѣ, потому что въ такомъ случаѣ въ это время на рынкѣ произошла бы искусственная минутная дешевизна земледѣльческихъ продуктовъ, какъ это бываетъ и нынѣ въ мѣстечкахъ, когда наступаетъ срокъ взноса податей. Ссуды должны заключиться въ постоянныхъ предѣлахъ: самая меньшая ссуда должна остановиться на цыфрѣ, не требующей щепетильныхъ хлопотъ по своей отчетности, а самая высшая не можетъ превзойти размѣра, удовлетворяющаго дѣйствительной нуждѣ заемщика. При теперешнемъ состояніи нашего земледѣлія высшимъ размѣромъ ссуды достаточно установить 50 руб.

Исправное внесеніе должникомъ слѣдуемыхъ отъ него уплатъ должно обезпечиваться личною его честностію, что нѣкоторымъ образомъ послужитъ его односельцамъ поощреніемъ къ совѣстливому поведенію; его движимымъ имуществомъ, которое, въ случаѣ неисправности плательщика, могло бы покрыть неустойку; наконецъ круговою порукою сосѣдей. Неудовлетворяющему этимъ тремъ условіямъ ссуды отпускать нельзя. Во всякомъ случаѣ касса недолжна выдавать заимообразно подъ залогъ, потому во первыхъ, что честному и вѣрному своему слову крестьянину прибѣгать къ такимъ средствамъ нѣтъ нужды, и во вторыхъ, эта мѣра

i wedle zasięgniętych wiadomości postępowanie jego ściśle musi być kierowaném.

Długość czasu, na który pożyczka się zaciąga, zależeć musi od warunków przedsięwzięcia. W dotychczasowym stanie gospodarstwa wieśniaczego, rok jeden stanowi zupełne koło obiegu przedsięwzięć, z wyjątkiem tylko zakupu inwentarza roboczego. Wszystkie więc pomniejsze sumki niepowinny być pożyczane na czas dłuższy jak na rok jeden, a tylko większe na kupno konia lub wołu mogą być częściowo na dwa lub trzy lata wypłaty rozłożone. Wypłata summ pożyczonych rzemieślnikom, uskuteczniana być może miesięcznie, a nawet tygodniowo; lecz pożyczka zaciągnięta przez rolnika może się spłacać tylko po zbiorach jesiennych. Nie należy wszakże przepominać, ażeby wszelkie wypłaty niebyły na jeden czas krótki oznaczane, np. na październik lub listopad, gdyż wówczas mogłoby to spowodować sztuczną chwilową taniość produktów rolniczych na rynku, jak dziś się zdarza po miasteczkach w epoce poboru podatków. Najniższa i najwyższa wysokość pożyczki do jednych rąk musi być oznaczoną stale: piérwsza dla uchronienia kassy od drobiazgowych kłopotów; druga dla zospokojenia tylko rzeczywistéj potrzeby. W dzisiejszym stanie przemysłu rolniczego u nas, największa wysokość pożyczki na rub. sr. 50 oznaczona, może być dostateczną.

Pewność wypłacalności dłużnika powinna się opierać na jego charakterze osobistym, co w pewnym względzie stanie się nawet zachętą do sumiennego sprawowania się; na jego majątku ruchomym, któryby mógł w razie nieuiszczenia się pokryć niewypłatę; wreszcie na rękojemstwie osób zobopólnie odpowiedzialnych za niewypełnienie zobowiązań. Nieposiadającemu tych trzech warunków pożyczka udzielaną być niepowinna. W każdym zaś razie kassa pożyczkowa niepowinna dawać zaliczeń na zastaw, już z tego względu, że kmieć poczciwy do podobnych śroków uciekać się niepotrzebuje, już dla tego, że taki sposób zamiast rozwijania pojęć sumienności, tłumi je

не развиваетъ, а напротивъ, губитъ его совѣсть, такъ какъ въ основу первыхъ условій залегаетъ уже зачатокъ недовѣрія. Въ томъ какъ нельзя лучше убѣждаютъ насъ наблюденія, сдѣланныя надъ отношеніями поселянъ къ корчмарямъ.

Въ виду оговореннаго нами выше недостатка въ сельскомъ кредитѣ, 5 или 6-ти процентный годовой доходъ будетъ для крестьянъ истиннымъ благодѣяніемъ: ибо нѣкоторыя городскія ссудныя кассы берутъ по 4% со всей суммы, выплачиваемой раскладочно по мѣсяцамъ и даже по недѣлямъ, такъ что за все время, отъ полученія займа до послѣдней выплаты, выходитъ никакъ не менѣе 7 процентовъ. Вообще долгъ, сопровождающійся такими условіями, не будетъ тягостенъ тамъ, гдѣ покамѣстъ неразвитъ кредитъ. Впрочемъ, кромѣ матеріальныхъ выгодъ, кассы представляли бы уже большую нравственную пользу тѣмъ, что дали бы возможность вѣрителю и должнику оцѣнять пристойнымъ ли, или непристойнымъ образомъ совершались доселѣ ихъ денежные обороты.

Этими двумя путями дойдемъ до желанныхъ результатовъ: недѣятельные сельскіе капитальцы пробудятся къ плодотворной дѣятельности, а безслѣдно затрачивающіяся теперь деньги стекутся вмѣстѣ и принесутъ общую пользу. Нельзя вдаваться здѣсь въ ближайшія подробности этого предмета; ихъ можно будетъ исчерпать развѣ тогда, когда общество уже сознаетъ самую основную мысль и когда возникнетъ потребность воплотить ее въ дѣйствительность. Дай Богъ, чтобы до этого дошло какъ можно скорѣе!

В. Коротынскій.

owszem przez wprowadzanie w umowę pierwiastku niewiary. Doświadczenie w stosunkach wieśniaków z karczmarzami aż nadto o tém przekonywa.

Procent oznaczony na 5% lub nawet 6% rocznie, w obec tego, cośmy powiedzieli wyżéj o dzisiejszym kredycie wiejskim, jeszcze będzie prawdziwém dobrodziejstwem dla włościan; jakoż pospolicie kassy pożyczkowe miejskie, skoro biorą po 4% od całéj summy spłacanéj mięsięcznie lub tygodniowo za cały czas trwania wypłaty, otrzymują rzeczywiście niemniéj jak 7%. W każdym razie, tam gdzie niewidzimy jeszcze rozwiniętego kredytu, takie warunki pożyczki nie mogą być uciążliwemi. Nadto, prócz tego pożytku materjalnego, niobeszłoby się i bez wielkiéj korzyści moralnéj; gdyż przez to da się słuszna miara do rąk osób udzielających i zaciągających pożyczki, dla ocenienia godziwości lub niegodziwości zysków dotąd ciągniętych.

Tym sposobem bezwładnie leżące drobne kapitały wieśniacze, obudzą się ze snu i płodnemi się staną; mające być rozproszonemi bezużytecznie, skupią się i pożytek przyniosą powszechny. W bliższe szczegóły zapuszczać się na tém miejscu nie sposób; wytoczyć je będzie można wtedy, gdy przyjdzie do uznania saméj zasady przez ogół i gdy wynurzy się dążenie do przyobleczenia jéj w ciało rzeczywistości. Dałby Bóg, aby najprędzéj do tego przyszło!

W. Korotyński.

ЯРМАРКИ

ВЪ ЗАПАДНЫХЪ ГУБЕРНІЯХЪ И НѢКОТОРЫЯ ВАЖНѢЙШІЯ ВЪ СМЕЖНЫХЪ МѢСТНОСТЯХЪ.

Бердичевъ (Кіевской губерніи на рѣкѣ Гнилопятѣ); въ немъ находится костелъ Кармелитовъ, основанный около 1626 г. Ярмарки: 13 янв., 16 марта, 12 іюня, 15 августа и 1 ноября.

Бѣлополе (Харьковской губерніи); на основаніи Королевской привиллегіи 1781 г. въ немъ введено четырнадцать ярмарокъ, именно: 1 января, 30 января, 17 марта, 7 апрѣля, 9 мая, 13 іюня, 29 іюня, 1 августа, 8 сентября, 1 октября, 2 ноября, 7 ноября и 6 декабря; но самая важнѣйшая теперь 24 іюня.

Бѣлостокъ (Гродненской губ.); ярмарка въ день св. Іоанна Предтечи 24 іюня.

Бѣшенковичи (Витебской губерніи на рѣкѣ Двинѣ); здѣсь находится костелъ, основанный въ 1650 г. Ярмарка бываетъ въ день святыхъ апостоловъ Петра и Павла.

Биржи (Ковенской губерніи на рѣкѣ Опочнѣ), здѣсь находится приходскій католическій костелъ и двѣ церкви протестантскаго и лютеранскаго исповѣданій. Ярмарки: 6 января, 26 іюля и 29 сентября.

Бобруйскъ (Минской губ.); ярмарки: въ день Богоявленія Господня 6 января; на св. Николая Чудот. 9 мая и 25 ноября.

Броды (въ Галиціи); ярмарки: 1-я въ день Богоявленія, 2-я въ день св. Луки 18 октября.

Большая Бржостовица (Гродненской губерніи); въ ней католическій каменный костелъ и церковь. Кромѣ менѣе важныхъ, тутъ бываетъ большая ярмарка, въ особенности на продажу лошадей, 9 мая.

Харьковъ (губернскій городъ); ярмарки: 1-я на Богоявленіе, 2-я на Успеніе Божіей Матери, каждая продолжается по 4 недѣли.

Хусловичи, ярмарка 24 іюля.

Черный Островъ (Подольской губерніи на рѣкѣ Бугѣ); ярмарки: 8 мая, въ день Св. Троицы, 1 октября и 28 декабря.

JARMARKI

W GUBERNIACH ZACHODNICH, ORAZ NIEKTÓRE WAŻNIEJSZE W MIEJSCOWOŚCIACH PRZYLEGŁYCH.

Berdyczów (gub. Kijowska nad rzeką Gniłopiatą), ma kościoł Karmelitów fundowany około 1626. Jarmarki: 13 stycznia, 16 marca, 12 czerwca, 15 sierpnia i 1 listopada.

Białopole (gub. Charkowska); ma na mocy przywileju królewskiego w 1781 zaprowadzonych czternaście jarmarków, mianowicie: 1 stycznia, 30 stycznia, 17 marca, 7 kwietnia, 9 maja, 13 czerwca, 29 czerwca, 1 sierpnia, 8 września, 1 października, 2 listopada, 7 listop. i 6 grudnia; lecz najważniejszy teraz przypada d. 24 czerwca.

Białystok (gub. Grodzieńska), jarmark na św. Jan Chrzciciel 24 czerwca.

Bieszenkowicze (gub. Witebska nad Dźwiną), mają kościoł fundowany w 1650. Jarmark: w dzień SS. Apostołów Piotra i Pawła.

Birże (gub. Kowieńska, nad rzeką Opoczną), mają kościoł parafjalny, oraz dwa kościoły protestanckie kalwiński i luterański. Jarmarki: 6 stycznia, 26 lipca i 29 września.

Bobrujsk (gub. Mińska); jarmarki: na Trzy Króle, na św. Mikołaja d. 9 maja i w dzień Opieki N. M. P. 25 listopada.

Brody (w Galicyi); jarmarki: 1 na Trzy króle, 2 w dzień S. Łukasza 18 października.

Brzostowica wielka (gub. Grodzieńska), kościoł katolicki murowany i cerkiew. Oprócz pomniejszych ma jeden walny jarmark szczególniéj na konie na św. Mikołaja 9 maja.

Charkow (miasto gubernjalne); jarmarki: 1 na 3 Króle, 2 na Wniebowzięcie N. P. Maryi, każdy po cztery tygodnie.

Chusłowicze, jarmark 24 lipca.

Czarny-Ostrów (gub. Podolska nad Bohem); jarmarki: 8 maja, w dzień SSS. Trójcy, 1 października i 28 grudnia.

9"

Долгиновъ (Виленской губерніи на рѣкѣ Виліи); въ немъ находится костелъ, основанный въ 1704 г. Ярмарка бываетъ на Вознесеніе Господне.

Druя (Виленской губ. на рѣкахъ Двинѣ и Друйкѣ); въ ней находятся костелъ, основанный въ 1646 году, и двѣ церкви. Ярмарка 6 января.

Дубно (Волынской губ.); ярмарка на св. Петра и Павла продолж. 3 недѣли, а предъ нею въ продолженіи двухъ недѣль производится тамъ шерстяная торговля. Контракты происходятъ въ продолженіи 4 недѣль послѣ Богоявленія.

Эльбингъ (въ Восточной Пруссіи); ярмарки: 1-я 22 іюля, 2-я въ день св. Мартина.

Данцигъ (въ Восточной Пруссіи); ярмарки: 1-я въ день св. Доминика, 2 въ день св. Мартина.

Гродно (губернскій городъ на рѣкѣ Нѣманѣ), имѣетъ нѣсколько костеловъ и церквей, изъ коихъ древнѣйшіе суть: костелъ, основанный Витольдомъ около 1490 г., и церковь, основанная на урочищѣ, называемомъ *Коложа*, незапамятной древности. Ярмарка съ 26 іюня до 26 іюля.

Гомель (Могилевской губерніи на рѣкѣ Сожѣ); ярмарка 1 января.

Янишки (Ковенской губерніи); здѣсь находится костелъ, основанный въ 1526 г. Ярмарки: 2 февраля, на Средопостье и въ день Тѣла Господня.

Янушполь (Волынской губерніи на рѣкѣ Тетеревѣ); ярмарки: 11 января, 9 мая и 27 іюля.

Ярмолинце (Подольской губ.); ярмарки на Ѳоминой недѣлѣ, 27 іюня и 6 декабря.

Езіоросы (см. Новоалександровскъ).

Илукшта (Курляндской губерніи); ярмарки: 6 января и 2 декабря.

Калиновка (Подольской губерніи); ярмарки чрезъ каждыя двѣ недѣли.

Калушъ (Подольской губерніи, на рѣкахъ Сивкѣ и Черзвѣ); ярмарки: 6 января, 4 марта и 16 мая.

Кіевъ (губ. г. на Днѣпрѣ); контракты бываютъ съ 20 января по 10 февраля, а ярмарка, преимущественно шерстяная, начинается 15 іюня и продолжается до 10 іюля.

Dołhinów (gub. Wileńska nad Wilją), ma kościoł fundowany w 1704. Jarmark na Wniebowstąpienie Pańskie.

Druja (gub. Wileńska nad Dźwiną i Drujką), ma kościoł fundowany w r. 1646, i parę cerkwi. Jarmark 6 stycznia.

Dubno (gub. Wołyńska); jarmark na SS. Piotra i Pawła przez trzy tygodnie poprzedzony dwutygodniowym targiem na wełnę; kontrakty od Trzech Królów przez 4-ry tygodnie.

Elbląg (w Prusiech wschodnich); jarmarki: 1 dnia 22 lipca, 2 na *S.* Marcin.

Gdańsk (w Prusiech wschodnich); jarmarki: 1 na S. Dominik, 2 na S. Marcin.

Grodno (miasto gubernjalne nad Niemnem), ma kilka kościołów i cerkwi, z których najstarożytniejszemi są: kościoł fundowany przez Witolda około 1490 i cerkiew, fundowana w miejscu nazwaném *Kołoża*, dziwnéj starożytności. Jarmark od 26 czerwca do 26 lipca.

Homel (gub. Mohylewska nad Sożą); jarmark 1 stycznia.

Janiszki (gub. Kowieńska), mają kościoł fundowany w r. 1526. Jarmarki: 2 lutego, na Srodopoście i na Boże Ciało.

Januszpol (gub. Wołyńska nad rzeką Teterowem); jarmarki: 11 stycznia, 9 maja i 27 lipca.

Jarmolińce (gub. Podolska); jarmarki: na niedzielę Przewodnią, dnia 27 czerwca i 6 grudnia.

Jeziorosy (ob. Nowo-Aleksandrowsk).

Iłukszta (gub. Kurlandzkiéj); jarmarki 6 stycznia i 2 grudnia.

Kalinówka (gub. Podolska); jarmark co dwa tygodnie.

Kałusz (gub. Podolska, przy rzekach Siwka i Czerzwia); jarmarki: 6 stycznia, 4 marca i 16 maja.

Kijów (miasto gubernjalne nad Dnieprem); kontrakty od d. 20 stycznia do 10 lutego, i jarmark głównie na wełnę od 15 czerwca do 10 lipca trwający.

Коростышевъ (Подольской губерніи на рѣкѣ Тетеревѣ): ярмарки: 6 января, въ Сыропостную недѣлю, въ Средопостье, 8 мая, 29 іюня, 20 іюля и 8 сентября.	*Korostyszew* (gub. Podolska nad Teterowem); jarmarki: 6 stycznia, w niedzielę Syrną, w Srodopoście, 8 maja, 29 czerwca, 20 lipca i 8 września.
Козинъ (Подольской губерніи); ярмарки: 2 февраля, 25 марта, 23 апрѣля, 29 іюня, 1 августа, 8 ноября и 4 декабря.	*Kozin* (gub. Podolska); jarmarki: 2 lutego, 25 marca, 23 kwietnia, 29 czerwca, 1 sierpnia, 8 listopada i 4 grudnia.
Кенигсбергъ (въ Восточной Пруссіи): въ понедѣльникъ передъ днемъ св. Іоанна.	*Królewiec* (w Prusiech wschodnich); jarmark w poniedziałek przed S. Janem.
Кременчугъ (Полтавской губерніи); ярмарки: съ 25 января по 1 февраля, съ 20 іюня по 1 іюля и съ 27 августа по 7 сентября.	*Krzemieńczug* (gub. Połtawska); jarmarki: od 25 stycznia do 1 lutego, od 20 czerwca do 1 lipca, i od 27 sierpnia do 7 września.
Кульчины (Волынской губерніи); ярмарки: въ Ѳомину недѣлю, въ день Вознесенія Господня, каждая продолжается 7 дней; другія, какъ то: въ день 40 мучениковъ, Св. Петра и Св. Пантелеона по 3 дня.	*Kulczyny* (gub. Wołyńska); jarmarki: w niedzielę przewodnią, w dzień Wniebowstąpienia Pańskiego, po tygodniu; inne, jak w d. 40 męczenników, S. Piotra i S. Pantaleona, po 3 dni.
Кузьминъ (Подольской губерніи на рѣкѣ Смотричѣ); ярмарки: 6 января, 20 февраля, въ Средопостье, 23 апрѣля, 9 мая, 24 іюня, 1 августа, 1 октября, 28 октября, 8 ноября и 6 декабря.	*Kuźmin* (gub. Wołyńska nad Smotryczem); jarmarki: d. 6 stycznia, 20 lutego, we Srodopoście, 23 kwietnia, 9 maja, 24 czerwca, 1 sierpnia, 1 października, 28 października, 8 listopada i 6 grudnia.
Линковъ (Ковенской губерніи); ярмарка въ воскресенье, слѣдующее послѣ празднованія Шкаплерной Божіей Матери.	*Linkow* (gub. Kowieńska); jarmark w niedzielę po Szkaplernéj.
Лейпцигъ (въ Германіи); ярмарки: 1-я на Новый годъ, 2-я 24 апрѣля, 3-я въ день св. Михаила.	*Lipsk* (w Niemczech); jarmarki: 1 na Nowy Rok, 2 d. 24 kwietnia, 3 na S. Michał.
Любаръ (Волынской губерніи на рѣкѣ Случѣ), имѣетъ костелъ, основанный въ 1634 г. Ярмарки: 23 апрѣля и 24 іюля.	*Lubar* (gub. Wołyńska nad Słuczą), ma kościoł fundowany w 1634. Jarmarki: 23 kwietnia i 24 czerwca.
Любавичи; ярмарки: съ 13 января по 12 февраля, и небольшая 29 іюля.	*Lubawicze*, jarmarki: od 13 stycznia do 12 lutego, oraz niewielki 29 lipca.
Ловичъ (въ Ц. Польскомъ); большія ярмарки: съ дня св. Іоанна, 24 іюня въ продолженіи 3 дней и въ день св. Матвѣя, съ 21 сентября въ продолженіи недѣли.	*Łowicz* (w Królestwie Polskiém); jarmarki większe: na św. Jan od 24 czerwca przez trzy dni, i na św. Mateusza od 21 września przez tydzień.
Лужки (Виленской губ.); здѣсь находится костелъ, основанный въ 1741 г.; ярмарки: 25 января и 8 сентября.	*Łużki* (gub. Wileńska), ma kościoł fundowany w 1741. Jarmarki: 25 stycznia i 8 września.
Макаровъ (Подольской губ.). Ярмарки: 1 января, 8 января, 9 марта, 25 марта, 6 апрѣля, 25 апрѣля, 8 мая, 25 мая, 6 іюня, 29 іюня, 1 августа, 8 сентября, 29 октября, 1 ноября, 24 ноября и кромѣ того съѣзды.	*Makarów* (gub. Podolska); jarmarki: 1 stycznia, 8 stycznia, 9 marca, 25 marca, 6 kwietnia, 25 kwietnia, 8 maja, 25 maja, 6 czerwca, 29 czerwca, 1 sierpnia, 8 września, 29 października, 1 listopada, 24 listopada, a nadto Zborne.
Минскъ Литовскій (губернскій городъ на рѣкѣ Свислочѣ); въ немъ находятся два каѳедральные собора: православный и католическій,	*Mińsk* lit. (miasto gubernjalne nad rzeką Świsłoczą) ma katedrę biskupią rzymsko-katolicką i prawosławną, kilka kościołów, z których fundacya fa-

нѣсколько костеловъ, изъ которыхъ основаніе приходскаго относятъ къ 1386 г. Главная ярмарка, начинаясь 23 мая, продолжается четыре слѣдующія недѣли, другія меньшія.

Миръ (Минской губ. на рѣкѣ Ушѣ), имѣетъ костелъ, основанный въ 1604 г., и православную церковь. Ярмарки: съ 9 мая въ 4 слѣдующіе за тѣмъ понедѣльника, съ 6 декабря также въ 4 понедѣльника.

Мирополь (Подольской губ. на рѣкѣ Случѣ); имѣетъ ярмарки: 1 января, 27 января, 10 марта, 25 апрѣля, 8 мая, 25 мая, 29 іюня, 27 іюля, 92 августа, 1 октября, 20 октября и 6 декабря.

Невель (Витебской гу.); ярмарки: 6 янв. и 20 іюля.

Несвижъ (Минской губ. на рѣкѣ Ушѣ), имѣетъ 5 костеловъ и старый замокъ. Ярмарка съ 17 по 29 сентября.

Новоалександровскъ (Ковенской губер.), имѣетъ костелъ, основанный въ 1530 г. ярмарки: въ воскресенье послѣ Богоявленія и 15 августа.

Новогрудокъ (Минской губ. на рѣкѣ Брецянкѣ), имѣетъ костелы, изъ коихъ нѣкоторые основаны въ XV столѣтіи. Ярмарка съ 19 марта продолжается двѣ недѣли, и меньшія.

Островно (Витебской губер. на Двинѣ), имѣетъ костелъ, основанный около половины XVI столѣтія. Ярмарка въ день Вознесенія.

Освей (Витебской губ. при озерѣ), имѣетъ костелъ и богадѣльню, основанные въ 1759 г. Ярмарки: въ послѣднюю пятницу передъ Петровымъ днемъ и 24 іюля.

Ошмяны (уѣздный городъ Виленск. губер.); главная ярмарка въ день Св. Михаила.

Паричи (Минской губ.); ярмарка съ 14 октября въ продолженіи 8-ми дней.

Паволоча (Кіевской губ. на рѣкѣ Раставицѣ), имѣетъ въ годъ 21 ярмарку: на Новый Годъ, 25 января, на первой и на пятой недѣлѣ великаго поста, на Ѳоминой недѣлѣ, 25 апрѣля, 8 мая, въ день ССС. Троицы, на третьей недѣлѣ послѣ Сошеств. Св. Духа, 24 іюня, 20 и 24 іюля, 6 и 29 августа, 14 сентября, 1 и 26 октября, 8 ноября, 9 и 26 декабря.

nego ma datować od 1386. Jarmark główny od 23 maja przez cztery następne tygodnie, inne pomniejsze.

Mir (w gub. Mińskiéj nad rzeką Uszą), ma kościoł fundowany w r. 1604 i cerkiew po-bazyljańską. Jarmark: od 9 maja przez cztery następne poniedziałki, od 6 grudnia także przez cztery poniedziałki

Miropol (gub. Podolska nad Słuczą); ma jarmarki: 1 stycznia, 27 stycznia, 10 marca, 25 kwietnia, 8 maja, 25 maja, 29 czerwca, 27 lipca, 29 sierpnia, 1 października, 20 października i 6 grudnia

Newel (gub. Witebska); jarmarki: 6 stycz. i 20 lipca.

Nieświéż (gub. Mińska nad rzeką Uszą), ma 5 kościołów, stary mieszkalny zamek. Jarmark od 17 do 29 września.

Nowo-Aleksandrowsk (gub. Kowieńska), ma kościoł fundowany w 1530. Jarmarki: w niedzielę po 3-ch Królach i 15 sierpnia.

Nowogródek (gub. Mińska, nad rzeką Brecianką), ma kościoły, a w ich liczbie niektóre fundowane w XV w. Jarmark od 19 marcaprzez dwa następne tygodnie, i pomniejsze.

Ostrowno (gub. Witebska nad Dźwiną), ma kościoł fundowany około połowy XVI wieku. Jarmark na Wniebowzięcie.

Oświej (gub. Witebska, nad jeziorem), ma kościoł i szpital fundowane 1759. Jarmarki: w ostatni piątek przed S. Piotrem. i 24 lipca.

Oszmiana (gub. Wileńska, miasto powiatowe), ma jeden główniejszy jarmark na S. Michał.

Parycze (gub. Mińska); jarmark od 14 października przez dni 8.

Pawołocza (gub. Kijowska, nad Rastawicą); ma 21 jarmarków do roku: na Nowy Rok, 25 stycznia, w piérwszą i piątą niedzielę postu, w niedzielę przewodnią, 25 kwietnia, 8 maja, w dzień SSS. Trójcy, w trzy tyg. po Zesłaniu Ducha św., 24 czerwca, 20 i 24 lipca. 6 i 29 sierpnia, 14 września, 1 i 26 października, 8 listopada, 9 i 26 grudnia.

Плунгяны (Ковенской губ.); ярмарки: въ понедѣльникъ первой недѣли великаго поста и 24 іюня.

Почаевъ (Волынской губ.); ярмарки: въ Духовъ день и въ день Вознесенія, обѣ по четыре недѣли.

Поюрже, (въ Ковенской губер., въ Россіенскомъ уѣздѣ); имѣетъ недѣльныя ярмарки: 19 іюня, 15 сентября и 28 декабря.

Посволь (Ковенской губ. на рѣкѣ Лавеунѣ) имѣетъ костелъ, основанный въ 1498 г. Ярмарка 24 іюня.

Познань (въ В. Г. Познанскомъ): 1 въ первую недѣлю Великаго поста, 2 въ день св. Іоанна, 3 въ день св. Михаила, 4 въ день св. Луціи.

Пулины (Волынской губ.); ярмарки: 10 марта, 29 мая и 26 сентября, сверхъ того 1 числа каждаго мѣсяца.

Радошковичи (Виленской губ.); здѣсь находится костелъ, основанный въ 1467 г. Ярмарка въ день Св. Троицы.

Роговъ (Ковенской губ. на р. Невяжѣ), имѣетъ костелъ, основанный въ 1680 г. Ярмарка въ воскресенье, послѣ Успенія Божіей Матери.

Роголо; ярмарки: на Вознесеніе, на Тѣло Господне и 29 сентября.

Саланты (Ковенской губ. на рѣкѣ Салантѣ); костелъ основанъ въ 1630 г. Ярмарки: 4 января, 4 марта, 24 іюля, 16 августа, 2 октября.

Славута (Волынской губ. на рѣкѣ Корчикѣ), имѣетъ костелъ; ярмарки 30 января, 23 апрѣля, 24 іюня, 24 августа, 1 ноября, 21 ноября.

Сморгони (Виленской губ.); костелъ основанъ въ 1626 г.; ярмарка на Средопостье.

Старый Константиновъ (Волынской губ. на Случѣ), имѣетъ два костела, изъ коихъ одинъ основанъ въ 1613 г. Ярмарки: 1 января, въ Заговѣнье, 17 марта, 25 марта, 6 апрѣля, 18 мая, 12 іюня, 20 іюля, 18 августа, 8 сентября, 1 октября, 26 октября и 30 ноября.

Столпцы (Минской губ. на р. Нѣманѣ), имѣетъ костелъ, основанный въ 1623 г. Нѣсколько небольшихъ ярмарокъ, изъ коихъ важнѣйшая 4 марта.

Płungiany (gub. Kowieńska); jarmarki: w poniedziałek zapustny i 24 czerwca.

Poczajów (gub. Wołyńska); jarmarki: na Zielone świątki i na Wniebowzięcie P. M., oba po cztery tygodnie.

Pojurze (w gubernii Kowieńskiéj, powiecie Rosieńskim); ma naznaczone tygodniowe jarmarki: 19 czerwca, 15 września, 28 grudnia.

Poswol (gub. Kowieńska, nad rzeką Ławeuną), ma kościół fundowany w 1498. Jarmark 24 czerwca.

Poznań (w W. Ks. Poznańskiém): 1 w niedzielę wstępną, 2 na S. Jan, 3 na S. Michał, 4 na S Łucyę.

Puliny (gub. Wołyńska); jarmarki: 10 marca, 29 maja i 26 września; oprócz tego w dniu 1 każdego miesiąca.

Radoszkowicze (gub. Wileńska), mają kościół fundowany 1467. Jarmark w dzień SSS. Trojcy.

Rogów (gub. Kowieńska, nad Niewiażą), ma kościoł założony w 1680. Jarmark w niedzielę po Wniebowzięciu N. P. M.

Rogoło; jarmarki: na Wniebowstąpienie, na Boże Ciało i 29 września.

Sałanty (gub. Kowieńska, nad rzeką Sałantą), kościoł fundowany 1630. Jarmarki: 6 stycznia, 4 marca, 24 lipca, 16 sierpnia, 2 października.

Sławuta (gub. Wołyńska nad rzeką Korczyk); ma kościoł katolicki. Jarmarki: 30 stycznia, 23 kwietnia, 24 czerwca, 24 sierpnia, 1 listop., 21 listop.

Smorgonie (gub. Wileńska), mają kościoł katolicki fundowany w 1626. Jarmark na Środopoście.

Stary Konstantynów (gub. Wołyńska, nad Słuczą), ma parę kościołów, z których jeden fundowany w 1613. Jarmarki: 1 stycznia, w zapusty, 17 marca, 25 marca, 6 kwietnia, 18 maja, 12 czerwca, 20 lipca, 15 sierpnia, 8 września, 1 października, 26 października, 30 listopada.

Stołpce (gub. Mińska, nad Niemnem), mają kościoł katolicki fundowany 1623. Kilka mniéj znaczących jarmarków, z których najgłówniejszy d. 4 marca.

Судилки (Волынской губ.), имѣетъ костелъ. Незначительныхъ ярмарокъ 12.

Свенцяны (Виленской губ.), имѣетъ костелъ, основанный Витольдомъ и возобновленный въ 1683 г. Ярмарки: съ 1 по 6 января, съ 1 по 7 сентября.

Свислочь (Гродненской губ. на Свислочи и Березинѣ); костелъ основанъ въ 1786 г. Ярмарка въ августѣ, по закрытіи Зельвянской.

Шаты (Виленской губерніи), костелъ основанъ въ 1499 г. Ярмарка въ день Св. Троицы.

Щучинъ литовскій (Виленской губерніи), имѣетъ древній попіарскій костелъ и другой, основанный въ 1742 г. Ярмарки 22 іюля и 28 октября.

Шкловъ (Могилевской губ. на Днѣпрѣ), имѣетъ костелъ основанный въ 1619 г. ярмарки: въ первую недѣлю великаго поста и на Тѣло Господне.

Шидловъ (Ковенской губ.); костелъ основанъ въ 1457 г. Ярмарка на Рождество Пресвятой Богородицы.

Торнъ (въ Пруссіи); ярмарки: въ день Богоявленія, въ день св. Троицы и св. Симеона и Іуды.

Уцяна (Ковенской губ. на рѣкѣ Уцянкѣ), костелъ основанъ Витольдомъ. Ярмарки: 2 февраля, на Вознесеніе, въ день Тѣла Господня, 2 октября; каждая ярмарка продолжается недѣлю.

Варшава; ярмарки: во второй понедѣльникъ послѣ Филиппа и Іакова, въ понедѣльникъ послѣ Всѣхъ Святыхъ, каждая продолжается по 3 недѣли; сверхъ того, ярмарка шерстью съ 3 (15) іюня.

Видзы (Ковенской губ.); имѣетъ костелъ основанный въ 1481 г. Ярмарки: въ воскресенье послѣ Богоявленія, въ Средопостье и 16 іюля.

Вильно; главная ярмарка съ 23 апрѣля по 15 мая; другія, меньшія ярмарки утверждены обычаемъ, какъ то: 4 марта на деревянную посуду, 23 апрѣля на сѣмена и огородныя растенія, 24 іюля ярмарка, называемая *Роса* и т. п.

Вилкомиръ (Ковенской губ. на рѣкѣ Свентой) имѣетъ костелъ, одинъ изъ древнѣйшихъ въ Литвѣ, основанный Ягелломъ въ 1387 г. Ярмарка въ день С. Петра и Павла.

Влодавка (Гродненской губ. Брест. уѣзда); значительная ярмарка 1 октября.

Sudyłki (gub. Wołyńska), mają kościoł katolicki. Jarmarków małoznaczących dwanaście.

Święciany (gub. Wileńska), mają kościoł fundowany przez Witolda, a odnowiony 1638. Jarmarki: od 1 do 6 stycznia, od 1 do 7 września.

Swisłocz (gub. Grodzieńska, nad Świsłoczą i Berezyną), kościoł fundowany w 1786. Jarmark w sierpniu, zaraz po Zelwiańskim.

Szaty (gub. Wileńska); kościoł założony w 1499. Jarmark w dzień SSS. Trójcy.

Szczuczyn litewski (gub. Wileńska), ma dawny kościoł po-pijarski i inny założony w 1742. Jarmarki 22 lipca i 28 października.

Szkłów (gub. Mohylewska, nad Dnieprem), ma kościoł fundowany 1619 r. Jarmarki: w niedzielę Wstępną i na Boże Ciało.

Szydłów (gub. Kowieńska), kościoł założony w 1457. Jarmark na Narodzenie P. Maryi.

Toruń (w Prusiech); jarmarki: na Trzy Króle, na SSS. Trójcę i na śś. Szymona i Judy.

Uciana (gub. Kowieńska nad rzeką Ucianką), kościoł fundowany przez Witolda. Jarmarki: 2 lutego, na Wniebowstąpienie, na Boże Ciało, d. 2 października; każdy jarmark trwa po tygodniu.

Warszawa; jarmarki: w drugi poniedziałek po SS. Filipie i Jakóbie, w poniedziałek po Wszystkich SS. każdy po trzy tygodnie; nadto, jarmark na wełnę od d. 3 (15) czerwca.

Widze (gub. Kowieńska), mają kościoł fundowany w r. 1481. Jarmarki: w niedzielę po 3-ch Królach, na Srodopoście i 16 lipca.

Wilno; jarmark główny od 23 kwietnia do 15 maja; inne uświęcone tradycyą są jarmarki pomniejsze, jako to: d. 4 marca na naczynia drewniane, 23 kwietnia na nasiona i wyrostki ogrodowe, 24 czerwca jarmark zwany Rosą i t. d.

Wiłkomierz (gub. Kowieńska, nad rzeką Świętą), ma kościoł jeden z najpiérwszych w Litwie, bo fundowany przez Jagiełłę w 1387. Jarmark w dzień S. Piotra i Pawła.

Włodawka (gub. Grodzieńska w pow. brzes.); znaczny jarmark 1 października.

Ворне или *Мѣдники*, (Ковенской губ. на рѣкѣ Вырвитѣ и четырехъ озерахъ); ярмарка въ воскресенье послѣ св. Петра.

Вишневъ (Виленской губер.); костелъ основанъ въ 1496 г. Ярмарокъ небольшихъ бываетъ здѣсь 12: 1-го января, 9-го мая, въ день Св. Николая, въ первое Воскресенье послѣ октавы Тѣла Господня, 15-го Августа, въ день Успенія Пресвятыя Богородицы, 15 Сентября, въ день Посвященія Приходскаго Костела, и 28-го Октября въ день Св. Ѳаддея.

Высоколитовскъ (Гродненской губ.), имѣетъ костелъ. Ярмарка съ 25 іюля въ продолженіи двухъ недѣль.

Зельва (Гродненской губ. на рѣкѣ Зельвѣ), имѣетъ древній костелъ. Знаменитая ярмарка съ 25 іюля по 25 августа.

Wornie czyli *Miedniki*, (gub. Kowieńska, nad rzeczką Wyrwittą i czterema jeziorami); jarmark w niedzielę po S. Pietrze.

Wiszniew (gub. Wileńska); kościoł fundowany w 1496. Jarmarków pomniejszych odbywa się tutaj 12: 1 stycznia, 9 maja, w dzień świętego Mikołaja, w piérwszą niedzielę po oktawie Bożego Ciała, 15 sierpnia, w dzień Wniebowzięcia N M. P., 15 września, w dzień Poświęcenia kościoła prarafjalnego, i 28 paźdz. w dzień S-go Tadeusza.

Wysokie litewskie (gub. Grodzieńska); ma kościoł katolicki. Jarmark od 25 lipca przez dwa tygodnie.

Zelwa (gub. Grodzieńska, nad rzeką Zelwą), posiada dawny kościoł. Jarmark znakomity, od d. 25 lipca do 25 sierpnia.

О ГЕРБОВЫХЪ, ВЕКСЕЛЬНЫХЪ И КРѢПОСТНЫХЪ БУМАГАХЪ.

Гербовая бумага.

20-копѣечнаго достоинства употребляется на прошенія, объявленія и объясненія, подаваемыя въ Уѣздные и Надворные суды, Городскіе Магистраты, Ратуши, Дворянскія Опеки, Сиротскіе и Словесные Суды, Земскія и Городскія Полиціи, Московская Управа Благочинія; Губернскимъ и Уѣзднымъ Стряпчимъ, Исправникамъ, Становымъ Приставамъ, Городничимъ, Полиціймейстерамъ, Московскому Оберъ-Полиціймейстеру и въ другія равныя имъ мѣста и къ равнымъ имъ лицамъ и на производство дѣлъ и переписки въ этихъ мѣстахъ.

40-коп. достоинства употребляется на копіи документовъ, препровождаемыхъ при прошеніяхъ въ Губернскія Правленія, главныя судебныя Палаты, Казенныя Палаты; къ Губернаторамъ, Генералъ-Губернаторамъ и на производство дѣлъ въ означенныхъ мѣстахъ.

70-коп. достоинства: на прошенія, подаваемыя въ вышепоименованныя мѣста и къ лицамъ соотвѣтственныхъ имъ разрядовъ; также на копіи бумагъ, препровождаемыхъ въ Правительствующій Сенатъ, къ гг. Министрамъ, Оберъ-Прокурорамъ Сената и другимъ, равнымъ имъ мѣстамъ и лицамъ

1-рублеваго достоинства: на прошенія къ означеннымъ лацамъ и къ означеннымъ мѣстамъ, на выдаваемые высшими властями дворянамъ паспорты на проѣздъ въ другія губерніи и на свидѣтельства имъ же выдаваемыя Земскими и Городскими Полиціями на проѣздъ въ той же губерніи.

2-рублеваго достоинства: на вѣрющія письма по дѣламъ и на билеты, выдаваемые высшими властями иностранцамъ.

6-рублеваго достоинства: на аппеляціонныя прошенія въ Гражданскую Палату о постановленіяхъ низшихъ вѣдомствъ, Уѣздныхъ Судовъ и Магистратовъ.

10-рублеваго достоинства: на таковыя же аппеляціонныя прошенія въ Правительствующій Сенатъ о постановленіяхъ Гражданской Палаты.

Примѣчаніе. Если аппеляціонное прошеніе къ высшимъ властямъ и начальникамъ не помѣщается на одномъ листѣ, то позволяется упо-

O PAPIERZE HERBOWYM, WEKSLOWYM I SZACUNKOWYM.

Papier herbowy.

20 kop. ceny, używa się na prośby, objawienia i objaśnienia do Powiatowych i Nadwornych Sądów, miejskich Magistratów, Ratuszów, Opiek Szlacheckich, Sądów Sierockich, Słownych, Ziemskich, Miejskiéj Policyi Moskiewskiéj, Zarządu Policji, Gubernjalnych i Powiatowych Strapczych, Sprawników, Stanowych Prystawów, Horodniczych, Policmejstrów, Ober-Policmejstrów w Moskwie, i do innych równych im miejsc i osób, oraz na prowadzenie dzieł i korespondencji w tych miejscach.

40 kop. ceny, używa się na kopje dokumentów przesyłających się, przy prośbach, do Gubernjalnego Rządu, Sądów Głównych, Izb Skarbowych, do Gubernatorów, Generał-Gubernatorów, i na prowadzenie dzieł w tych miejscach.

70 kop ceny, na prośby do wyż pomienionych miejsc i osób, tudzież na kopje przesyłających się dokumentów do Rządzącego Senatu, PP. Ministrów, Ober-Prokurorów Senatu, i innych równych im miejsc i osób.

1 Rub. srebr. ceny, na prośby do pomienionych osób i miejsc, na pasporta od wyższéj władzy wydawane dla szlachty na wydalenie się w inne gubernje, i na świadectwa dla tychże od ziemskich i miejskich Policij na wyjazd w obrębach tejże gubernji.

2 Rub. srebr. ceny, na plenipotencje do interesów i na bilety wydawane od władz wyższych cudzoziemcom.

6 Rub. srebr. ceny, na prośby apelacyjne od dekretów niższych jurysdykcij, Sądów powiatowych i Magistratów, do Izby Cywilnéj.

10 Rub. srebr. ceny, na takowéż apelacyjne prośby, od dekretów Cywilnéj Izby do Rządzącego Senatu.

Nota. Gdy apelacyjne prośby do wyższych władz i urzędników nie mieszczą się na jednym arkuszu, dozwala się użyć papieru takiéj ceny,

требить бумагу той цѣны, какая установлена для производства дѣлъ въ соотвѣтствующихъ имъ вѣдомствахъ: т. е. въ гражданской палатѣ 40 к., а въ сенатѣ 70 коп.

На аппеляціонныя прошенія и отзывы, по уголовнымъ и слѣдственнымъ дѣламъ, о приговорахъ низшихъ инстанцій употребляется бумага той цѣны, какая установлена для производства дѣлъ въ тѣхъ инстанціяхъ, въ которыя подаются эти прошенія.

На копіи приговоровъ и постановленій по тяжебнымъ дѣламъ въ низшихъ инстанціяхъ употребляется 40 копѣечная а въ высшихъ 70 к. бумага.

Всякіе договоры пишутся на крѣпостной бумагѣ.

jaka jest ustanowiona do prowadzenia dzieł w tych jurysdykcjach: t. j. do Izby Cywilnéj 40 kop. do Senatu 70.

Na apelacyjne prośby i odezwy w dziełach kryminalnych i śledczych, od wyroków niższych instancij do wyższych, używa się papier téj ceny, jaka ustanowiona dla prowadzenia dzieł w tych jurysdykcjach, do których podają się te prośby.

Na kopje dekretów i postanowień, w sprawach processowych i niższych instancjach, używa się papier 40-kopiejkowy, w wyższych 70-kop.

Wszelkie umowy zawierają się na papierze szacunkowym.

Вексельная бумага.
Papier wekslowy.

					Цѣна. Cena. P. R.	K.
Отъ Od	1	до do	150	Рублей. Rub.	—	50
—	151	—	300	—	1	—
—	301	—	900	—	2	—
—	901	—	1500	—	3	50
—	1501	—	2500	—	4	50
—	2501	—	3000	—	7	—
—	3001	—	4500	—	10	—
—	4501	—	6000	—	13	—
—	6001	—	7500	—	17	—
—	7501	—	9000	—	20	—
—	9001	—	10000	—	23	—
—	10001	—	12000	—	26	—
—	12001	—	13000	—	30	—
—	13001	—	15000	—	33	—
На копіи векселей и обязательствъ. Na kopje wekslów i skryptów.					—	20

Крѣпостная бумага.
Papier szacunkowy.

					Цѣна. Cena. P. R.	K.
Отъ Od	150	до do	300	Рублей. Rub.	1	—
—	301	—	900	—	2	—
—	901	—	1500	—	3	50
—	1501	—	2000	—	4	50
—	2001	—	3000	—	7	—
—	3001	—	4500	—	10	—
—	4501	—	6000	—	13	—
—	6001	—	7500	—	17	—
—	7501	—	9000	—	20	—
—	9001	—	10000	—	23	—
—	10001	—	12000	—	26	—
—	12001	—	13000	—	30	—
—	13001	—	15000	—	33	—
—	15001	—	18000	—	40	—
—	18001	—	21000	—	45	—
—	21001	—	30000	—	65	—
—	30001	—	45000	—	100	—
—	45001	—	60000	—	135	—
—	60001	—	90000	—	200	—
—	90001	—	120000	—	265	—
—	120001	—	150000	—	330	—
—	150001	—	225000	—	500	—
—	225001	—	300000	—	660	—
—	300001	и далѣе i daléj		—	1350	—

Плата на С.-Петербургско-Варшавской желѣзной дорогѣ.

Opłata na kolei żelaznéj St.-Petersbursko-Warszawskiéj.

		Разстояніе по верстамъ. Odległość na wiorsty.	ПАССАЖИРСКІЕ POCIĄGI									
			Проѣзжающіе, Przejeżdzający.						Вещи. Rzeczy.		Товары. Towary.	
			1 класса. klassy.		2 класса. klassy.		3 класса. klassy.					
			р. r.	к. k.	р. r.	к. k.	р. r.	к. k.	р. r.	к. k.	р. r.	к. k.
За одну версту.	Za jedną wiorstę…………	1		3		$2^{1}/_{4}$		$1^{1}/_{4}$		$^{1}/_{5}$		$^{1}/_{6}$
Изъ Вильна	Z Wilna											
До Свенцянъ.	Do Święcian………………	72	2	16	1	62		90		$14^{4}/_{10}$		12
— Новоалександровска.	— Nowoaleksandrowska	139	4	17	3	12	1	73		$27^{8}/_{10}$		$23^{16}/_{100}$
— Динабурга.	— Dynaburga…… ……	164	4	92	3	69	2	5		$32^{8}/_{10}$		$27^{33}/_{100}$
— Рѣжицы.	— Rzeżycy…………………	245	7	35	5	51	3	6		49		$40^{83}/_{100}$
— Острова.	— Ostrowa………………	357	10	71	8	3	4	46		$71^{4}/_{10}$		$59^{50}/_{100}$
— Пскова.	— Pskowa…………………	406	12	18	9	13	5	7		$81^{2}/_{10}$		$67^{66}/_{100}$
— С.-Петербурга.	— St.-Petersburga…….	662	19	86	14	89	8	27	1.	$32^{4}/_{10}$	1.	$10^{38}/_{100}$
— Ковна.	— Kowna…………………	97	2	91	2	18	1	21		$19^{4}/_{10}$		$16^{16}/_{100}$
— Вѣржболова.	— Wierzbołowa………	178	5	34	4		2	22		$35^{6}/_{10}$		$29^{66}/_{100}$
— Гродна.	— Grodna ………………	160	4	80	3	60	2			32		$26^{66}/_{100}$
— Бѣлостока.	— Białego-Stoku………	229	6	87	5	15	2	86		$45^{8}/_{10}$		$38^{16}/_{100}$
— Варшавы.	— Warszawy,………………	387	11	61	8	70	4	83		$77^{4}/_{10}$		$64^{50}/_{100}$
Изъ Динабурга до Риги.	Z Dynaburga do Rygi…	204	6	12	4	59	2	55				

ОБЩІЯ ПРИМѢЧАНІЯ.

1) Кассы, изъ которыхъ продаются билеты, открываются на большихъ станціяхъ 45-ью, а на меньшихъ 15 мин. предъ отправленіемъ, поѣздовъ и запираются за 5 мин. до отправленія оныхъ.

2) Пассажиры могутъ переходить изъ вагона низшаго класса въ высшій, доплачивая слѣдующія за то деньги.

3) Дѣти моложе 5 лѣтъ перевозятся безплатно, если ихъ держатъ на рукахъ другіе. Имѣющія болѣе 5 лѣтъ до 10 плотятъ въ 1 и 2 классахъ половину, а въ третьемъ классѣ $^{1}/_{4}$ цѣны; отъ 10 лѣтъ и далѣе полную цѣну.

4) Каждый пассажиръ имѣетъ право взять съ собою вещей вѣсомъ 1 пудъ безплатно. Дѣти, за которыя плотится $^{1}/_{2}$ или $^{1}/_{4}$ цѣны, могутъ безплатно перевозить только 20 фунтовъ.

5) Кромѣ $^{1}/_{5}$ копѣйки, слѣдующей съ версты за каждый пудъ свыше 1, должно платить еще 3 коп. за росписку и 5 коп. съ каждаго тюка за суточное храненіе его на станціи, если этотъ тюкъ сдается предъ или послѣ отправленія поѣздовъ на отвѣтственность управленія желѣзной дороги; если же вещи не будутъ приняты изъ станціи въ продолженіи 24 часовъ тогда за каждыя слѣдующія сутки должно плотить еще 2 коп.

6) Пассажиры могутъ взять съ собою въ вагонъ, не записывая въ книгу, такія вещи, которыхъ объемъ и особенныя качества будутъ непротивны другимъ пассажирамъ.

7) Въ случаѣ покражи вещей общество желѣзной дороги уплачиваетъ: за шляпу съ футляромъ не болѣе 10 руб., за сакъ-вояжъ 20 руб., а за чемоданъ не болѣе 50 рублей.

8) Непозволяется брать съ собою въ вагоны собакъ и заряженныхъ оружей.

ПОѢЗДЫ. OSOBOWE.				ТОВАРНЫЕ ПОѢЗДЫ. POCIĄGI TOWAROWE.							
Лошади. Konie.	Собаки. Psy.	Поѣзды. Pojazdy.		Товары. Towary.			Скотъ. Bydło.			Поѣзды. Pojazdy.	
		на 2 особы. na 2 osoby.	на 4 особы. na 4 osoby.	1 класса. klassy.	2 класса, klassy.	3 класса. klassy.	Волы, коровы и лошади. Woły, krowy, konie.	Телята, и свиньи. Cielęta i świnie.	Бараны, овцы, ягнята и козы. Barany, owce, jagnięta i kozy.	на 2 особы. na 2 osoby.	на 4 особы. na 4 osoby.
р. к. r. k.	р. к. r. k.	р. к. r. k.	р. к. r. k.	к. k.	к. k.	к. k.	р. к. r. k.	р. к. r. k.	р. к. r. k.	р. к. r. k.	р. к. r. k.
6	5	12	16	$^{1}/_{12}$	$^{1}/_{18}$	$^{1}/_{24}$	3	1	$^{1}/_{2}$	6	8
4 32	40	8 64	11 52	6	4	3	2 16	73	36	4 23	5 76
8 34	70	16 68	22 24	$11^{58}/_{100}$	$7^{72}/_{100}$	$5^{79}/_{100}$	4 17	1 39	$69^{5}/_{10}$	8 34	11 12
9 84	85	19 68	26 24	$13^{66}/_{100}$	$9^{11}/_{100}$	$6^{83}/_{100}$	4 92	1 64	82	9 84	13 12
14 70	1 25	.9 40	39 20	$18^{37}/_{100}$	$12^{25}/_{100}$	$9^{12}/_{100}$	7 35	2 45	$1.22^{5}/_{10}$	14 70	19 60
21 42	1 80	.2 84	57 12	$26^{77}/_{100}$	$17^{85}/_{100}$	$13^{33}/_{100}$	10 71	3 57	$1.78^{5}/_{10}$	21 42	28 56
24 36	2 5	48 72	64 96	$30^{40}/_{100}$	$20^{30}/_{100}$	$15^{22}/_{100}$	12 18	4 6	2. 3	24 36	32 48
39 72	3 35	79 44	105 92	$46^{89}/_{100}$	$31^{26}/_{100}$	$23^{45}/_{100}$	19 86	6 62	3. 31	39 72	52 96
5 82	50	11 64	15 52	$8^{3}/_{100}$	$5^{38}/_{100}$	$4^{4}/_{100}$	2 91	97	$48^{5}/_{10}$	5 82	7 76
10 68	90	21 36	28 48	$14^{83}/_{100}$	$9^{88}/_{100}$	$7^{41}/_{100}$	5 34	1 78	89	10 68	14 24
9 60	80	19 20	25 60	$13^{33}/_{100}$	$8^{88}/_{100}$	$6^{66}/_{100}$	4 80	1 60	80	9 60	12 80
13 74	1 15	27 48	36 64	$17^{17}/_{100}$	$11^{45}/_{100}$	$8^{58}/_{100}$	6 87	2 29	$1.14^{5}/_{10}$	13 74	18 32
23 22	1 95	46 44	61 92	$29^{2}/_{100}$	$19^{35}/_{100}$	$14^{51}/_{100}$	11 61	3 87	$1.93^{3}/_{10}$	23 22	30 96

OGÓLNE UWAGI.

1) Kassy do sprzedawania biletów otwierają się na stacjach większych o 45 minut, na mniejszych zaś o 15 minut przed czasem naznaczonym do odejścia pociągów i zamykają się na 5 minut przed odejściem.

2) Podróżni mogą przechodzić z niższéj klassy wagonów do wyższéj, dopłacając przypadającą summę.

3) Dzieci liczące mniéj 5 lat mogą jechać bezpłatnie na ręku tych, z którymi jadą. Od 5 do 10 lat płacą połowę ceny w 1 i 2 klassie, a $^{1}/_{4}$ w trzeciéj; od 10 zaś lat płacą całą ilość od osoby.

4) Każdy z podróżujących ma prawo zabrać z sobą rzeczy bezpłatnie 1 pud. Dzieci zaś, za które płaci się pół ceny, albo $^{1}/_{4}$, mogą przewozić bezpłatnie 20 funtów.

5) Oprócz $^{1}/_{5}$ k. od każdego puda i każdéj wiorsty za przewiezienie rzeczy wyżéj puda, opłaca się jeszcze 3 k. za zapisanie, oraz 5 k. dziennie od każdéj paki, za przechowanie na stacji, jeżeli oddaje się na odpowiedzialność zarządu kolei przed lub po odejściu pociągów, jak również 2 k. dziennie jeżeli rzeczy nie będą wzięte ze stacji w przeciągu 24 godzin.

6) Podróżni mogą brać z sobą do wagonu bez zapisania do księgi, takie rzeczy, które objętością i rodzajem nie będą z przykrością dla innych podróżujących.

7) W razie zaginienia rzeczy Towarzystwo kolei płaci: za kapelusz z futerałem nie więcéj nad 10 r. s., za podróżny worek 20 rub. i za walizę nie więcéj nad 50 rub.

8) Niewolno brać do wagonów psów, a także broni nabitéj.

РОСПИСАНІЕ ВРЕМЕНИ ПРІЕМА КОРРЕСПОНДЕНЦІИ И ПОЛУЧЕНІЯ ПОЧТЪ ВЪ ВИЛЕНСКОЙ ГУБЕРНСКОЙ ПОЧТОВОЙ КОНТОРѢ.

ПРІЕМЪ КОРРЕСПОНДЕНЦІИ

производится отъ 3 до 6 часовъ по полудни, въ слѣдующіе дни:

Воскресенье. Во всѣ мѣста по линіи желѣзной дороги до С.-Петербурга, отъ С.-Петербурга до Москвы и въ города, за Москвою лежащіе, а также въ Ригу и Свенцяны, всякаго рода корреспонденція; въ мѣста по тракту отъ Риги до Дерпта, въ Венденъ и Митаву, одна только письменная, казенная и частная корреспонденція. Въ Ковно, Россіяны, Югбургъ, Таурогенъ, Тельши, за границу, въ Ошмяну, Молодечно, Минскъ, Бобруйскъ, Рогачевъ, Житоміръ, Кіевъ, Черниговъ, Витебскъ, Смоленскъ и далѣе, а также въ Гродно, Соколку, Бѣлостокъ, Царство Польское и во всѣ мѣста по линіи желѣзной дороги до Варшавы, всякаго рода корреспонденція.

Понедѣльникъ. Во всѣ мѣста по линіи желѣзной дороги до С.-Петербурга, отъ С.-Петербурга до Москвы и въ города, за Москвою лежащіе, а также въ Ригу, вся вообще корреспонденція; въ мѣста по тракту отъ Риги до Дерпта, въ Венденъ и Митаву, одна только письменная, казенная и частная корреспонденція. Въ Ковно, за границу, Гродно, Соколку, Бѣлостокъ, Царство Польское и во всѣ мѣста по линіи желѣзной дороги до Варшавы, всякаго рода корреспонденція.

Вторникъ. Во всѣ мѣста по линіи желѣзной дороги до С.-Петербурга, отъ С.-Петербурга до Москвы и въ города, за Москвою лежащіе, а также въ Ригу, Митаву, въ мѣста по тракту отъ Митавы до Либавы, въ Виндаву, Гольдингенъ, Баускъ, Болдераа, Фридрихштадтъ, Якобштадтъ, въ мѣста по тракту отъ Риги до Дерпта и отъ Вольмара въ Ревель и въ Венденъ, всякаго рода корреспонденція. На тракты слонимскій, новогрудскій и гродненскій, а также въ Троки, Ковно, Вилкоміръ, Новоалександровскъ, Уцяны, Поневѣжъ, Тельши, Вилейку, Дисну, Полоцкъ, Лепель, Себѣжъ, Люцинъ, Ошмяну,

ROZKŁAD CZASU NA PRZYJMOWANIE KORESPONDENCJI I ODBIERANIE POCZT W WILEŃSKIM GUBERNJALNYM KANTORZE POCZTOWYM.

PRZYJMOWANIE KORESPONDENCJI

odbywa się od godziny 3-éj do 6-éj po południu, jak następuje:

Niedziela. Do wszystkich miejsc na linji kolei żelaznéj do St. Petersburga, stamtąd do Moskwy i do miast po za nią leżących, a nadto do Rygi i Swięcian, wszelkiego rodzaju korespondencja; do miejsc leżących przy trakcie z Rygi do Dorpatu, Wendenu i Mitawy, wyłącznie tylko listowa korespondencja, równie skarbowa jak i prywatna. Do Kowna, Rosień, Jurborga, Taurog, Telsz, za granicę, do Oszmiany, Mołodeczna, Mińska, Bobrujska, Rohaczewa, Żytomierza, Kijowa, Czernihowa, Witebska, Smoleńska i daléj, a także do Grodna, Sokółki, Białegostoku, Królestwa Polskiego i do wszystkich miejsc na linji kolei żelaznéj do Warszawy, wszelkiego rodzaju korespondencja.

Poniedziałek. Do wszystkich miejsc na linji kolei żelaznéj do Petersburga, stamtąd do Moskwy i do miast po za nią leżących, a nadto do Rygi, wszelka w ogólności korespondencja; do miejsc przy trakcie z Rygi do Dorpatu, Wendenu i Mitawy, sama tylko korespondencja listowa, równie skarbowa jak i prywatna. Do Kowna, za granicę, do Grodna, Sokółki, Białegostoku, Królestwa Polskiego i do wszystkich miejsc na linji kolei żelaznéj do Warszawy, wszelkiego rodzaju korespondencja.

Wtorek. Do wszystkich miejsc na linji kolei żelaznéj do Petersburga, stamtąd do Moskwy i do miast po za nią leżących, a zarazem do Rygi, Mitawy do miejsc przy trakcie z Mitawy do Libawy idącym, do Windawy, Goldingenu, Bauska, Bolderaa, Friedrichstadtu, Jacobstadtu, do miejsc przy trakcie z Rygi do Dorpatu, a z Wolmaru do Rewla i Wendenu, wszelkiego rodzaju korespondencja. Na trakty słonimski, nowogródzki i grodzieński, oraz do Trok, Kowna, Wiłkomierza, Nowoaleksandrowska, Uciany, Poniewieża, Telsz, Wilejki, Dzisny, Połocka, Lepla, Siebieża, Lucyna, Oszmiany, Mołodeczna, Mińska, Bobrujska, Rohaczewa, Żyto-

Молодечно, Минскъ, Бобруйскъ, Рогачевъ, Житоміръ, Кіевъ, Черниговъ, Витебскъ, Смоленскъ и далѣе, въ Гродно, Соколку, Бѣлостокъ, Царство Польское и во всѣ мѣста по линіи желѣзной дороги до Варшавы, вся вообще корреспонденція.

Среда. Во всѣ мѣста по линіи желѣзной дороги до С.-Петербурга, отъ С.-Петербурга до Москвы и въ города, за Москвою лежащіе, а также въ Свенцяны, Ригу, Митаву, Туккумъ, Тальсенъ, въ мѣста по тракту отъ Митавы до Либавы, всякаго рода корреспонденція; въ мѣста по тракту отъ Риги до Дерпта и въ Венденъ, одна только письменная, казенная и частная корреспонденція. Въ Ковно, Россіяны, Тельши, Юрбургъ,Таурогенъ, за границу, въ Гродно, Соколку, Бѣлостокъ, Царство Польское и во всѣ мѣста по линіи желѣзной дороги до Варшавы, всякаго рода корреспонденція.

Четвергъ. Во всѣ мѣста по линіи желѣзной дороги до С.-Петербурга, отъ С.-Петербурга до Москвы и въ города, за Москвою лежащіе, а также въ Ригу, всякаго рода корреспонденція; въ Митаву, въ мѣста по тракту отъ Риги до Дерпта и въ Венденъ, письменная, казенная и частная корреспонденція. Въ Ковно, за границу, въ Ошмяну, Молодечно, Минскъ, Бобруйскъ, Житоміръ, Кіевъ, Черниговъ, Витебскъ, Смоленскъ и далѣе, а также въ Гродно, Соколку, Бѣлостокъ, Царство Польское и во всѣ мѣста по линіи желѣзной дороги до Варшавы, вся вообще корреспонденція.

Пятница. Во всѣ мѣста по линіи желѣзной дороги до С.-Петербурга, отъ С.-Петербурга до Москвы и въ города, за Москвою лежащіе, а также въ Ригу, Митаву, въ мѣста по тракту отъ Митавы до Либавы, всякаго рода корреспонденція; въ мѣста по тракту отъ Риги до Дерпта и въ Венденъ, одна только простая, казенная и частная корреспонденція. Въ Ковно, Россіяны, Юрбургъ, Таурогенъ, Тельши, за границу, въ Вилейку, Дисну, Полоцкъ, Лепель, Себѣжъ, Люцинъ, Ошмяну, Молодечно, Минскъ, Бобруйскъ, Рогачевъ, Житоміръ, Кіевъ, Черниговъ, Витебскъ, Смоленскъ и далѣе, а также въ Гродно, Соколку, Бѣлостокъ, Царство Польское и во всѣ мѣста по линіи желѣзной дороги до Варшавы, всякаго рода корреспонденція.

Суббота. Во всѣ мѣста по линіи желѣзной дороги до С.-Петербурга, отъ С.-Петербурга до

mierza, Kijowa, Czernihowa, Witebska, Smoleńska i daléj; do Grodna, Sokółki, Białegostoku, Królestwa Polskiego i wszystkich miejsc na linji kolei żelaznéj do Warszawy, wszelka w ogólności korespondencja.

Środa. Do wszystkich miejsc na linji kolei żelaznéj do Petersburga, stamtąd do Moskwy i do miast po za nią leżących, tudzież do Swięcian, Rygi, Mitawy, Tukkumu, Talsenu, do miejsc przy trakcie z Mitawy do Libawy, wszelkiego rodzaju korespondencja; do miejsc wzdłuż traktu z Rygi do Dorpatu i Wendenu, sama tylko korespondencja listowa. Do Kowna, Rosień, Telsz, Jurborga, Taurog, za granicę, do Grodna, Sokółki, Białegostoku, Królestwa Polskiego i wszystkich miejsc na linji kolei żelaznéj do Warszawy, wszelkiego rodzaju korespondencja.

Czwartek. Do wszystkich miejsc na linji kolei żelaznéj do Petersburga, stamtąd do Moskwy i do miast po za Moskwą leżących, oraz do Rygi, wszelkiego rodzaju korespondencja; do Mitawy, do miejsc przy trakcie z Rygi do Dorpatu i Wendenu, korespondencja listowa skarbowa i prywatna. Do Kowna, za granicę, do Oszmiany, Mołodeczna, Mińska, Bobrujska, Żytomierza, Kijowa, Czernihowa, Witebska, Smoleńska i daléj; tudzież do Grodna, Sokółki, Białegostoku, Królestwa Polskiego i wszystkich miejsc na linji kolei żelaznéj do Warszawy, wszelka w ogólności korespondencja.

Piątek. Do wszystkich miejsc wzdłuż linji kolei żelaznéj do Petersburga, stamtąd do Moskwy i do miast po za nią leżących, tudzież do Rygi, Mitawy, do miejsc przy trakcie z Mitawy do Libawy, wszelkiego rodzaju korespondencja; do miejsc przy trakcie z Rygi do Dorpatu i Wendenu, sama tylko korespondencja listowa. Do Kowna, Rosień, Jurborga, Taurog, Telsz, za granicę; do Wilejki, Dzisny, Połocka Lepla, Siebieża, Lucyna; do Oszmiany, Mołodeczna, Mińska, Bobrujska, Rohaczewa, Żytomierza, Kijowa, Czernihowa, Witebska, Smoleńska i daléj; oraz do Grodna, Sokółki, Białegostoku, Królestwa Polskiego i wszystkich miejsc na linji kolei żelaznéj do Warszawy, wszelkiego rodzaju korespondencja.

Sobota. Do wszystkich miejsc na linji kolei żelaznéj do Petersburga, stamtąd do Moskwy i do

Москвы и въ города, за Москвою лежащіе, а также въ Ригу, Митаву, въ мѣста по тракту отъ Митавы до Либавы, Тальсенъ, Туккумъ, Виндаву, Гольдингенъ, Баускъ, Балдераа, Фридрихштадтъ, Якобштадтъ, въ мѣста по тракту отъ Риги до Дерпта, въ Венденъ, въ мѣста по тракту отъ Вольмара въ Ревель, всякаго рода корреспонденція. На тракты: слонимскій, новогрудскій и гродненскій, а также въ города: Ковно, Вилкомиръ, Уцяны, Новоалександровскъ, Поневѣжъ, Тельши, Шавли, за границу, въ Троки, Гродно, Соколку, Бѣлостокъ, Царство Польское и во всѣ мѣста по линіи желѣзной дороги до Варшавы, вся вообще корреспонденція.

Примѣчаніе. Опущенные въ ящикъ письма въ штемпельныхъ конвертахъ и съ почтовыми марками, на минскій трактъ во вторникъ, четвергъ, пятницу и воскресенье, на ковенскій же и за границу, а также на с.-петербургскій, ежедневно до 6 часовъ по полудни, будутъ отправлены съ отходящими того дня почтами.

ПОЧТЫ ПОЛУЧАЮТСЯ.

Изъ всѣхъ мѣстъ по линіи С.-Петербургской и Николаевской желѣзныхъ дорогъ, а также изъ городовъ, за Москвою расположенныхъ, ежедневно, по полудни въ 10 часовъ. Изъ за границы и Ковна, ежедневно, въ 5 часовъ 10 минутъ по полудни. Изъ Гродна, Соколки, Бѣлостока, Варшавы и мѣстъ, лежащихъ по линіи варшавской желѣзной дороги, ежедневно въ 5 часовъ по полудни. Изъ Свенцянъ по вторникамъ и субботамъ, по полуночи, въ 10 часовъ. Изъ минскаго тракта по воскресеньямъ, вторникамъ, средамъ и субботамъ, по полудни, въ 4 часа 45 минутъ. Изъ гродненскаго, слонимскаго и новогрудскаго трактовъ, по вторникамъ и субботамъ по полудни въ 9 часовъ 20 минутъ. Изъ Трокъ, по вторникамъ и субботамъ, по полудни, въ 10 часовъ 45 минутъ. Изъ дисненскаго тракта, по средамъ и воскресеньямъ по полудни въ 4 часа 45 минутъ.

---

miast po za Moskwą leżących, a zarazem do Rygi, Mitawy, miejsc przy trakcie z Mitawy do Libawy położonych, do Talsenu, Tukkumu, Windawy, Goldingenu, Bauska, Balderaa, Friedrichstadtu, Jacobstadtu, do miejsc przy trakcie z Rygi do Dorpatu, Wendenu, do miejsc przy trakcie z Wolmaru do Rewla, wszelkiego rodzaju korespondencja. Na trakty słonimski, nowogródzki i grodzieński, oraz do Grodna, Kowna, Wiłkomierza, Uciany, Nowoaleksandrowska, Poniewieża, Telsz, Szawel, za granicę, do Trok, Grodna, Sokółki, Białegostoku, Królestwa Polskiego i wszystkich miejsc na linji kolei żelaznéj do Warszawy wszelka w ogólności korespondencja.

Uwaga. Listy wrzucone do skrzynki w kopertach stemplowych lub z markami pocztowemi, na trakt miński we wtorek, czwartek, piątek i niedzielę, na kowieński zaś i za granicę, oraz na st.-petersburski, codziennie do godziny 6-éj po południu, wysyłają się przez odchodzące tegoż dnia poczty.

ODBIÓR POCZT.

Ze wszystkich miejsc wzdłuż linji kolei żelaznéj St.-Petersburzkiéj i Mikołajewskiéj, oraz z miast za Moskwą leżących, poczty przychodzą codziennie po południu o godzine 10-éj. Z za granicy i Kowna, codziennie o godzinie 5-éj min. 10 po południu. Z Grodna, Sokółki, Białegostoku Warszawy, i miejsc leżących na linji Warszawskiéj kolei żelaznéj, codziennie o godzinie 5-éj po południu. Ze Swięcian, we wtorek i piątek o godzinie 10-éj rano. Z traktu mińskiego, w niedzielę, wtorek, środę i sobotę o godzinie 4-éj minucie 45 po południu. Z traktu grodzieńskiego, słonimskiego i nowogródzkiego, we wtorek i sobotę o godzinie 9-éj minucie 20 wieczorem. Z Trok, we wtorek i sobotę o godzinie 10-éj minucie 45 po południu. Z traktu dziśnieńskiego, we środę i niedzielę o godzinie 4-éj minucie 45-éj po południu.

